

ZORAN ALAJBEG

JEDINI KANDIDAT ZA SPLITSKOG REKTORA IMA VELIKE PLANOVE

Rektor Dragan Ljutić: U fokusu će mi i dalje biti prvenstveno studenti

STR. 3

god XIV.
broj 147.
31.siječnja 2022.
www.unist.hr
www.unizg.hr

universitas

hrvatske sveučilišne novine

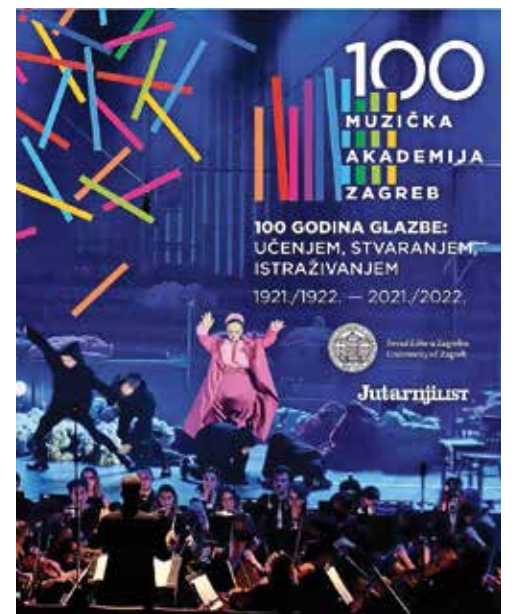
SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

ČETIRI KANDIDATA U UTRCI ZA NOVOG REKTORA

STR. 4

BRANKO NAD

VELIKA OBLJETNICA

Sto godina Muzičke akademije Zagreb

STR. 21

Hrvatsko proljeće
i hrvatska država

PREPLETANJE SUDBINA

Buđenje uspavanoga Proljeća

STR. 20

NAJBOLJI STUDENTI KBF-a u SPLITU

Dobar teolog znači biti čovjek molitve

STR. 15

NIKOLA VILIĆ/CROPIX

Danijela Musulin

Robert Maretić

Nikola Feraguz Lučić

SAŠA BURČIĆ/CROPIX

Prof. ANA MARUŠIĆ

Medicina je moj život

STR. 18

SVEUČILIŠTE U SPLITU PRIRODOSLOVNO MATEMATIČKI FAKULTET

raspisuje
NATJEČAJ

- za izbor dva suradnika u suradničko zvanje i na radno mjesto poslijedoktoranda za znanstveno područje prirodnih znanosti, znanstveno polje matematika, na određeno vrijeme

Cjelovit tekst natječaja sa svim informacijama o uvjetima natječaja i načinu prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Splitu <https://www.pmfst.unist.hr/javni-natjecaji/>

Prijave se dostavljaju u roku od 30 dana od posljednje objave natječaja, na adresu: Sveučilište u Splitu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Ruđera Boškovića 33, 21 000 Split. Nepravovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati niti će se podnositelji nepotpunih prijava pozivati na dopunu prijave.

O rezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni u zakonskom roku.

SVEUČILIŠTE U SPLITU STUDIJSKO POMORSTVO

Klasa: 602-04/21-02/21

Urbroj: 2181-202-25-21-21-2

Na temelju Odluke Vijeća studija Vojno pomorstvo objavljuje se

NATJEČAJ

- Za izbor jednog nastavnika u naslovno nastavno zvanje predavač u interdisciplinarnom znanstvenom području, polje Vojno-obrambene i sigurnosno obavještajne znanosti i umijeće.

Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Sveučilišta u Splitu unist.hr/natjecaji/.

Klasa: 112-01/22-01/0001

Ur. broj: 2181-198-04-04-22-0002

Split, 24. siječnja 2022. godine

SVEUČILIŠTE U SPLITU MEDICINSKI FAKULTET

objavljuje
NATJEČAJ

I. ZA IZBOR U ZVANJA I NA RADNA MJESTA- jednog nastavnika u znanstveno – nastavnom zvanju i na radnom mjestu izvanrednog profesora na neodređeno vrijeme s nepunim radnim vremenom za područje biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana psihijatrija na Katedri za psihijatriju.

II. ZA IZBOR U ZVANJA

- jednog nastavnika u naslovnom znanstveno - nastavnom zvanju docenta za područje biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana kirurgija, na Katedri za kirurgiju.

III. ZA RAD NA PROJEKTU

- jednog asistenta – suradnika na projektu Horizon Europe – iRECS, na određeno vrijeme u punom radnom vremenu.

Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Medicinskog fakulteta u Splitu, www.mefst.unist.hr

U GRADU POD KAMIČKOM STUDIRAT ĆE SE MEDITERANSKA POLJOPRIVREDA

Sveučilište u Splitu i grad Sinj potpisali sporazum

Imamo dobru priču, oslonjenu na izvanrednu mladost koja teži znanju, ali to je pitanje i demografije, ostanka mladih, pokretanja novih OPG-ova, to je prihvaćanje nečega što nas vodi boljitku, ustvrdio je rektor Ljutić

Sporazum o suradnji između Sveučilišta u Splitu i Grada Sinja o izvođenju sveučilišnog preddiplomskog studija Mediteranska poljoprivreda potpisali su u sinjskoj Gradskoj vijećnici prof. Dragan Ljutić, rektor Sveučilišta u Splitu i Miro Bulj, gradonačelnik Sinja. Uz zajednički rad na provedbi studija, Grad Sinj i Sveučilište u Splitu će surađivati i na osnivanju istraživačkog centra za ispitivanje bilja i poljoprivrednih proizvoda koji bi u budućnosti trebao biti smješten u zgradi „Štalija“, a u planu je i izvođenje praktične nastave studija na poljoprivrednom zemljištu u Sinjskome polju, površine oko 1 hektar. Potpisivanju Sporazuma su nazočili i prof. Goran Kardum, prorektor za nastavu, prof. Ivan Pavić, voditelj studija Hotelijerstvo i gastronomija, prof. Stipan Janković, pročelnik Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija, Ivana Pletković, pročelnica Ureda rektora, Denis Bobeta, zamjenik gradonačelnika Sinja, kao

Gradonačelnik Miro Bulj i rektor Dragan Ljutić nakon potpisivanja sporazuma

i pročelnice Upravnih odjela Grada Sinja. Rektor Ljutić je izrazio zadovoljstvo dobrodošlicom i prihvaćanjem u Gradu Sinju, istaknuvši važnost suradnje Sveučilišta i lokalne zajednice.

- Drago mi je da nam gospodin gradonačelnik i njegov tim daju maksimalnu podršku kako bismo zajedničkim snagama mladima pružili šanse za napredak. Naša ideja je osnovati istraživački cen-

tar u Sinju kako bi se upravo ovdje učilo o bavljenju poljoprivredom najnovijim tehnologijama, biti primjer da se i ovdje može stvarati vrhunska, svjetska znanost. U ovo vrijeme negativnosti, imamo dobru priču, oslonjenu na izvanrednu mladost koja teži znanju, stoga sam uvjeren da ćemo utemeljiti nešto zaista kvalitetno u našoj Provansi. To nije pitanje samo znanja, to je pitanje i demografije, ostanka mladih, po-

kretanja novih OPG-ova – to je prihvaćanje nečega što nas vodi ka boljitku – ustvrdio je rektor Ljutić.

Gradonačelnik Bulj je istaknuo kako je danas za Sinj važan dan jer postaje sveučilišni grad.

- Najznačajniji segment za grad Sinj je omogućavanje našim mladim ljudima da studiraju ovdje, da ne odlaze u druge krajeve naše države. Stoga bih želio zahvaliti rektoru Ljutiću i njegovim suradnicima na velikom zalaganju u smislu utjecaja Sveučilišta u Splitu na širu lokalnu zajednicu, našeg najboljeg sveučilišta na brojnim svjetskim ljestvicama. Najveći potencijal Dalmatinske zagore je poljoprivreda, a Grad Sinj i splitski bazen su nerazdvojivo tijelo bilo u ekonomskom ili gospodarskom smislu – kazao je gradonačelnik Bulj, pridodavši kako se upravo u korona krizi bitnim pokazala samodostatnost u proizvodnji hrane, ali i energetike te vodnog bogatstva, što su upravo i veliki potencijali cetinskog kraja.

UNIST.HR

PREDSTAVLJENA KNJIGA PROF. TONKA VLAKA I PROF. ZDENKA KOSINCA

‘Opća i specijalna kineziterapija’

U Sveučilišnoj galeriji Sveučilišta u Splitu predstavljena je knjiga prof. Tonka Vlake i prof. Zdenka Kosinca, pod nazivom “Opća i specijalna kineziterapija”. Knjiga je sveobuhvatan kineziterapijski priručnik koji daje mnoštvo informacija i odgovora na brojna pitanja povezana s liječenjem pokretom. Uz autore, knjigu su predstavili prof. Dragan Ljutić, rektor Sveučilišta u Splitu, prof. Tamara Grujić, recenzentica i u ime izdavača Anda Raič, prof. Najvažniji i nedvojbeno najvrjedniji dio nefarmako-

loškog liječenja jest liječenje pokretom, a Svjetska zdravstvena organizacija promiče liječenje pokretom kao važnu sastavnicu u procesu očuvanja zdravlja, jer postoje jasni dokazi da tjelesna aktivnost utječe na smanjenje razvoja bolesti. Ova vrijedna knjiga odgovara na mnoga pitanja poput kako, kada i na koji način primjenjivati pokret kao lijek, da to bude učinkovito, a da ne bude štetno, kako liječenje pokretom provoditi kod odraslih, a kako kod djece, na koji način najbolje iskoristiti pokret u postizanju homeostaze svih organskih sustava u našem tijelu, štiteći sve ono što je nužno za kvalitetan život svakog pojedinca, bez obzira na dob i spol?

“Sam naslov knjige nam govori koliko je važno kretanje, ali i terapija pokretima ili određenim pokretima kod određenih problema i bolesti. U današnje vrijeme više smo sesilni, malo se krećemo zbog čega dolazi do problema debljine, ali i problema sa zglobovima i unutarnjim organima. Ovo je iznimno dobrodošla knjiga te pokazuje koliko je zapravo snažno naše sveučilište, svaki put kada objavimo neku knjigu, to je svečanost za našu akademsku zajednicu”, kazao je rektor prof. Dragan Ljutić.

MILA PULJIZ

Tonko Vlak JOŠKO PONOŠ/CROPIX

Obnovljena zgrada franjevačkog samostana u Makarskoj

PODIZANJE STUDENTSKOG
STANDARDA U MAKARSKOJ

Studenti Hotelijerstva i gastronomije sele se na rivu

Početak sljedeće akademske godine studenti sveučilišnog studija Hotelijerstvo i gastronomija Sveučilišta u Splitu započet će u obnovljenoj zgradi franjevačkog samostana na makarskoj rivi. Pripremni radovi krenuli su krajem prošle godine i

njihov završetak očekujemo u rujnu 2022.

Jedan od primarnih ciljeva Sveučilišta u Splitu podizanje je studentskog standarda na svim razinama, ali i aktivno sudjelovanje u razvoju lokalne zajednice, poboljšanje kvalitete života i osiguranje njezine održivosti.

MILA PULJIZ

JEDINI KANDIDAT ZA NOVOG ČELNIKA SVEUČILIŠTA U SPLITU IMA VELIKE PLANOVE ZA BUDUĆNOST

REKTOR DRAGAN LJUTIĆ:

‘Onaj koji vodi,
koliko god želio i
trošio svu snagu,
ne može sam’

“

Otkad je na čelu Sveučilišta, rektor Ljutić ističe kako su mu studenti na prvom mjestu, nakon prve četiri godine mandata s ponosom ističe da je studentski standard značajno unaprijeđen, a nudi se i širi izbor studijskih programa

Svi splitski rektori

Sveučilište u Splitu osnovano je 1974. godine, do sada je njime upravljalo 13 rektora. Prvi je bio povjesničar prof. dr. Dinko Foretić, a prof. dr. Ivan Pavić s Ekonomskog fakulteta najdulje je vodio Splitsko sveučilište, od 2002. do 2014. godine. Profesor Ljutić Sveučilište vodi od 2018. godine i tek je drugi rektor kojemu bi trebalo poći za rukom da ponovi mandat. Ovo su njegovi prethodnici, redom kako su vladali: prof. dr. Dinko Foretić, prof. dr. Pavao Domančić, prof. dr. Anton Afrić, prof. dr. Ivo Borković, prof. dr. Milojo Čišić, prof. dr. Stjepan Lipanović, prof. dr. Josip Lovrić, prof. dr. Dražen Štambuk, prof. dr. Petar Slapničar, prof. dr. Ivo Babić, prof. dr. Dr. Ivan Pavić i prof. dr. Šimun Anđelić.

U fokusu će mi i dalje biti prvenstveno studenti

Potrebna je potpora svih naših studenata i djelatnika da bi ostvarili zacrtane ciljeve. Stoga, molim sve za pomoć i suradnju da budemo bolji, uspješniji i za studiranje najprihvatljivije Sveučilište, poručuju profesor Ljutić

Piše **DIANA BARBARIĆ**

Senat Sveučilišta u Splitu utvrdio da je sadašnji rektor prof. dr. Dragan Ljutić ujedno i jedini kandidat za novoga čelnika Sveučilišta u Splitu za mandatno razdoblje od 1. listopada 2022. godine do 30. rujna 2026. godine. Otkad je na čelu Sveučilišta, rektor Ljutić redovito je isticao kako su mu studenti na prvom mjestu, nakon prve četiri godine mandata s ponosom ističe kako je studentski standard značajno unaprijeđen, a nudi im se i širi izbor studijskih programa. Nakon što je stupio na dužnost pokrenuo je dislocirani studij Hotelijerstvo i gastronomija u Makarskoj te studij Mediteranska poljoprivreda u Sinju. Nadalje, pri Filozofskom fakultetu u Splitu uspješno je startao i studij psihologije na engleskom, a od ove akademske godine može se upisati i preddiplomski sveučilišni

studij Forenzika. Pokrenut je i diplomski studij Podatkovna znanosti i inženjerstvo, a uskoro bi trebao startati i diplomski studij novinarstva. Otvo- ren je i sveučilišni Tehno- loški park na Spinutu, a na Sveučilištu su ponosni i na rezultate svojih znanstvenika. Sve relevantne ljestvice rangiraju Sveučilište u Splitu među tisuću najboljih na svijetu. Posebno je značajno članstvo u SEA EU alijansi, koje je donijelo puno dobroga Splitskom sveučilištu. Tekući mandat bio je, navodi profesor Ljutić, iznimno zahtjevan i izazovan po pitanju financijskog poslovanja. Uz savladavanje tekućih financijskih problema, trebalo je riješiti i nepodmirena prethodna financijska potraživanja. – Maksimalnim zalaganjem mnogih, a posebice velikim razumijevanjem resornog ministarstva i Vlade, uspjeli smo za to osigurati dodat-

“

Zalagat ću se da sveučilište bude što prepoznatljivije na međunarodnom planu. Gradit ćemo mostove suradnje sa sveučilištima u Europi i svijetu, ali i promicati hrvatski jezik i sveopću kulturu našeg naroda, stoji u rektorovu programu

na financijska sredstva u vrijednosti više od 83 milijuna kuna. Povećali smo naš godišnji proračun s 248 milijuna kuna na 330 milijuna kuna, te nastavili s redovitim napredovanjem nastavnika i novim zapošljavanjima, organizacijom znanstvenih skupova i objavom znanstvenih radova te drugim aktivnostima usmjerenim prema razvoju znanosti i boljem pozicioniranju Sveučilišta – ističu prof. dr. Ljutić.

Planovi za budućnost

Postignuti rezultati bili su mu “vjetar u leđa” za novu kandidaturu, a profesor Ljutić ističe da je poticaj pronašao u uvjerenju da njegove ideje i percepcije načina i smjera razvoja Sveučilišta tijekom sljedeće četiri godine mogu naići na prihvatanje i akademske i najšire zajednice.

Bit će to mandat kontinuiteta, a rektor ističe da će

mu i dalje u fokusu rada biti prvenstveno studenti, ali da će voditi računa i o svim zaposlenicima Sveučilišta.

– Zalagat ću se da naše sveučilište bude što prepoznatljivije na međunarodnom planu. Gradit ćemo mostove suradnje s drugim sveučilištima u Europi i svijetu, ali i promicati hrvatski jezik i sveopću kulturu našeg naroda – zacrtao je u svom programu.

Svjestan da su prostor i infrastruktura preduvjet uspješnog djelovanja i razvoja, najavljuje i širenje Odjela zdravstvenih studija, izgradnju Znanstveno-istraživačkog centra, te kvalitetnije stambeno zbrinjavanje Umjetničke akademije i Kineziološkog fakulteta.

– Ove dvije sastavnice djeluju u neadekvatnim i skučenim prostorima, pa smo odlučili za njihove potrebe preurediti monumentalnu zgradu u Teslovoj ulici u kojoj su prethodno djelovali PMF, KTF i Filozofski

fakultet. Izrađena je projektna dokumentacija i objavljen natječaj za uređenje ove zgrade te se uskoro može očekivati početak radova – najavljuje rektor.

U planu je i gradnja novog studentskog doma na Kampusu i to novcem iz EU fondova, a radi se na tome i da se Dom željeznice uređi za smještaj studenata.

Zaključno rektor Ljutić ističe kako Sveučilište u Splitu zasigurno posjeduje enormnu energiju i potencijale za daljnji rast i razvoj, što će svim srcem podupirati.

– Onaj koji vodi i koji je zadužen za sustav upravljanja, koliko god želio i trošio svu snagu, ne može sam. Potrebna je potpora svih naših studenata i djelatnika da bi ostvarili zacrtane nam ciljeve. Stoga, molim sve za pomoć i suradnju da budemo bolji, uspješniji i za studiranje najprihvatljivije Sveučilište – poručuje profesor Ljutić.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

Četvero kandidata za novog rektora

Piše **TATJANA KLARIĆ BENETA,**
BRANKO NAD I **PETAR BILOBRK**

Proljeće 2022. godine je vrijeme odluke. Članovi Senata Sveučilišta u Zagrebu biraju novog rektora ili rektorice. Izbori se održavaju nakon dva rektorska mandata aktualnog rektora prof. dr. sc. Damira Borasa, čiji mandat završava 30. rujna 2022. i, prema Statutu Sveučilišta u Zagrebu, ne može se ponovno kandidirati na tu dužnost. Članak 15. Statuta navodi da postupak izbora novog rektora može početi najkasnije osam mjeseci prije isteka mandata aktualnog rektora, a mora završiti najkasnije dva mjeseca prije početka mandata novoizabranoga rektora. Početkom iduće akademske godine, dakle 2022./2023., Sveučilište u Zagrebu dobit će novog rektora.

Nakon poziva Izbornog povjerenstva za dostavu prijedloga za izbor rektora Sveučilišta u Zagrebu 26. studenoga 2021. godine započela je utrka pristupnika za izbor rektora. Sukladno Statutu Sveučilišta kandidati mogu predlagati jedno ili više senatskih vijeća područja, ili najmanje tri vijeća sveučilišnih sastavnica. Izborne sjednice vijeća područja i vijeća znanstveno-nastavnih, odnosno umjetničko-nastavnih sastavnica, održale su se u razdoblju do 20. siječnja 2022., nakon čega su programi predložnika dostavljeni Izbornom povjerenstvu u propisanom roku.

Izorno povjerenstvo za provedbu postupka izbora rektora Sveučilišta u Zagrebu na svojoj je sjednici održanoj u ponedjeljak, 24. siječnja 2022. utvrdilo da je u postupku izbora rektora Sveučilišta u Zagrebu za sljedeće mandatno razdoblje (2022. – 2026.) četvero kandidata ispunilo Zakonom i Statutom Sveučilišta u Zagrebu propisane uvjete.

Kandidati za rektora Sveučilišta u Zagrebu su: **prof. dr. sc. Mirjana Hruškar** s Prehrambeno-biotehnološkoga fakulteta, **prof. dr. sc. Marijan Klarica** s Medicinskoga fakulteta, **prof. dr. sc. Stjepan Lakušić** s Građevinskoga fakulteta i **prof. dr. sc. Tonči Lazibat** s Ekonomskoga fakulteta.

Kandidati će 17. veljače iznositi i braniti svoje programe rada na izvanrednoj sjednici Senata, imat će po 30 minuta za predstavljanje programa, nakon čega slijedi rasprava, ne dulja od 30 minuta, u kojoj mogu sudjelovati samo članovi Senata. Završni korak je izborna sjednica Senata 1. ožujka kada članovi Senata Sveučilišta u Zagrebu biraju rektora koji će bit na čelu Sveučilišta s 34 sastavnice (31 fakultet i tri akademije), sedam organizacijskih jedinica i ostalih institucija, te više od 70.000 studenata što je 44% od svih studenata u Hrvatskoj, kao i brojnom nastavnom i nenastavnom osoblju.

Postupak izbora provest će se u skladu sa Statutom Sveučilišta u Zagrebu, a novi će rektor biti izabran tajnim glasovanjem natpolovičnom većinom ukupnoga broja članova. Izbornom sjednicom Senata predsjedat najstariji nazočni član Senata. Glasuje se u najviše tri kruga. Ako u prvom krugu ni jedan od četvero kandidata ne ostvari natpolovičnu većinu ukupnog broja glasova članova Senata, pristupa se drugom izbornom krugu u koji ulaze dvoje koji su u prvom izbornom krugu ostvarili najveći broj glasova. Ako nakon prvog izbornog kruga zbog jednakog broja glasova ostane više od dva pristupnika koji bi ušli u drugi izborni krug, provodi se dodatni izbor između pristupnika s jednakim brojem glasova, radi odabira pristupnika koji ulazi u drugi izborni krug. Ako se u tom dodatnom izboru ne izabere pristupnik ko-

ji ulazi u drugi izborni krug, postupak izbora nastavlja se za pristupnika koji je u prvom izbornom krugu dobio najveći broj glasova. Ako u drugom izbornom krugu sudjeluje samo jedan predložnik, a on ne ostvari natpolovičnu većinu ukupnog broja glasova članova Senata, izborni se postupak u cijelosti ponavlja. U tom slučaju Senat će odrediti primjere veći broj glasova. Ako u drugom izbornom krugu nijedan od dva predložnika ne dobije natpolovičnu većinu ukupnog broja glasova članova Senata, pristupa se trećem izbornom krugu u koji ulazi predložnik koji je u drugom izbornom krugu dobio veći broj glasova. Ako u drugom izbornom krugu predložnici za rektora dobiju jednaki broj glasova, oba predložnika ulaze u treći krug. U trećem izbornom krugu za rektora je izabran onaj predložnik koji je ostvario natpolovičnu većinu ukupnog broja glasova članova Senata.

Ako u trećem izbornom krugu rektor nije izabran, izborni se postupak ponavlja, a Senat će odrediti primjere rokove novog izbornog postupka.

Hrvatske sveučilišne novine u ovom broju uz intervju sa svim kandidatima za rektora, donosi i njihove službene životopise iz kandidatura i sažetke njihovih programa. Programe je u cijelosti moguće pročitati na mrežnim stranicama Sveučilišta u Zagrebu koji su objavljeni 25. siječnja 2022. godine.

“

Kandidati će iznositi i braniti programe, na izvanrednoj sjednici Senata, 17. veljače

DRAGAN MATIĆ/CROPIX

Sažetak programa rada kandidata za rektora

Program rada “Vizija autentičnosti, kompetentnosti i izvrsnosti” izložen je kroz 17 temeljnih razvojnih smjernica pri čemu se zajedništvo i osnovne akademske vrijednosti ističu kao temelj za ostvarenje programa.

Uspostavu odgovarajuće i funkcionalne organizacijske strukture Hruškar smatra preduvjetom za učinkovito i održivo kontinuirano unaprjeđenje i osiguravanje kvalitete, stoga bi ustrojila Centar za upravljanje kvalitetom s ciljem stvaranja pozitivnog ozračja i preduvjeta za suradnju i razmjenu ljudi, znanja i iskustava u svrhu uspostave i unaprjeđenja kulture. Politikama za osiguravanje kvalitete upravljal bi na način dosljednog prihvaćanja i implementacije važećih pravnih i strateških dokumenata kao i odgovarajućim i funkcionalnim organizacijskim strukturama za praćenje, osiguravanje i unaprjeđenje kvalitete obrazovanja te znanstvenog, umjetničkog i stručnog rada. Pritom bi financijske planove Sveučilišta i sastavnice uskladila s važećim pravnim i strateškim dokumentima koji daju smjernice i reguliraju unaprjeđenje i osiguravanje kvalitete.

Učenje i poučavanje treba biti usmjereno na studenta i ostvareno poticanjem motivacije, angažiranjem sudjelovanja i kritičkog mišljenja u procesu učenja, a za planiranje i provedbu takvog učenja i poučavanja potrebno je uzimati u obzir prilagođavati se različitim studentima i njihovim potrebama, smatra Hruškar. Aktivno sudjelovanje studenata u sveučilišnim tijelima kao ravnopravnih sukreatora akademskih politika, studijskih programa i uvjeta studiranja dodatno bi potaknula imenovanjem studenta prorektora za unaprjeđenje kulture kvalitete i studentskog standarda. Dodatno bi se posvetila osiguravanju resursa za rad studentima poput knjižnice, prostora za rad, računalne

opreme, didaktičkih pomagala, laboratorija i pomoći poput tutora, mentora, savjetnika i pomoćnih službi.

U svom bi mandatu posebnu brigu posvetila osiguravanju mjera za jednak pristup obrazovanju i uspješno studiranje bez obzira na razlike i posebnosti, a poboljšanje studentskog standarda uključivalo bi prehranu, smještaj, sportske i druge kulturne i zabavne aktivnosti studenata te osiguravanje transparentnog sustava nagrađivanja studentske izvrsnosti uz stipendiranje inovativnim modelima stipendiranja uz suradnju gospodarskih subjekata i Sveučilišta. Aktivno bi poticala sustav cjeloživotnog obrazovanja na sastavnicama kao ključni segment otvorenog obrazovanja i nadogradnje kompetencija, kvalifikacija i osobnog usavršavanja s uspostavom sustava vrjednovanja i praćenja kvalitete programa cjeloživotnog obrazovanja čime bi pridodala Sveučilištu bez zidova – viziji za 2030. European University Association (EUA 2020.).

Poticala bi unaprjeđenje istraživačkih aktivnosti, međunarodnih projekata, jačanje istraživačke infrastrukture i ljudskih resursa, pružala potporu interdisciplinarnim projektima, poticala međusobno udruživanje istraživačkih potencijala sastavnica, povezivala se s uspješnim istraživačkim institucijama u zemlji i inozemstvu kao i transfer tehnologije i inovacije u gospodarstvo. Ojačala bi sudjelovanje u definiranju nacionalnih i europskih politika koje se tiču istraživanja i inovacija te posebno brinula o umjetničkim akademijama kojima se mora osigurati temeljita zakonska podloga za njihov rad, sustav vrjednovanja i financiranja temeljen na razumijevanju posebnosti umjetničke nastave.

Smatra da izvođenje nastavnog procesa ne iskorištava u dovoljnoj mjeri prednosti koje nude moderne

tehnologije stoga bi predložila proces digitalne transformacije Sveučilišta. Pritom bi izravan kontakt nastavnika i studenata i dalje bio preudan, a digitalne bi se tehnologije koristile kao alat u prijenosu znanja. Internacionalizaciju navodi strateški bitnom za Sveučilište s ciljem boljeg povezivanja sa stranim sveučilištima, intenzivnije međunarodne suradnje, postizanja i održavanja europskih standarda u svim područjima djelovanja te unaprjeđenja kvalitete obrazovanja i istraživanja. Zbog toga bi poticala studente, istraživače i stručno osoblje za korištenje mogućnosti partnerskog internacionalnog povezivanja i svih oblika mobilnosti, kao i hrvatske znanstvenike na povratak u Hrvatsku u skladu s odlukom MZO-a o znanstvenicima povratnicima.

Prostorni razvoj Sveučilišta u Zagrebu smatra zapostavljenim stoga bi redefinirala ranije usvojene prostorne planove jer pružanje dobrih uvjeta studiranja u inovativnom okruženju unutar moderno izgrađene infrastrukture pruža Sveučilištu priliku za privlačenje studenata i istraživača iz Europe i svijeta. U tom procesu ključnim smatra Znanstveno-učilišni kampus Borongaj koji želi učiniti mjestom za studente, nastavnike i istraživače dostojnim budućnosti. Uz navedeno, želi osigurati nove smještajne kapacitete za studente zbog deficita studentskog smještaja i vrlo visokih cijena najma stanova u Zagrebu.

Navodi da Sveučilište treba organizacijski učinkovito djelovati uz intenzivnu komunikaciju i uvažavanje svih sastavnica, razmjenjivanje funkcionalnih politika, iskustava i praksi te da smatra da upravljačka funkcija rektora zahtjeva kontinuirano unaprjeđenje, kako bi se u zajedništvu različitih dionika, partnerskog dijaloga i interdisciplinarnog pristupa postigli postavljeni i očekivani ciljevi.

PROF. MIRJANA HRUŠKAR, PREHRAMBENO-BIOTEHNOLOŠKI FAKULTET

Moj je cilj pravednija raspodjela sredstava svim sastavnicama

Uključivanje hrvatskih znanstvenika i institucija u europski istraživački prostor moguće je jedino uz stabilno financiranje znanosti na nacionalnoj razini, kao i osiguravanje sredstava iz EU fondova te suradnje s uspješnim hrvatskim tvrtkama

Mirjana Hruškar
BRANKO NAD

**KANDIDATI
ZA NOVOG
REKTORA
SVEUČILIŠTA
U ZAGREBU**

RAZGOVARAO **BRANKO NAD**

Kakvoća i sigurnost hrane, kroz utvrđivanje parametara kakvoće fiziikalno-kemijskim, instrumentalnim, enzimskim i senzornim analizama, glavni je fokus znanstveno-istraživačkog rada prof. dr. sc. Mirjane Hruškar s Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Sudjeluje u izvođenju nastave na dodiplomskim, prediplomskim i diplomskim studijima kao suradnica na predmeti-

ma te kao nositeljica obaveznih predmeta. Na posljediplomskim specijalističkim studijima nositeljica je više predmeta, kao i dva predmeta na posljediplomskom doktorskom studiju "Biotehnologija i bioproceno inženjerstvo, prehrambena tehnologija i nutricionizam".

Objavila je više od 60 znanstvenih radova, sudjelovala je na brojnim međunarodnim i nacionalnim znanstvenim skupovima. Koautorica je sveučilišnog priručnika "Likopen u rajčici – svojstva, stabilnost i značaj u prehrani" te e-pri-

ručnika "Upravljanje kvalitetom hrane". Pod njezinim su voditeljstvom obranjena tri doktorska rada. Bila je mentorica na završnim i diplomskim radovima, znanstvenim magistrskim, završnim specijalističkim, stručnim magistrskim radovima te trima studentskim radovima koji su nagrađeni Rektorovom nagradom.

Na PBF-u je obnašala brojne funkcije. Od 2007. do 2011. godine bila je prodekanica za nastavu, a od 2011. do 2015. i dekanica. Na Sveučilištu u

Zagrebu bila je članicom više radnih skupina i povjerenstava, članica Senata Sveučilišta u Zagrebu, predsjednica Odbora za upravljanje kvalitetom od 2012. do 2016. te prorektorica za prostorni razvoj i sustav kontrole kvalitete od 2016. do 2021. godine.

Trenutno je predstojnica Zavoda za poznavanje i kontrolu sirovina i prehrambenih proizvoda na Prehrambeno-bioteh-

nološkom fakultetu.

Što vas je motiviralo da se kandidirate za mjesto buduće rektorice Sveučilišta?

– Ljepota mog posla definitivno se odražava u radu sa studentima. Oni su moja motivacija, moja snaga, i sve što sam radila u proteklih trideset godina akademske karijere vezano je i ocrta se isključivo na studentima s kojima sam radila, s kojima radim i s kojima ću raditi u budućnosti. S punom odgovornošću i predanošću kandidiram se na časnu dužnost rektora. Za taj odgovor i častan položaj javljam se kao sveučilišna redovita profesorica u trajnom zvanju Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, s dugogodišnjim iskustvom prodekanice za nastavu i dekanice, a onda i prorektorice za prostorni razvoj i sustav kontrole kvalitete. Kompetencije i znanje stečeni dugogodišnjim radnim iskustvom na čelnim pozicijama osnažili su me i motivirali u poticanju pozitivnih razvojnih promjena i unaprjeđenja kvalitete svih dionika na svim razinama Sveučilišta u Zagrebu. Svjesna sam zahtjevnosti službe i težine odgovornosti kojime očekuju.

Kako biste ocijenili aktualno stanje na Sveučilištu u Zagrebu?

– Protekle dvije godine dovele su kompletno društvo, pa tako i Sveučilište, u jedno potpuno novo, nestabilno okruženje. Rad na daljinu postao je stvarnost od koje ne možemo pobjeći, a digitalna prilagodba morala se odviti gotovo preko noći. U takvom nestabilnom okruženju jedini oslonac bili su ljudskost, empatija i suradnja, i to na razinama za koje nismo mogli ni zamisliti da će tako blisko surađivati.

Dosadašnja uprava, s rektorom Borasom na čelu, nebrojeno je puta upozoravala na to da država u nedovoljnoj mjeri prati i financira visoko školstvo i znanost, da zaostajemo za europskim prosjekom. Kako vi gledate na tu problematiku?

– Znanstvena istraživanja preduvjet su za kvalitetnu sveučilišnu nastavu, a znanstvena produktivnost Sveučilišta u Zagrebu treba biti temelj sveučilišnih studijskih programa. Uključivanje hrvatskih znanstvenika i institucija u europski istraživački prostor moguće je jedino uz stabilno financiranje znanosti na nacionalnoj razini, kao i osiguravanje sredstava iz EU fondova te suradnje s uspješnim hrvatskim tvrtkama, čijem razvoju upravo doprinose profesori i studenti naših sastavnica.

Koji bi bili vaši prvi potezi kao nove rektorice u osiguravanju boljeg financiranja Sveučilišta?

– Moj je cilj pravednija raspodjela sredstava sastavnicama te konstantno iznalaženje načina kako bi se financiranje Sveučilišta i sastavnica dodatno osnažilo i u konačnici povećalo.

Koji su vam, kao potencijalnu novu rektoricu, znači "autonomija Sveučilišta"?

– Smatram da je autonomija prije svega akademska odgovornost, kako prema državi tako i prema cijelom društvu. Temeljne su vrijednosti europskih sveučilišta moralna i intelektualna neovisnost, akademska sloboda istraživanja i naobrazbe te otvorenost prema dijalogu.

Kako gledate na zakonodavni okvir u kojem djeluje

Sveučilište? Treba li ga mijenjati i na koji način?

– Treba raditi na poboljšanju zakonodavnog okvira, kako bi položaj svih dionika uključenih u nastavni proces bio što bolji, a sve u skladu s Europskim prostorom visokog obrazovanja i Europskim istraživačkim prostorom.

Kako komentirate međunarodni položaj Sveučilišta? Što u tom kontekstu znače međunarodna rangiranja?

– Konkurencija među sveučilištima je pozitivna i dobra jer nas tjera da budemo bolji, konkurentniji i da postizemo bolje rezultate. Kada naš mukotrpan rad bude nagrađen visokom pozicijom na međunarodnom rangu, to nije samo potvrda dobrog i kvalitetnog rada, nego i svojevrstan poziv kako domaćim tako i stranim studentima da budu aktivni članovi naše akademske zajednice, odnosno studenti našeg Sveučilišta. Takva vrsta promocije nema cijenu!

Jeste li zadovoljni ponašanjem i postupcima Sveučilišta u zadnje dvije godine pandemije koronavirusa?

– Pandemija koronavirusa koja je zahvatila cijeli svijet odrazila se na cjelokupnoj promjeni načina života te prisilnoj prilagodbi kako institucija tako i Sveučilišta u Zagrebu na novi način rada, provođenja istraživanja te održavanja nastave. U tom kratkom periodu svaka sastavnica pod okriljem Sveučilišta poduzela je sve korake kako bi se nastavila i dalje odvijala te kako bi se studentima osigurala adekvatna zamjena za način studiranja na koji su navikli. Sveučilište u Zagrebu pismenim je priopćenjima i odlukama davalo svim sastavnicama jasne upute i podršku o načinu postupanja i izvođenja nastave. Provođenje nastave na daljinu, kao novi alat podučavanja, zahtijevalo je povećan angažman i nastavnika i studenata, a zajedničkom suradnjom rezultiralo je pokazanom spremnošću da se odupremo teškoćama, svladamo prepreke koje su se našle pred nama te pokažemo složnost i zajedništvo uspješnim provođenjem nastave radi postizanja višeg cilja.

Vaš stav, kao buduće rektorice, spram COVID potvrda na Sveučilištu? Studenti izražavaju sve veće nezadovoljstvo.

– Uzevši u obzir trenutno stanje oko pandemije, moram istaknuti da kao profesori i kao stručnjaci prije svega trebamo poštovati sve važeće zakone Republike Hrvatske te slušati struku. Stoga smatram da i sve odluke trebaju biti temeljene na preporukama nadležnih tijela.

Jeste li zadovoljni proaktivnošću naših studenata? Neki će reći da su današnje generacije previše uspavane, inertne, nezainteresirane za društvene promjene oko njih. Recimo, u usporedbi sa studentima hrvatskog proljeća...

– Na proaktivnost studenata najviše utječećemo mi kao njihovi profesori. Ako me pitate postoji li razlika između studenata koji su dolazili na predavanja i vježbe pod uzbuđenom, studenata kojima je računalo postalo osnovni alat za rad i današnjih studenata koji su gotovo uvijek *online*, sa sigurnošću mogu reći da je nema. Na nama je da pobudimo želju studenata za studijima koje su upisali i stvorimo im poticajno i pozitivno okruženje studiranja uz brigu za otvoreni pristup kvaliteti studentskog života i standarda.

PROF. MARIJAN KLARICA, MEDICINSKI FAKULTET

Trajno i snažno treba utjecati na relevantna politička tijela da se povećaju ulaganja u znanost

RAZGOVARAO **BRANKO NAD**

Donedavni dekan Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u toj ustanovi počinje raditi 1985. godine, i to na Zavodu za farmakologiju. Od 1998. do 2000. godine bio je imenovan za v.d. ravnatelja Centra za kliničku primjenu neuroznanosti, nakon čega postaje ravnateljem Centra.

Godine 2009. izabran je za prodekana za upravu i poslovanje Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te od akademske godine 2012./2013. za pročelnika Katedre za farmakologiju i predstojnika Zavoda za farmakologiju. Od 2015. do 2021. obnašao je dužnost dekana.

Mentorirao je izradu šest doktorskih disertacija, pet magistarskih radova te 11 diplomskih radova. Objavio je brojne znanstvene radove, bio suradnik i voditelj više znanstvenih i tehnoloških projekata. Trenutno je suradnik i voditelj istraživačkog tima na projektu Znanstvenog centra izvrsnosti iz temeljne, translacijske i kliničke neuroznanosti "Istraživanja hipoksično-ishemičnih oštećenja mozga" (2017.-2026.). Suradnik je na HRZZ projektu „Prepoznavanje neurostrukturnih, neurofunkcionalnih, kognitivnih i bihevioralnih pokazatelja zahvaćenosti mozga u COVID-19 i pokazatelji ishoda tijekom longitudinalnog praćenja“.

Predsjedao je i sudjelovao u organizaciji većeg broja znanstvenih i stručnih skupova. Osam je godina bio član Upravnog vijeća Hrvatske agencije za lijekove i medicinske proizvode te član Hrvatskog zavoda za toksikologiju u kojima je imao značajnu ulogu u razvoju i usklađivanju rada s europskim direktivama.

Bio je član Povjerenstva za izradu Strategije za zaštitu i očuvanje zdravlja hrvatskih branitelja i stradalnika Domovinskog rata. Više od 20 godina član je Stručnog vijeća i pročelnik je Odsjeka za neurofiziologiju na Hrvatskom institutu za istraživanje mozga.

Što vas je motiviralo da se kandidirate za mjesto budućeg rektora Sveučilišta?

- Kao što sam to istaknuo u prijedlogu svog programa, moja motivacija i razlozi za prijavu na dužnost rektora Sveučilišta u Zagrebu temelje se na iskustvima i uvidima stečenim kroz dugogodišnji rad u različitim tijelima i na različitim rukovodećim položajima u sustavu znanosti i visokog obrazovanja, ali i u sustavu zdravstva. Na razini Sveučilišta, 12 godina sam član Senata, Vijeća biomedicinskog područja, Odbora za proračun i Fonda za razvoj, a

Sveučilište u idućem razdoblju treba osnažiti u svakom pogledu: kadrovskom, organizacijskom, infrastrukturnom i financijskom. Sadašnje financiranje je dugoročno nepovoljno i neodrživo za funkcioniranje Sveučilišta u Zagrebu i nije u skladu s nacionalnim i europskim strateškim dokumentima

Marijan Klarica
BRANKO NAD

7 godina i član šireg Rektorskog kolegija. Na razini Medicinskog fakulteta, bio sam prodekan za poslovanje, a potom i dekan, ravnatelj Centra za kliničku primjenu neuroznanosti, predsjednik Hrvatskog društva za neuroznanost i Hrvatskog društva farmakologa, te član niza ključnih fakultetskih odbora. Na razini zdravstvenog sustava, bio sam predsjednik Upravnog vijeća KBC-a Zagreb, te član upravnih tijela Hrvatske agencije za lijekove i medicinske proizvode i Hrvatskog zavoda za toksikologiju. Napokon, tijekom Domovinskog rata i nakon njega bio sam i član Glavnog sanitetskog stožera RH te Centra za upravljanje kriznim stanjima.

Dugogodišnji rad u ključnim tijelima našeg Sveučilišta omogućio mi je dobro poznavanje svih prednosti i nedostataka (snagu i potencijalne slabosti) našeg rada u akademskoj zajednici, prepoznavanje prilika za poboljšanje, kao i potencijalnih ugroza za našu budućnost. U tom radu jasno sam spoznao tri ključne činjenice: 1) čuvanje pravne samostalnosti i snažne uprave svake sastavnice je iznimno bitno za brzo i fleksibilno donošenje odluka u kriznim situacijama te planiranje i ostvarenje vlastitih strateških ciljeva; 2) puna integracija naših studenata u sve procese odlučivanja, života i rada na fakultetu također je ključ uspjeha; 3) odgovornost i potpuna transparentnost u radu i poslovanju, uz otvoreno i pravodobno komuniciranje s medijima i ostalom zainteresiranom javnošću, također su ključni za očuvanje objektivne i pozitivne slike naše uloge i našeg djelovanja u široj zajednici kako u mirnim, tako i u kriznim vremenima.

Stoga u sljedećem razdoblju želim ostvariti nekoliko glavnih ciljeva: 1) učinkovito utjecati na procese cjelovite obnove građevinske infrastrukture i prostorni razvoj Sveučilišta, uz istodobno zadržavanje i poboljšanje kvalitete studiranja, znanstvenog i umjetničkog rada, internacionalizacije i inovacijske aktivnosti; 2) dosadašnje analize i preporuke Odbora za proračun koristiti kao čvrstu podlogu za pregovore s MZO o novim Programskim ugovorima; 3) poticati i snažiti međusobnu solidarnost svih sastavnica - ali uz postavu jasnih kriterija, pravila i prioriteta za pravednu raspodjelu zajedničkih sredstava; 4) jačanje "Trokuta znanja" (istraživanje - obrazovanje - inovacije) kroz promicanje inovacija,

**KANDIDATI
ZA NOVOG
REKTORA
SVEUČILIŠTA
U ZAGREBU**

sveučilišnog poduzetništva i suradnje akademske zajednice s gospodarstvom. Ostali ciljevi i aktivnosti detaljno su navedeni i opisani u prijedlogu mog programa.

Kako biste ocijenili aktualno stanje na Sveučilištu u Zagrebu?

- Sveučilište u Zagrebu predstavlja glavno znanstvenoistraživačko i intelektualno središte u RH (na to jasno ukazuju podaci o stalnom godišnjem porastu znanstvene produkcije od 5-8%, međunarodna pozicija, broj projekata, visoko povlačenje sredstava iz EU fondova, broj doktora itd.) te je glavni izvor visokokvalificirane i inovativne radne snage, ključne za budući razvoj RH i prilagodbu na tematske ciljeve koncepta Industrija 4.0 i Društvo 5.0, kao i za realizaciju strateških nacionalnih ciljeva navedenih u 3 ključna dokumenta: a) Nacionalni plan oporavka i otpornosti, b) Nacionalna strategija RH do 2030. i c) Nacionalna strategija pametne specijalizacije. Stoviše, dramatične krize koje su RH pogodile u protekle dvije godine (pandemija i snažni potresi) jasno su pokazale da bez brzog, sustavnog i odlučnog angažmana vodećih stručnjaka s našeg sveučilišta nije moguće učinkovito upravljati krizama, te provoditi mjere smanjenja štete i povećanja otpornosti na buduće krizne situacije. Stoga ubuduće Sveučilište u Zagrebu mora usporedno provoditi dva skupa potrebnih i međusobno povezanih reformi: 1) kroz aktivni i partnerski odnos s nadležnim državnim tijelima, sudjelovati u žurnom donošenju novog zakonodavnog okvira (Zakon o znanosti i visokom obrazovanju i srodni zakoni), uspostavi novog sustava financiranja (višegodišnji Programski ugovori) te uspješnom povlačenju što više sredstava iz dostupnih EU fondova (za oporavak i obnovu te realizaciju strateških nacionalnih ciljeva); 2) aktivno djelovati na poboljšanju i reorganizaciji vlastitog ustroja i djelovanja, kako bi se postigla što veća funkcionalna integracija na organizacijskim načelima supsidijarnosti, uz punu odgovornost poslovanja te otvorenost i transparentnost u komunikaciji s javnošću.

Dosadašnja uprava na čelu s rektorom Borasom nebrojeno je puta upozoravala da država u nedovoljnoj mjeri prati i financira visoko školstvo i znanost, da zaostajemo za europskim prosjekom. Kako vi gledate na tu problematiku?

- Sveučilište u idućem razdoblju treba osnažiti u svakom pogledu: kadrovskom, organizacijskom, infrastrukturnom i financijskom. Sadašnje financiranje je dugoročno nepovoljno i neodrživo za funkcioniranje Sveučilišta u Zagrebu i nije u skladu s nacionalnim i europskim strateškim dokumentima.

Koji bi bili vaši prvi potezi kao novog rektora u osiguravanju boljeg financiranja Sveučilišta?

- Financiranje je svakako ključni čimbenik koji izravno utječe na kvalitetu znanstvenog i umjetničkog rada te broj kompetitivnih publikacija. Nažalost, to financiranje u Republici Hrvatskoj posljednjih se godina kreće na razini od samo 0,7 do 1,1 % BDP-a, što je veliki zaostatak u odnosu na prosjek EU-a. Stoga

je jedna od najvažnijih zadaća rektora Sveučilišta u Zagrebu (kao i cijelog Rektorskoga zbora) trajno i snažno utjecati na relevantna politička tijela u Republici Hrvatskoj da se ta ulaganja povećaju na barem 2% BDP-a (prosjeck EU-a; povećanje udjela financiranja obrazovanja, znanosti i tehnologije u hrvatskom BDP-u treba biti condicio sine qua non). U sljedećem razdoblju, Odbor za proračun, zajedno s prorektorom za poslovanje, mora intenzivno raditi na realnoj procjeni troškova obrazovanja pojedinih profila stručnjaka svih obrazovnih razina, troškova rada pojedinih sastavnica, te potreba funkcionalne integracije Sveučilišta. Takve realne procjene troškova su prijeko potrebne za uspješno pregovaranje Sveučilišta s nadležnim Ministarstvom - mora se postići da novi Programski ugovori u što većoj mjeri pokrivaju temeljne troškove.

Što za vas kao potencijalnog novog rektora znači „autonomija Sveučilišta“?

- Ovakvo Sveučilište zahtijeva od uprave Sveučilišta i od samostalnih dekana kao čelnika sastavnica s pravnom osobnošću visoku razinu kooperativnosti, kao i punu odgovornost za rad na organizacijskim načelima supsidijarnosti i funkcionalne integracije, jer je samo na tim načelima moguće osigurati snažno i utjecajno Sveučilište.

Kako gledate na zakonodavni okvir u kojem djeluje Sveučilište? Treba li ga mijenjati i na koji način?

- Zakonodavni okvir razvoja sustava znanosti i visokoga obrazovanja RH trenutno se sastoji velikog broja zakona i podzakonskih akata koji često nisu međusobno posve usklađeni (a ponekad su i proturječni). To svakako nije okvir koji može olakšati funkcioniranje ustanova u sustavu znanosti i visokog obrazovanja, a još manje uspješno potaknuti njihov brži i učinkovitiji razvitak. Toga je očito svjesno i naše nadležno Ministarstvo, koje je najavilo donošenje novog paketa temeljnih zakona. Sveučilište u Zagrebu (u suradnji i dogovoru s Rektorskim zborom RH) svakako treba podržati donošenje novog zakonodavnog okvira i u tom procesu vrlo aktivno sudjelovati. Bilo bi dobro da MZO u tom procesu jasno prepozna Sveučilište u Zagrebu kao ključnog partnera i izvor kvalitetnih prijedloga.

Kako komentirate međunarodni položaj Sveučilišta? Što u tom kontekstu znače međunarodna rangiranja?

- Znanstvenoistraživačka djelatnost Sveučilišta u Zagrebu međunarodno je prepoznata i priznata, a od 2015. do danas sustavno napreduje (unatoč nedostatnom financiranju!), što pokazuju rezultati produktivnosti u glavnim svjetskim bazama podataka (WoS, Scopus) te rezultati rangiranja na glavnim svjetskim listama (naše Sveučilište je kontinuirano u skupini 3% najboljih svjetskih sveučilišta). Sveučilište u Zagrebu zbog svoje kvalitete sudjeluje u radu svih ključnih međunarodnih akademskih mreža (npr. EUA, UNICA, DRC, itd.), pri čemu posebno vrijedi istaknuti nova članstva u dvije vrlo bitne mreže: LERU i UNIC. Suradnja Sveučilišta u Zagrebu s brojnim inozemnim sveučilištima ključna je ne samo

za znanost i obrazovanje, nego i za iskorake u inovacijama i transferu tehnologije.

Jeste li zadovoljni ponašanjem i postupcima Sveučilišta u zadnje dvije godine pandemije koronavirusa?

- Već je 10. ožujka 2020. donesena odluka o osnivanju Kriznog stožera na Sveučilištu (od ukupno sedam članova Stožera, troje nas je profesora Medicinskog fakulteta). Najveći je izazov za sve nas bila brza promjena epidemiološke situacije koju su pratile jednako brze promjene preporuka za postupanje Nacionalnog stožera civilne zaštite te Kriznog stožera Ministarstva zdravstva. Krizni stožer Sveučilišta davao je jasne upute usklađene na nacionalnoj razini koje su se pokazale učinkovite (pogotovo u početku pandemije) ne samo za naše Sveučilište, nego i za ostala visokoobrazovna učilišta u RH. Naš odgovor na izazov pandemije bio je adekvatan i pravovremen, što se vidi i iz brojeva djelatnika i studenata koji su bili oboljeli ili u izolaciji.

Vaš stav, kao budućeg rektora, spram COVID potvrda na Sveučilištu? Studenti izražavaju sve veće nezadovoljstvo.

- Na tom primjeru se jasno vidi kako se prava krizna komunikacija može ostvariti samo ako su studenti u punoj mjeri uključeni u rad uprava fakulteta kao ravnopravni partneri. U slučaju uvođenja COVID potvrda (već od 1. listopada) za studente koji dio nastave obavljaju u sustavu zdravstva i socijalne skrbi (studenti medicine, stomatologije, farmacije, socijalnog rada, ERF-a itd.) zbog pravovremene dvosmjerne komunikacije, osiguranja provedenja testiranja, uvođenja brzog sustava detektiranja zaraženih i njihove izolacije, te dobre procijepljenosti uopće nije bilo problema. Kod studenata ostalih sastavnica važno je nastaviti sustavno provoditi protuepidemijske mjere (maska, razmak, dezinfekcija, mjerenje temperature, praćenje simptoma), a potencijalno uvođenje COVID potvrda bi trebalo uskladiti u razgovorima predstavnika studenata, uprava i eksperata Kriznog stožera Sveučilišta kako bi se procijenila njihova učinkovitost u specifičnim uvjetima nastavnog procesa svake sastavnice.

Jeste li zadovoljni proaktivnošću naših studenata? Neki će reći da su današnje generacije previše uspavane, inertne, nezainteresirane za društvene promjene oko njih. Recimo, u usporedbi sa studentima Hrvatskog proljeća...

- Studenti su ključna vrijednost našeg Sveučilišta i stoga za njih treba osigurati najviši standard visokog obrazovanja i svih ostalih vidova studentskog života, poticati ih na istraživački rad, inovativnost, kreativnost, međunarodnu suradnju te aktivno preuzimanje vodećih uloga u stručnom radu i društvu u cjelini. Svaka generacija studenata ima svoje izazove. Smatram kako je i ova generacija odgovorila na pravi način. Iako su se morali u procesu učenja i nastave brzo prilagoditi teškim uvjetima, studenti su odradili i veliki broj volonterskih sati u različitim aktivnostima u borbi s pandemijom i pomoći ljudima nakon potresa.

DRAGAN MATIĆ/CROPIX

Sažetak programa rada pristupnika za rektora Sveučilišta u Zagrebu

Uz to što je Sveučilište u Zagrebu najstarije i najveće sveučilište u Republici Hrvatskoj, u programu se ističe i da je ono i stožerna ustanova od ključnog nacionalnog značenja. Sveučilište u Zagrebu predstavlja glavno znanstveno-istraživačko i intelektualno središte u RH, te je glavni izvor visokokvalificirane i inovativne radne snage, ključne za budući razvoj RH i prilagodbu na tematske ciljeve koncepta Industrija 4.0 i Društvo 5.0, kao i za realizaciju strateških nacionalnih ciljeva.

Da bi uspješno odgovorilo na izazove Sveučilište u Zagrebu mora usporedno provoditi dva skupa potrebnih i međusobno povezanih reformi:

- 1) kroz aktivni i partnerski odnos s nadležnim državnim tijelima, sudjelovati u žurnom donošenju novog zakonodavnog okvira (Zakon o znanosti i visokom obrazovanju i srodni zakoni), uspostavi novog sustava financiranja (višegodišnji Programski ugovori) te uspješnom povlačenju što više sredstava iz dostupnih EU fondova (za oporavak i obnovu te realizaciju strateških nacionalnih ciljeva);
- 2) aktivno djelovati na poboljšanju i reorganizaciji vlastitog ustroja i djelovanja, kako bi se postigla što veća funkcionalna integracija na organizacijskim načelima supsidijarnosti, uz punu odgovornost poslovanja te otvorenost i transparentnost u komunikaciji s javnošću.

Na temelju iznesenoga, program je usmjeren na realizaciju sljedećih bitnih ciljeva:

- 1) Obnova infrastrukture oštećene potresom (pri čemu taj proces treba iskoristiti i za dodatno poboljšanje i proširenje prostornih kapaciteta);
- 2) Aktivno sudjelovanje u donošenju novog i primjerenog zakonodavnog okvira (pri čemu bi nadležno Ministarstvo trebalo uvažiti činjenicu da Sveučilište u Zagrebu predstavlja oko 50% ukupne zainteresirane javnosti);
- 3) Kvalitetna priprema za pregovore o novom modelu financiranja (Programski ugovori), uz puno uvažavanje dosadašnjih analiza i preporuka sveučilišnog Odbora za proračun;
- 4) Razrada načela i postupaka za što uspješniju funkcionalnu integraciju sveučilišta, uz puno poštivanje činjenice da svaka sastavnica (i njezina uprava) mora zadržati svoju pravnu osobnost kao i sposobnost pravodobnog i fleksibilnog reagiranja na krizne situacije te planiranje i provođenje svojih strateških ciljeva.
- 5) Aktivno raditi na poboljšanju kvalitete svih oblika djelatnosti, te puno digitalizaciji poslovanja sveučilišta, kao bitnim sredstvima za ostvarenje funkcionalne integracije.
- 6) Uključiti naše studente (na svim obrazovnim razinama) kao

ravnopravne partnere u upravljanju sveučilištem i provođenju reformi. Naime, samo takvo partnerstvo može studente potaknuti na puno uvažavanje i očuvanje temeljnih akademskih načela, na spoznaju da ima smisla ostati u domovini i boriti se za njezin razvitak, te spoznaju da su baš oni glavni nosioci inovativnih pristupa u ostvarenju koncepta Industrije 4.0 i Društva 5.0, a time i jamci budućnosti RH.

7) Naravno, treba i dalje sustavno poticati jačanje tzv. „Trokuta znanja“ (istraživanje – obrazovanje – inovacije), kroz poboljšanje već postojećih pokazatelja naše izvrsnosti (internacionalizacija, znanstvena i umjetnička produktivnost itd.) te kroz promicanje inovacija, sveučilišnog poduzetništva i suradnje akademske zajednice s gospodarstvom (ključni doprinos Sveučilišta stvaranju inovativnog gospodarstva u cjelini).

8) Napokon, treba i dalje sustavno skrbiti o očuvanju nacionalne baštine, kulture i jezika, pri čemu je ključna uloga naših umjetničkih akademija i sastavnica iz društveno-humanističkog područja; bez uspješnog rada u području STEM, nema Industrije 4.0; ali, bez uspješnog rada u umjetničkom i društveno-humanističkom području nema rješavanja ključnih etičkih i socijalnih problema s kojima se suočava Društvo 5.0.

PROF. STJEPAN LAKUŠIĆ, GRAĐEVINSKI FAKULTET

Bolje financiranje Sveučilišta nije trošak države, već ulaganje u budućnost

U Republici Hrvatskoj više je nego vidljivo kako je u pomanjkanju etičkih postupanja, 'politika prečica' postala općeprihvaćena, a znanstvena promišljanja i inovativna stvaranja ostavljena su pojedincu na izbor, a ne sustavu na brigu

RAZGOVARAO: **BRANKO NAD**

Urednik trinaest knjiga, jedne sveučilišne monografije, jednog priručnika, devet zbornika radova s međunarodnih skupova te sedam zbornika radova s domaćih skupova, član više hrvatskih i međunarodnih strukovnih organizacija, prof. dr. sc. Stjepan Lakušić aktualni je dekan Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Od 1995. sudjeluje u nastavi iz područja gornjeg ustroja željeznica te projektiranja i građenja željeznica na dodiplomskom, preddiplomskom, diplomskom te poslijediplomskom doktorskom studiju Građevinskog fakulteta. Mentor je na dva doktorska rada, jednog magistrskog, 32 završna i 61 diplomskog rada.

Radio je na znanstvenim projektima iz područja građevinsko-prometne tehnike, bio je voditelj nekoliko domaćih projekata te voditelj međunarodnog znanstvenog projekta „Rubberised concrete noise barriers – RUCONBAR“ koji je nagrađen s više domaćih i međunarodnih nagrada. Objavio je niz znanstvenih radova te sudjelovao na brojnim međunarodnim i domaćim znanstvenim i stručnim skupovima.

Što vas je motiviralo da se kandidirate za mjesto budućeg rektora Sveučilišta?

- Tijekom rada i djelovanja na Zagrebačkom sveučilištu, sada je to već 28 godina, uspješno sam obnašao mnoge rukovodeće dužnosti na Građevinskom fakultetu te različite dužnosti na Sveučilištu. Posljednjih nešto više od tri godine obnašam dužnost dekana Građevinskog fakulteta. Osim u nastavnoj i znanstvenoj djelatnosti, u svome sam radnome vijeku bio aktivan i u stručnoj djelatnosti, u strukovnim udrugama te u poslovima s gospodarstvom. Voden tom idejom, u proteklih nešto više od godinu dana obavio sam razgovore s velikim brojem kolegica i kolega, dekanica i dekana fakulteta i umjetničkih akademija Zagrebačkog sveučilišta te im predstavio svoju viziju budućeg razvoja i napretka Sveučilišta. Mnogi su me

kolegice i kolege podržali i ohrabрили u toj ideji, a kada je iskrena i otvorena podrška kolegica i kolega dostigla i prestigla polovicu broja sastavnica Sveučilišta, donio sam odluku o kandidiranju za budućeg rektora Sveučilišta u Zagrebu. Svjestan sam da je dužnost rektora Sveučilišta u Zagrebu iznimno častna, ali istovremeno i iznimno odgovorna dužnost, no siguran sam da zajedno sa svojim budućim prorektorima, timskim radom te otvorenom i iskrenom suradnjom sa svim sastavnicama Zagrebačkog sveučilišta mogu kvalitetno odgovoriti na sve izazove koji će se pred mene postavljati te ispuniti sve ciljeve iz svojeg rektorskog programa u čijem su središtu, kako to i treba biti, naši studenti.

Kako biste ocijenili aktualno stanje na Sveučilištu u Zagrebu?

- Zadatak svakog budućeg rektora je poboljšati rad Sveučilišta u Zagrebu. Za to je potrebno biti konkretan i ponuditi konkretna rješenja za konkretne probleme. Postoje tri osnovna problema Sveučilišta u Zagrebu, upravljanje kvalitetom, financijsko poslovanje te model upravljanja Sveučilištem. U mojem programu je jasno navedeno kako ćemo uspostaviti cjelokupni sustav upravljanja kvalitetom vezano uz definiranje, mapiranje, održavanje i unaprjeđivanje svih procesa koji se odnose na studente, nastavu, znanost, umjetnost, međunarodnu suradnju, suradnju s gospodarstvom i transfer tehnologije itd. Također, u programu je definirano na koji način će se provesti digitalizacija poslovanja Sveučilišta u Zagrebu i uspostaviti sustav upravljanja nefinancijskom imovinom te osigurati transparentno financijsko poslovanje i upravljanje ljudskim resursima. Programom je predviđen sustav upravljanja Sveučilištem zasnovan

**KANDIDATI
ZA NOVOG
REKTORA
SVEUČILIŠTA
U ZAGREBU**

Stjepan Lakušić
BRANKO NAD

na horizontalnim principima i projektnom pristupu uz oslanjanje na snažnu autonomiju odlučivanja svakog dekana.

Dosadašnja uprava na čelu s rektorom Borasom nebrojeno je puta upozoravala da država u nedovoljnoj mjeri prati i financira visoko školstvo i znanost, da zaostajemo za europskim prosjekom. Kako vi gledate na tu problematiku?

- Financiranje visokog školstva i znanosti u RH značajno zaostaje za prosjekom financiranja visokoga školstva i znanosti na razini zemalja EU-a. Usporedimo li financiranje visokoga školstva i znanosti u Hrvatskoj, koje iznosi oko 0,8 % BDP-a, s financiranjem visokoga školstva i znanosti u najrazvijenijim zemljama EU-a, odnosno u onim zemljama EU-a koje su prepoznale važnost visokoga školstva i znanosti za razvoj svojega gospodarstva, kao npr. Finska, Švedska i Danska, koje za visoko školstvo i znanost izdvajaju više od 3,0 % BDP-a, odnosno Austrija, Njemačka i Belgija koje za predmetnu svrhu izdvajaju između 2,5 i 3,0 % BDP-a, razlika je još i veća. Nažalost, po izdvajanju za visoko školstvo i znanost RH se nalazi na dnu ljestvice zemalja EU-a. Ukupan proračun Sveučilišta u Zagrebu se zadnjih godina kreće u okvirima od 2,2 milijarde kuna. Od toga iz proračuna RH dolazi 1,2 milijarde kuna za plaće zaposlenika, 0,2 milijarde kuna za subvenciju školarina i 0,04 milijarde kuna za potporu znanstvenim istraživanjima, 0,8 milijardi kuna čine ostali vlastiti prihodi Sveučilišta u Zgrebu. Realno je, uz snažan angažman nove Uprave Sveučilišta te uz partnerski odnos s Vladom RH, resornim ministarstvom i gospodarskim subjektima, u prvoj polovini mojeg rektorskog mandata očekivati povećanje, odnosno do razine od oko 1,2 do 1,4 % BDP-a.

Koji bi bili vaši prvi potezi kao novog rektora u osiguravanju boljeg financiranja Sveučilišta?

- Sadašnje financiranje Sveučilišta u Zagrebu nije dostatno za ispunjavanje zacrta misije i vizije Sveučilišta. Generalno govoreći, financiranje Sveučilišta bi trebalo biti veće iz oba osnovna izvora financiranja, iz proračunskih sredstava i iz vlastitih sredstava financiranja, a također bi bilo poželjno povećati udio vlastitih sredstava u ukupnom iznosu financiranja. Sveučilište mora kroz intenzivniju suradnju s gospodarstvom povećati učešće vlastitih prihoda ostvarenih na tržištu. To će se ostvariti intenziviranjem suradnje Sveučilišta i gospodarstva, zaprimom odgovarajućeg zakonodavnog okvira te pripremom i provedbom većeg broja infrastrukturnih projekata koji će naredu suradnju ili pokrenuti ili unaprijediti. Fondovi EU-a koji stoje na raspolaganju Sveučilištu u svim njegovim djelatnostima će se puno učinkovitije i efikasnije koristiti negoli je to bio slučaj do sada. Potrebno je naglasiti kako bolje financiranje učinkovitog, efikasnog, transparentnog i društveno

odgovornog Sveučilišta iz proračunskih sredstava ne bi trebalo shvaćati kao trošak, već kao ulaganje, kao investiciju koja će se vrlo brzo višestruko vratiti čitavome društvu.

Što za vas kao potencijalnog novog rektora znači „autonomija Sveučilišta“?

- Samostalan, neovisan i proaktivan razvoj znanstvenog mišljenja i rada, kao i nastave i poučavanja na sveučilištu, neograničen i bez intervencija od dnevnih, ekonomskih ili političkih utjecaja, ali istovremeno društveno angažiran, takav da doprinosi društvenom i gospodarskom razvoju. Čak 352 godine rada u kontinuitetu Sveučilišta u Zagrebu govore upravo o tome.

Kako gledate na zakonodavni okvir u kojem djeluje Sveučilište? Treba li ga mijenjati i na koji način?

- Zakonodavni okvir treba kontinuirano unaprjeđivati i održavati. Da pojasnim, Sveučilište u Zagrebu je dio sustava visokog obrazovanja Republike Hrvatske, što čini samo mali dio okvira društvenog uređenja. Država, u ovom slučaju Vlada Republike Hrvatske, odgovorna je za unaprjeđenje na svim razinama društvene uredenosti, a sukladno svojem programu rada na osnovu kojeg je dobila povjerenje građana. Vjerujem da će uvijek postojati razboritost i htijenja unutar aktualne vlasti da zaista konzultira dionike, pa tako i Sveučilište u Zagrebu, u svrhu postizanja najboljih mogućih rješenja i zakonodavnoga okvira. Okvir treba biti takav da potiče i promiče znanstveni i nastavni rad i ostavlja mu prostor za autonoman razvoj, u skladu s principima znanstvenoistraživačkog, nastavnog i stručnog rada. Isto tako, okvir treba osigurati podršku, financiranje, kao i sprječavanje arbitarnosti, nepravilnosti ili nereda na Sveučilištu.

Kako komentirate međunarodni položaj Sveučilišta? Što u tom kontekstu znače međunarodna rangiranja?

- Pod međunarodna rangiranja vjerojatno se misli na Šangajsku listu, a Sveučilište u Zagrebu je na toj listi kao i na drugim točno na onome mjestu koje zaslužuje. Moramo znati da su sveučilišta rangirana na različite načine: globalno rangiranje, unutar regije, zapošljavanje završenih studenata, primanja završenih studenata, ukupan proračun sveučilišta, izvori financiranja sveučilišta, broj studenata i studentski standard, itd. Sve liste međunarodnih rangiranja su značajne i indikativne. Potrebno je znati kako i na koji način ih koristiti u svrhu poboljšanja rada Sveučilišta. Ono do čega ne bi trebalo doći je da se rang koristi za krivu argumentaciju i izvlačenje iz konteksta, odnosno za prikazivanje kvalitetnog rada kada je nedovoljno kvalitetan, ili prikazivanje nedovoljno kvalitetnog rada kada je kvalitetan. Poznato je kako se liste rade i poznato je koji su indikatori ključni za pojedine liste, djelovanjem na te indikatore, poboljšanjem pojedinih segmenata funkcioniranja sveučilišta i pozicija na li-

stama će se poboljšati, doprinoseći ugledu sveučilišta.

Jeste li zadovoljni ponašanjem i postupcima Sveučilišta u zadnje dvije godine pandemije koronavirusa?

- Mislim da se Sveučilište u Zagrebu nije moglo nametnuti kao lider i kreator javnog mišljenja na razini Republike Hrvatske, za što je ipak odgovorna Vlada Republike Hrvatske. Međutim, moglo se napraviti puno više u sferi rješavanja unutarnjih problema pojedinih sastavnica. Vezano za koronavirus, na Građevinskom fakultetu smo u suradnji s HZZJ-om osigurali u prostorima fakulteta cijepljenje sa sve tri doze (svibanj, lipanj, prosinac 2020.), kako za djelatnike Građevinskog fakulteta, tako i za djelatnike Arhitektonskog i Geodetskog fakulteta, budući da smo smješteni u istoj zgradi. Također smo u prostorima fakulteta osigurali i provedbu testiranja. Moramo znati da je Zagreb u proljeće 2020. pogodio i jaki potres, nakon čega je bila i još uvijek jest osigurana savjetodavna i sva druga podrška dekanima svih sastavnica koji su izrazili potrebu, kao i samome Sveučilištu. Smatram da je slična aktivnost trebala biti i za rješavanja problematike koronavirusa.

Vaš stav, kao budućeg rektora, spram COVID potvrda na Sveučilištu? Studenti izražavaju sve veće nezadovoljstvo.

- Na Građevinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje sam aktualni dekan, studenti ne moraju imati COVID potvrdu.

Jeste li zadovoljni proaktivnošću naših studenata? Ne ki će reći da su današnje generacije previše uspravane, inertne, nezainteresirane za društvene promjene oko njih. Recimo, u usporedbi sa studentima Hrvatskog proljeća...

- U Republici Hrvatskoj više je nego vidljivo kako je u pomanjkanju etičkih postupanja „politika prečica“ postala općeprihvaćena, a znanstvena promišljanja i inovativna stvaranja ostavljena su pojedincu na izbor, a ne sustavu na brigu. Tvrdim da je svima kristalno jasno da se studenti nisu uspravali, da nisu inertni i da nisu nezainteresirani za društvene promjene oko njih, baš naprotiv. Postali su još aktivniji, poduzetniji, odgovorniji, ambiciozniji i konkurentniji, ali nažalost ne u Republici Hrvatskoj kako je to bilo za vrijeme Hrvatskoga proljeća. Danas studenti gledaju snažno prema inozemstvu, već od prve godine studiranja, što je zasigurno dobro, ali nije dobro što vrlo često ne pridaju dovoljno pažnje našoj domovini. Da budem potpuno jasan, to nije odgovornost studentske populacije, to je odgovornost sustava, pa i Sveučilišta u Zagrebu. Sveučilište mora zauzeti položaj aktivnog sukreatora sutrašnjice Republike Hrvatske, temeljene na općeprihvaćenim akademskim vrijednostima, stvarajući, nudeći, uključujući i pomažući svim aspektima društvenog razvoja i društvene održivosti kroz svoje obrazovne i istraživačke aktivnosti temeljene na osobnom razvoju i inovacijama.

Sažetak programa rada pristupnika za rektora Sveučilišta u Zagrebu

Ostvarenje izbornog programa temelji na horizontalnim načelima otvorenosti, etičnosti, transparentnosti, integritetu i ravnopravnosti te jednakosti svih članova akademske zajednice. Analizirajući slabosti Sveučilišta u Zagrebu, smatra da je djelovanje Sveučilišta ima dugogodišnje probleme zbog nedovoljno dobre kvalitete rada Sveučilišta u Zagrebu i nedovoljnom globalnom i lokalnom utjecaju. Stoga svojim programom želi uspostaviti sustav upravljanja kvalitetom na svim razinama djelovanja Sveučilišta u Zagrebu. Studente smatra središtem sustava koji čine jezgru razvoja i djelovanja Sveučilišta u Zagrebu, a njih okružuje program temeljen na četiri cilja (1) studenti, nastava i proces učenja, (2) znanost, umjetnost i inovacije, (3) međunarodna suradnja, (4) akademsko poduzetništvo i transfer znanja i tehnologije, a koji namjerava ostvarivati kroz dva osnovna procesa (1) upravljanjem kvalitetom, te (2) strateškim upravljanjem Sveučilištem. Pri tome bi se maksimalno razvijali korišteni postojeći i potencijalni resursi – fondovi Europske unije, infrastruktura Sveučilišta, te financiranje i poslovanje.

Programom se orijentira na temeljne vrijednosti – akademskih sloboda i integriteta, izvrsnosti, inovacija i dodane vrijednosti, uključivosti, jednakosti i transparentnosti, društvene odgovornosti i održivosti te integracije individualnih, organizacijskih i društvenih ciljeva, a koje su zasnovane na orijentaciji na studente, inovativnosti u svrhu društvenog razvoja, usmjerenja na obnovu, otpornost i održivosti te globalnoj uključivosti i otvorenosti.

Lakušić u programu rada opisuje da želi modernizirati, evaluirati i unaprijediti nastavne programe te uvesti nove i suvremene metode nastavnog rada. To bi se ostvarilo uvođenjem personaliziranog nastavnog procesa i mentorskog rada, elemenata on-line nastave, uključivanjem studenata u nastavni proces i drugih suvremenih oblika poučavanja koji razvijaju razumijevanje, analizu, sintezu i kritičke pristupe s težištem na projektno učenje i rješavanje problema. Posebnu pozornost posvetio specifičnosti nastave umjetničkog područja i potrebnog financiranja suradnje s vanjskim dionicima. Smatra da je potrebno razvijati akademske vještine i kompetencije na

svim razinama studija što zahtjeva unaprjeđenje kvalitete rada nastavnika i razvoja kompetencija. Poticao bi izradu novih programa i unaprjeđivanje i razvijanje postojećih programa u skladu s najnovijim znanstvenim dostignućima i potrebama društva i gospodarstva s težištem na korisnost programa za razvoj karijere i/ili pokretanje vlastitog poslovanja. Također bi poticao i studentski standard i kvalitetu akademskog života, uz snažnije uključivanje studenata u upravljanje sveučilištem. U u svrhu kontinuiranog praćenja i unaprjeđivanja studijskih programa i usklađivanja sa socijalno-ekonomskim potrebama surađivao bi s poslodavcima, strukovnim udrugama i drugim dionicima, osnažio bi sustav podrške studentima na sastavnicama u području psihološke pomoći i pomoći učenju i razvoju karijere te zdravstvene podrške. Unaprijedio bi podršku studentskom životu kroz potporu studentskim udrugama te osiguravanju adekvatnih prostora, stručne i financijske podrške.

U fokusu programa je podrška razvoju primjenjivih istraživanja i znanja te razvoju inovativnih postupaka koji mogu proizvesti nove ideje i utjecati proaktivno na promjene i izazove u gospodarstvu i društvenoj zajednici, stvarajući tehnološki, ekonomski i društveni učinak. Poticala bi se istraživanja u području pametne specijalizacije, digitalne i zelene tranzicije, kao i istraživanja sukladna s nacionalnim istraživačkim programima i razvojnim strategijama. Smatra da je potrebno osnažiti izdavačku djelatnost i popularizaciju znanosti. Smatra da je potrebno unaprijediti međunarodnu prepoznatljivost i reputaciju Sveučilišta te razviti privlačnu snagu studiranja kao i znanstveno-istraživačkog, umjetničkog i nastavnog rada. Navedeno bi postigao umrežavanjem s inozemnim akademskim, znanstvenim i umjetničkim centrima i razvojem i implementacijom strategije internacionalizacije koja integrira sveučilišnu znanstveno-inovacijsku, nastavnu i stručnu aktivnost transfera tehnologije s međunarodnim dionicima, u skladu s ciljevima i mjera ma europskog istraživačkog prostora, te nacionalnih i europskih strateških dokumenata i programa. Akademsko poduzetništvo navodi kao nedovoljno iskorišten potencijal Sveučilišta stoga bi implementirao sustav za upravljanje akademskim

poduzetništvom s ciljem poticanja razvoja inovacija, autorskih djela i patenata te otvaranja spin off tvrtki, a Sveučilišni kampus Borongaj u tom pogledu vidi kao svojevrсни inkubator sa Znanstveno-tehnološkim parkom.

Za sljedećem mandatno razdoblje smatra da je potrebno osigurati značajniju uključenost svih dionika u upravljanje Sveučilištem, osigurati dodatnu financijsku decentralizaciju, iskoristiti kapacitete i upravljačko know-how za pomoć u upravljačkim procesima. U upravljanju sveučilištem nužno je osnažiti se na kompetencije ključnih ljudi stoga bi uspostavio posebna savjetodavna tijela rektora. U svrhu poboljšanja financiranja osmislio bi poslovne procese koji bi poboljšati apsorpcijsku moć i podigli uspješnost financiranja. Cilj unaprjeđivanja financiranja i poslovanja Sveučilišta u Zagrebu bio bi stvaranje snažnog kadrovske, infrastrukturnog i financijskog poslovnog okružja koje bi omogućilo daljnje ulaganje u budućnost. Svoje bi poslovanje temeljio na razvoju i stavljanju u funkciju sustava poslovnog upravljanja koji uključuje planiranje, procjenu rizika, realizaciju svih poslovnih i financijskih planova Sveučilišta s naglaskom na ulaganje u resurse – kadrove, digitalizaciju i infrastrukturu. Dodatnu vrijednost vidi u osmišljavanju Sveučilišnog kongresnog centra koji bi, osim organizacijom skupova, imao funkciju medijskog centra Sveučilišta u Zagrebu. Obnovio bi i digitalizirao infrastrukturne kapacitete Sveučilišta te krenuo u obnovu infrastrukture od potresa s planiranim sredstvima iz Fonda solidarnosti EU i NPOO te izradom dokumentacije za objekte koji nisu obuhvaćeni prvim javnim pozivom za obnovu infrastrukture i opreme u području obrazovanja oštećene potresom. U pogledu infrastrukture smatra da je potrebno razvijati sveučilišne kampuse kao mjesta sinergijskog povezivanja znanosti i nastave, studenata, znanstvenika i gospodarstva s posebnim fokusom na osnivanju Zelenog industrijskog parka Borongaj kao jezgre razvoja zelenoga gospodarstva Republike Hrvatske temeljenog na komparativnim prednostima digitalizacije i industrije 4.0 te znanju kao nositelju dodatnih vrijednosti.

PROF. TONČI LAZIBAT, EKONOMSKI FAKULTET

Fakulteti i akademije nisu trgovačka društva ni startup kompanije

Moramo biti svjesni svi zajedno da bez uspostave zemlje znanja nema niti uspješne države te u tom smislu smatram da trenutno financiranje visokog obrazovanja nije zadovoljavajuće

RAZGOVARAO: BRANKO NAD

Aktualni prorektor Zagrebačkog sveučilišta za poslovanje i redoviti profesor Ekonomskoga fakulteta u Zagrebu, prof. dr. sc. Tonči Lazibat znanstveno-nastavnu karijeru započinje 2000. godine na Ekonomskom fakultetu. Nositelj je i izvođač na više kolegija. Mentor je na više od 400 diplomskih radova, više od 90 magistarskih i poslijediplomskih specijalističkih radova te 20 doktorskih radova. Autor je i suautor više od sto publikacija.

U dvama mandatima bio je dekan Ekonomskoga fakulteta, dva mandata pročelnik Katedre za trgovinu te voditelj stručnog studija. Utemeljitelj je i voditelj poslijediplomskog specijalističkog studija „Upravljanje kvalitetom“ na Ekonomskom fakultetu, kao i poslijediplomskog dokorskog studija „Ekonomija i globalna sigurnost“.

Što vas je motiviralo da se kandidirate za mjesto budućeg rektora Sveučilišta?

- Sveučilište u Zagrebu sa svojih 352 godine tradicije, sa snagom svojih bivših i sadašnjih studenata, sa znanstveno istraživačkim i umjetničkim potencijalom glavni je čimbenik tehničko tehnološkog napretka i budućeg razvoja naše zemlje i društva u cjelini. Kako bi se iskoristio taj ogroman potencijal, važno je da na čelo te institucije dođe osoba koja dobro poznaje sustav visokog obrazovanja, kako u zemlji, tako i u okruženju. S obzirom na to da sam u dva mandata bio dekan Ekonomskog fakulteta Zagreb, u dva mandata prorektor za poslovanje Sveučilišta u Zagrebu te da jako dobro poznajem sustav visokog obrazovanja, smatram da svojim radnim i životnim iskustvom mogu pridonijeti ostvarivanju istaknutih ciljeva. Poteškoće s kojima se suočavamo u svakodnevnom životu, stalne promjene u vanjskom okruženju zahtijevaju kompetentnu osobu na čelu Sveučilišta koja će znati usmjeravati sustav visokog obrazovanja u pravcu postizanja boljeg i učinkovitijeg javnog interesa, a ponajprije ostvarivanja interesa naših studenata, zadovoljavanja njihovih potreba za kvalitetnim obrazovanjem, ishoda učenja koja će ih učiniti kompetitivnim u europskom gospodarskom i društvenom prostoru.

Kako biste ocijenili aktualno stanje na Sveučilištu u Zagrebu?

- Sveučilište u Zagrebu u svom

Prof. dr. sc.
Tonči Lazibat
BRANKO NAD

**KANDIDATI
ZA NOVOG
REKTORA
SVEUČILIŠTA
U ZAGREBU**

sastavu ima 31 fakultet, tri akademije, tri studentska centra, računarski centar, tiskaru i nakladu, pa je neminovno da se suočavalo s određenim problemima jer je riječ o velikom sustavu s ogromnim potencijalom. Na našim fakultetima i akademijama studira nešto manje od 70.000 studenata, godišnje se upiše oko 11.000 studenata na prvu godinu studija, dok u studentskim domovima stanuje oko 7500 studenata. Upravljanje tako velikim sustavom znači kontinuirano se suočavati s većim ili manjim problemima. Smatram da je trenutno najveći izazov pomiriti s jedne strane nedovoljna

financijska sredstva, dok s druge strane imamo veliku potrebu za značajnijim znanstveno istraživačkim radom, umjetničkim produkcijama i publiciranjem rezultata toga rada. Bez ulaganja u istraživanje i razvoj niti jedna zemlja nije ostvarila značajnije razvojne rezultate pa ne možemo ni mi. U uvjetima nedovoljnog financiranja sustava visokog obrazovanja, Sveučilište u Zagrebu ipak uspijeva zadržati kvalitetu svojih programa i znanstveno umjetničkih produkcija i dalje je eminentno sveučilište u zemlji i Europi. Moramo znati da ulaganje u visoko obrazovanje i znanstveno istraživački i umjetnički rad nije trošak već ulaganje u bolju i sigurnu budućnost.

Dosadašnja uprava na čelu s rektorom Borasom nebrojeno je puta upozoravala na to da država u nedovoljnoj mjeri prati i financira visoko školstvo i znanost, da zaostajemo za europskim prosjekom. Kako vi gledate na tu problematiku?

- Hrvatska prema izdvajanjima za visoko obrazovanje (ispod 1% BDP-a) zaostaje za prosjekom EU-a, a taj zaostatak je puno veći u usporedbi s visoko razvijenim zemljama Europe (pr. Norveška 1,9% BDP-a, Austrija 1,8%, Danska 1,7%) odnosno državama koje su predvodnice u uspješnom završetku tranzicijskog procesa (pr. Estonija 1,6%). Moramo biti svjesni svi zajedno da bez uspostave zemlje znanja nema niti uspješne države te u tom smislu smatram da trenutno financiranje visokog obrazovanja nije zadovoljavajuće. Sastavnice su prisiljene koristiti vlastite prihode za pokriće materijalnih troškova redovne djelatnosti, premda određen broj njih nije komercijalno usmjeren i nije u mogućnosti osigurati prihode na tržištu. U tim okolnostima Sveučilište je primorano intervenirati preraspodjelom kroz interventna sredstva na štetu razvoja i znanstvenog napretka. Moramo znati da sveučilišta, odnosno fakulteti i akademije nisu trgovačka društva ili startup kompanije, pa ćemo ih otvarati ili zatvarati ovisno o tome da li ostvaruju profit. Ona imaju punu širu i važniju misiju u društvu. Sveučilište u Zagrebu kao najveće nacionalno sveučilište čuvar je identiteta, opstojnosti i kulture našeg naroda i garant budućeg razvoja čitavog društva.

Koji bi bili vaši prvi potezi kao novog rektora u osiguravanju boljeg financiranja

Sveučilišta?

-Odluka Vlade RH o programskom financiranju javnih visokih učilišta u Republici Hrvatskoj ističe završetkom akademske godine 2021./2022. i potrebno je donijeti novu Odluku o programskom financiranju javnih visokih učilišta za iduće razdoblje. S obzirom da je uz proračunsko financiranje, programsko financiranje jedan od glavnih izvora financiranja Sveučilišta, prvo što bih učinio je kroz pregovore osigurati promjenu modela financiranja, i to u pogledu povećanja iznosa subvencija participacija školarina i promjenu parametara i indikatora mjerenja znanstveno nastavne i umjetničke aktivnosti. Osobno sam za potpisivanje programskog ugovora koji će Sveučilištu omogućiti stabilno odvijanje nastavne i znanstveno umjetničke djelatnosti uz pokriće osnovnih materijalnih troškova, ali i osiguranje prostora za razvojnu komponentu. Ne smijemo zaboraviti da je visoko obrazovanje jedna od djelatnosti od posebnog društvenog interesa.

Što za vas kao potencijalnog novog rektora znači „autonomija Sveučilišta“?

-Ustav RH u članku 68. jamči autonomiju Sveučilišta te određuje da sveučilište samostalno odlučuje o svom ustrojstvu i djelovanju u skladu sa Zakonom. Stoga autonomiju Sveučilišta vidim kao samostalnost sveučilišta da odlučuje o svojoj organizaciji i djelovanju, odnosno o svojim studijskim i umjetničkim programima, nastavi, znanstveno-istraživačkoj i umjetničkoj djelatnosti, kao i financijskim sredstvima, poštujući zakonske okvire RH. Akademske slobode, akademska samoprava i autonomija sveučilišta uključuju i odgovornost akademske zajednice prema društvenoj zajednici. Uskraćivanje autonomije javnih sveučilišta put je ka etatizaciji sveučilišta, čime bi bile ugrožene akademske slobode, tj. sloboda znanstvenog, kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, što bi dovelo do društveno neprihvatljivih posljedica jednako kao i prepustanje visokog obrazovanja tržištu. Autonomija sveučilišta je „condicio sine qua non“ za uspješno obavljanje funkcije javnog Sveučilišta.

Kako gledate na zakonodavni okvir u kojem djeluje Sveučilište? Treba li ga mijenjati i na koji način?

- Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju u Republici Hrvatskoj pisan je prvi put 2003. godine, a nakon toga doživio je brojne nadopune, posljednju 2017. godine. Osobno smatram da je navedeni Zakon dobra podloga i okvir za današnju akademsku zajednicu, ali isto tako svjestan sam da smo preuzeli obveze usklađivanja i kreiranja Europskog obrazovnog prostora. Naime, čelnici EU-a 2017. godine potpisali su dokument o stvaranju Europskog obrazovnog prostora – EEA – European Education Area, čiji dio je i Europski prostor visokog obrazovanja – EHEA – European Higher Education, koji treba biti uspostavljen do 2025. godine, a ima za cilj povećati kvalitetu obrazovanja na prostoru EU-a, a time povećati i mobilnost studenata i nastavnika, te na kraju same radne snage. Naravno da novi ciljevi zahtijevaju i nove

zakonske okvire za njihovu realizaciju, pa vjerujem da će do ljeta biti donesen novi Zakon o znanosti i visokom obrazovanju. Međutim, ono što se nikako ne smije narušiti ni novim zakonom je autonomija sveučilišta, temeljna načela znanosti i visokog obrazovanja, te financiranje javnih sveučilišta. Vjerojatno će novi Zakon ići u pravcu isticanja i osiguravanja mobilnosti i studenata, i nastavnika, priznavanju diploma, što će značiti određene promjene u organiziranju studijskih programa te kriterija za evaluaciju znanstvenika i napredovanje nastavnika. Očekujem jači naglasak na cjeloživotnim programima obrazovanja i uvođenje europske studentske iskaznice, što će trebati definirati u Zakonu. Novi europski obrazovni prostor treba osigurati kvalitetno obrazovanje koje osposobljava mlade ljude, treba osigurati ravnopravnost spolova; ulaganja usmjerena na digitalnu i zelenu tranziciju; te visoko kompetentne i motivirane profesore koji će imati karijere u različitim državama i institucijama, za što je potrebna suradnja među sveučilištima Europe, pa očekujem da će to biti novine i izmjene u prijedlogu Zakona o znanosti i visokom obrazovanju.

Kako komentirate međunarodni položaj Sveučilišta? Što u tom kontekstu znače međunarodna rangiranja?

- Rangiranje sveučilišta na relevantnim listama predvjet je za međunarodnu reputaciju i ugled institucije pa se pozicioniranje Sveučilišta u Zagrebu između 601. i 700. mjesta na Šangajskoj listi (Academic Ranking of World Universities – ARWU) smatra izuzetnim rezultatom jer je ta lista jedna od najprestižnijih. Sveučilište u Zagrebu je najviše rangirano sveučilište iz Republike Hrvatske na navedenoj listi. Za Šangajsku listu karakteristično je da se podaci o sveučilištima prikupljaju iz izvora izvan sveučilišta, čime ova lista ne dopušta manipulacije podacima samih sveučilišta. Biti na Šangajskoj listi znači biti među 1000 najboljih sveučilišta od 30.000 sveučilišta u svijetu, od kojeg se broja svega 2000 kvalificira za rangiranje. Sveučilište u Zagrebu kroz osiguravanje znanstveno-istraživačke infrastrukture i potrebitih financijskih sredstava treba poticati znanstveno-istraživačku i umjetničku djelatnost i nadasve publiciranje u vrhunskim nacionalnim i svjetskim časopisima. Unatoč nedostatnim financijskim sredstvima, Sveučilište u Zagrebu treba nastaviti započeti put jačanja međunarodne vidljivosti, pomlađivanja Sveučilišta i ulazak mladih kvalitetnih ljudi, koji će zajedno s postojećim znanstvenim potencijalom podignuti znanstvenu produktivnost, a time i rangiranje Sveučilišta na Šangajskoj, ali i ostalim rang listama.

Jeste li zadovoljni ponašanjem i postupcima Sveučilišta u zadnje dvije godine pandemije koronavirusa?

- Mislim da se Sveučilište dobro organiziralo u uvjetima pandemije. Prilagodili smo sve naše procese, i nastavne i administrativne poslove novom načinu rada na daljinu. Na svim sastavnicama nastavnog procesa nije stao, već je promptno organiziran u pot-

punosti online ili kombinirano gdje su uvjeti to dozvoljavali. Gotovo sve naše sastavnice su u vrlo kratkom roku prilagodile svoje nastavne metode novim uvjetima i osigurale ostvarivanje postavljenih ishoda učenja. Na Sveučilište nije stigla niti jedna prijava o neodržavanju nastave u uvjetima pandemije, što mi daje za pravo zaključiti da je naša institucija uspješno prošla prvi „stres test“ i da ima zadovoljavajuću osnovu za novu etapu digitalne transformacije.

Vaš stav, kao budućeg rektora, spram COVID potvrda na Sveučilištu? Studenti izražavaju sve veće nezadovoljstvo.

- Razumljivo mi je zašto postoji nezadovoljstvo ne samo studenata nego i svih zaposlenih s obzirom na različite stavove što se tiče cijepljenja. Tu trebamo uvažavati mišljenje struke i epidemiologa, a vidim značajnu ulogu naše sastavnice Medicinskog fakulteta. Ako struka smatra, a smatra, da je kraj epidemije moguć isključivo podizanjem postotka cijepljenih i ostvarivanjem imuniteta krda, onda to treba biti i stav koji zastupa Sveučilište. Nisam za pritiske jer pritisci uvijek stvaraju otpor i ne daju zadovoljavajuće rezultate. Samo dijalog i otvorena komunikacija mogu polučiti razuman ishod.

Jeste li zadovoljni proaktivnošću naših studenata? Neki će reći da su današnje generacije previše uspavane, inertne, nezainteresirane za društvene promjene oko njih. Recimo, u usporedbi sa studentima Hrvatskog proljeća...

- Svaka generacija ima neku svoju priču i nosi svoje breme, pa tako i ova. Ne možemo preslikati i uspoređivati generacije koje su odrastale u drugačijim društveno-političkim i ekonomskim uvjetima. Hrvatsko proljeće bilo je kulturno-politički pokret koji je imao za cilj provođenje reforme u hrvatskoj politici, društvu, gospodarstvu i kulturi, a neki od glavnih protagonista bili su profesori i studenti našeg Sveučilišta. Međutim, današnji studenti su uključeni u participativni model upravljanja Sveučilištem, kao i njihovi profesori, pa su de facto aktivni sudionici svih reformi koje se na toj instituciji provode. Mi danas živimo u novom vremenu vrlo jakog i brzog tehnicko-tehnološkog progressa koji mijenja i naš način života i rada te smatram da su mlade generacije aktivnije i fleksibilnije što se tiče prilagodbe i držim da je pogrešno uvjerenje da mlade generacije nisu zainteresirane i ne prate. Upravo suprotno, smatram da su mladi danas puno bolje informirani jer im to omogućava nova tehnologija i da su također vrlo odlučni kad su u pitanju ostvarivanje njihovih prava koja determiniraju njihove daljnje karijere. Odlasci iz zemlje, tzv. „odljev mozгова“, jasna su poruka i nama na Sveučilištu, i svim ostalim dionicima, da je krajnje vrijeme da poduzmemo ozbiljne mjere kako bi mladi ljudi budućnost gradili u vlastitoj domovini, a ne iz nje odlazili. Današnji mladi možda nisu toliko politički uključeni kao sudionici Hrvatskog proljeća, ali nam pasivno daju jasne poruke. Vrijeme je da ih saslušamo. Svaka nova generacija načelno je bolja i uspješnija od one prethodne i smatram da to vrijedi i za ovu današnju.

DARKO TOMAŠ/CROPIX

Sažetak programa rada pristupnika za rektora Sveučilišta u Zagrebu

Programu je prikazan vanjski i unutarnji kontekst djelovanja Sveučilišta kroz sedam cjelina: Uvod; Misija, vizija i ciljevi Sveučilišta; Višestoljetna tradicija Sveučilišta; Studijski programi, studenti i studentski standard na Sveučilištu; Znanstvenoi-istraživačka, umjetnička i stručna djelatnost; Kvaliteta i internacionalizacija te Financije i upravljanje Sveučilištem. Za svako od navedenih područja detaljno je opisano aktualno stanje, okolnosti u kojima se odvijalo poslovanje u proteklom razdoblju, ciljevi u narednom razdoblju s istaknutim prioritetima svakoga područja.

Naglašava se zajedničko zalaganje za sljedeće vrijednosti: predanost radu i kontinuiranoj težnji prema izvrsnosti; visokoj kvaliteti rada, kako u znanstveno-nastavnom, umjetničkom, tako i u istraživačkom procesu; suradnji među sastavnicama i poticanju interdisciplinarnoga i transdisciplinarnoga pristupa; kreativnosti i otvorenosti za nove ideje, znanstveno-istraživačke projekte i visokoškolske obrazovne programe u skladu s potrebama gospodarstva, društva i nacije; slobodi mišljenja i djelovanja te međusobnoga uvažavanja i prihvaćanja različitosti; toleranciji i harmoničnost odnosa u radu i djelovanju; visokoj razini demokracije; zaštiti akademskih sloboda i prava svakoga nastavnika, umjetnika, istraživača, studenta; integritetu i održivosti razvoja Sveučilišta; autonomiji i pravnoj osobnosti sastavnica te snažnom, participativnom odnosu svih sastavnica u upravljanju; transparen-

tnosti i odgovornosti u radu Sveučilišta.

Programom rada izdvojeno je 10 ciljeva Sveučilišta u Zagrebu: 1. transformacija Sveučilišta prema suvremenom, europskom, dinamičnom, fleksibilnom i inovativnom sveučilištu na svim razinama; 2. razvoj studijskih programa potrebnih društvu i gospodarstvu s naglaskom na visokoj mogućnosti osobnoga izbora i personaliziranoga puta studiranja prema vlastitom viđenju osobnoga razvoja svakoga studenta; 3. povećanje izvrsnosti u nastavi i akademskim postignućima studenata, znanstvenika, umjetnika i nastavnika; 4. poticanje i postizanje izvrsnosti u znanstvenom istraživanju i umjetničkom radu s ciljem izgradnje europskoga sveučilišta prepoznatoga u europskom obrazovnom prostoru; 5. zadržavanje sadašnje vodeće akademske i istraživačke uloge u nacionalnim okvirima te njezino jačanje; 6. angažiranje Sveučilišta u javnom djelovanju kao generatoru tehnološkoga, gospodarskoga, društvenoga i kulturnoga razvika u skladu sa strateškim potrebama Republike Hrvatske; 7. unaprjeđenje i razvoj cjeloživotnih programa obrazovanja za potrebe hrvatskoga gospodarstva, ali i gospodarstva EU-a; 8. poticanje popularizacije znanosti; 9. povećanje internacionalizacije Sveučilišta i njegovo pozicioniranje u europskom obrazovnom prostoru kroz nove istraživačke projekte, studijsku mobilnost, kao i kroz međunarodnu razmjenu znanstveno-nastavnoga osoblja; 10. njegovanje moralnih načela, etičnosti i tolerancije uz

zabranu diskriminacije s ciljem pripremanja studenata za aktivno djelovanje u modernom, demokratskom i multikulturnom društvu.

Društvene i gospodarske promjene, navodi se u programu, zahtijevaju kontinuiranu prilagodbu pa Sveučilište treba predstavljati temelj za razvoj kreativnoga, dinamičnoga, fleksibilnoga, inovativnoga i modularnoga obrazovanja za što je potrebno redizajnirati postojeće studijske programe.

Istodobno, potrebno je učiniti iskorak prema većoj internacionalizaciji studijskih programa, a jednim dijelom i na njihovoj digitalnoj transformaciji prema studijima na daljinu, a sve u cilju jače internacionalizacije samoga Sveučilišta. U programu se nadalje ističe potreba za povećanjem iznosa financiranja iz državnoga proračuna, a na Sveučilištu je zadaća da se paralelno pojača financiranje iz EU fondova kroz snažnije uključivanje u znanstveno-istraživačke projekte.

Nacionalni plan otpornosti i oporavka 2021. - 2026. uključuje značajna sredstva za modernizaciju i podizanje kvalitete i izvrsnosti visokoga obrazovanja što je povijesna prilika za sve nas koji smo spremni na unaprjeđenje i poboljšanja svih procesa na Sveučilištu.

Na kraju, kandidat prof. dr. sc. Lazibat smatra kako će budućnost Sveučilišta ovisiti će o stupnju zajedničkoga djelovanja, zajedničkoga kreiranja i donošenja odluka za ostvarenje strateških ciljeva, a uvažavanje statusa i potreba svake sastavnice, pretpostavka je djelovanja i upravljanja ovom institucijom.

VELIKI USPJEH ZNANSTVENIKA SA SPLITSKOG SVEUČILIŠTA

Prvi put u svijetu istražena ekološki prihvatljiva metoda za suzbijanje štetnika

PISE MILA PULJIZ

Tim znanstvenika sa Sveučilišta u Splitu, treću godinu provodi zanimljiv projekt koji je u cijelosti financiran sredstvima United States Department for Agriculture, Animal and Plant Health Inspection Service i North American Plant Protection Organisation, a čine ga voditelj doc. Mario Bjeliš sa Sveučilišnog odjela za studije mora i asistentica Ana Romana Armanda.

Razvoj nepesticidnih i ekološki prihvatljivih metoda ili metoda koje značajno umanjuju primjenu pesticida ciljanom i kontroliranom primjenom je više nego ikada u fokusu znanosti i javnosti. Unos nekog štetnog organizma na nova područja, obično zahtijeva beskompromisne kemijske mjere iskorjenjivanja kako bi se spriječili gubici u poljoprivrednoj proizvodnji, što posljedično vrlo štetno utječe na ekosustav općenito. Uvođenjem „Green Deal strategije“, Europska unija se obavezala smanjiti utrošak pesticida za 50% do 2030. pa je cilj projekta ocijeniti učinkovitost istraživanih metoda i ponuditi rješenje sektorima poljoprivrede i zaštite okoliša.

Istražujemo nekoliko ekološki prihvatljivih metoda suzbijanja šimširova moljca - *Cydalima perspectalis*, in-

Već ove godine na zaraženim područjima prirodnih šuma šimšira u državi New York planira se primjena metode koju smo istražili, kazao nam je voditelj projekta doc. Mario Bjeliš

doc. Mario Bjeliš i asistentica Ana Romana Armanda

vazivnog štetnika azijskog porijekla koji je u vrlo kratkom razdoblju doslovno okupirao cijelu Europsku uniju i zemlje Bliskog istoka, a prošle godine je utvrđen na području SAD-a gdje se proširio iz Kanade. Upravo je ekološki osviještena strategija i politika u SAD-u potaknula ovu znanstvenu suradnju, kako bi se prije unosa ovog značajnog štetnika na njihov teritorij

istražile i razvile metode koje u cijelosti isključuju primjenu pesticida, te se već ove godine na zaraženim područjima prirodnih šuma šimšira u državi New York planira primjena metode koju smo istražili - kazao nam je voditelj Bjeliš.

U sklopu projekta „Development of SIT & IPM tools to eradicate Box Tree Moth (BTM - *Cydalima perspectalis*) incursions into the United

States“, između ostalih ciljeva, istražuje se „metoda konfuzije“, a kod ovog štetnika, radi se o istraživanju koje se provodi prvi put u svijetu.

Metoda konfuzije ili zbunjivanja je znanstvenicima poznata, a temelji se na postavljanju velikog broja feromonskih dispenzera na jedinicu površine. Time se stvara efekt zbunjivanja kod mužjaka koji dezorijentirani mirisi-

Ekološki projekt - PRIVATNI ALBUM

ma sa svih strana izgubljeno lutaju i ne uspijevaju pronaći odabranicu ljepšeg spola - ženku koja bi nakon kopulacije s mužjakom odložila jaja, a novo izašle gusjenice vrlo brzo ostvarile zarazu. S obzirom na to da se radi o štetniku čije gusjenice doslovno potpuno uništavaju prirodne šume šimšira - *Buxus sempervirens* i ostalih vrsta roda *Buxus*, te da je šimšir česta biljka u bezbrojnim živim ogradama okućnica, parkova, javnih površina i dr., jasno je da je upotreba pesticida zadnja opcija - dodao je Bjeliš.

Planovi za budućnost

Započnemo i suradnju s Macabi Agritech i Greener (Go Green Ozonator - GGO3), našim najuspješnijim startupovima iz podru
ja inovativnih i primjenjivih tehnologija u poljoprivrednoj proizvodnji, koja ima za cilj razvijati i zamijeniti ekološki nepovoljne opcije, novim inovativnim i ekološki prihvatljivim rješenjima. U planu nam je u suradnji sa ekipom Greenera istražiti i ponuditi rješenje kojim bi se spriječilo širenje ovog štetnika sadnim materijalom na nezaražena područja i to konkretno sterilizacijom komercijalnih pošiljki lončanica šimšira upotrebom ozona kao biofumiganta u ciljanom suzbijanju ovog štetnika, dok u suradnji s Macabi Agritech već radimo na razvoju mikroinkapsuliranih ekstrakata iz biljnih dijelova šimšira koji nam omogućuju kontrolirano ispuštanje bioaktivnih komponenata privlačnih za odrasle leptire.

NOVI UREĐAJ MJERIT ĆE OLUJNE UDARE BURE

SODAR MFAS, instrument Sveučilišta u Splitu, instaliran u Zračnoj luci Split

PISE MILA PULJIZ

SODAR MFAS, instrument Sveučilišta u Splitu, postavljen krajem godine u Zračnoj luci Split, s iznimnom će preciznošću mjeriti brzinu i smjer vjetrova, od tla pa sve do tisuću metara visine. Ova mjerenja omogućit će jedinstven pogled u jedan od najzanimljivijih meteoroloških fenomena na ovom prostoru - olujne udare bure.

SODAR je skraćeno ime za SOund rADAR, odnosno za akustični vjetrovni presječnik.

Nabavu uređaja SODAR za potrebe znanstvenih istraživanja na Prirodoslovnomatematičkom fakultetu u Splitu osmislio je prof. emeritus Darko Koračin, koji se s ovom tehnologijom upoznao tijekom svoga boravka u SAD-u - kazala je izv. prof. Jadranka Šepić s PMF-a, odgovorna stručnjakinja za ovu opremu. SODAR MFAS nabavljen je unutar projekta Zgrade 3 fakulteta i ono što je važno istaknuti jest da je ovo jedini aktivni uređaj ovog tipa na području RH.

Dobivenim mjerenjima očekuju se brojna otkrića i visoko kvalitetni znanstveni radovi. SODAR smo instalirali na području Zračne luke Split, čijoj upravi i djelatnici-

SODAR je skraćeno ime za akustični vjetrovni preglednik

ma zahvaljujemo na pomoći i dobroj volji. Razlozi za instalaciju uređaja na toj lokaciji su dvostruki: s jedne strane lokacija je otvorena na buru - iznimno zanimljiv fenomen koji još uvijek nije dovoljno istražen, a, s druge strane, nadamo se da će jednoga dana rezultati poslužiti i kao pomoć pri slijetanju i uzlijetanju. Ovakvi uređaji se često lociraju unutar zračnih luka - dodala je izv. prof. Šepić.

Ovaj sporazum je primjer dobre prakse korištenja znanstvenoistraživačke opreme Sveučilišta u Splitu u suradnji s lokalnom zajednicom. On omogućava optimalnu iskorištenost opreme na korist znanstvene zajednice, ali i institucija poput Zračne luke Split i drugih kojima podaci mogu pomoći u operativnom radu ili razvoju proizvoda i usluga.

Sveučilište će i dalje poticati slične suradnje s ciljem razvoja znanstvene i poduzetničke simbioze naše regije - kazala je prof. **Leandra Vranješ Markić**, prorektorica za znanost i inovacije Sveučilišta u Splitu.

Zamjenik direktora Zračne luke Split **Pero Bilas** izrazio je zadovoljstvo ovom suradnjom, istaknuvši kako uvijek podržavaju realizaciju projekata iz EU fondova.

Ivana Bobanac sudionica je prvog ciklusa programa

EKONOMSKI FAKULTET U SPLITU

Otvorene prijave za CERGE_EI program

Ekonomski fakultet u Splitu dio je međunarodnog „Distance learning“ projekta Zaklade CERGE-EI, u sklopu kojeg se studentima nude specijalizirani, napredni predmeti, s ciljem jačanja znanja te osnaživanja komparativne prednosti na tržištu rada.

Predavači ovih predmeta imaju sjedište u Pragu, na prestižnoj instituciji CERGE-EI (Center for Economic Research and Graduate Education - Economics Institute) te su visoko kvalificirani, a nastava se odvija na engleskom jeziku.

Nastava se isporučuje online iz CERGE-EI-ova Centra za digitalne medije i prenosi se uživo na više lokacija. Jednako tako, studenti na sveučilištima koja sudjeluju mogu pohađati predavanja „na daljinu“.

Prvi ciklus programa uspješno je održan u listopadu 2021. godine, kada su studenti imali priliku upisati dva predmeta iz područja ekonomije,

i to: Transition Economics i Innovation Economics.

Svoje zadovoljstvo programom iskazala je i Ivana Bobanac, studentica EFST-a koja je sudjelovala u prvom ciklusu programa.

Ekonomski fakultet u Splitu i ove godine pokreće novi ciklus predavanja u razdoblju od veljače do travnja, pri čemu ove godine studenti mogu birati čak 6 zanimljivih predmeta: Behavioral Economics, Education Economics, Financial Markets, Health Economics, Intro to Data Science, Labor Economics 2 (Economics of Human Resources).

Sudjelovanje na ponudnim predmetima besplatno je za studente, a rok prijave je 4. 2. 2022. godine.

Iskoristite ovu izrazito atraktivnu mogućnost kako biste svoja temeljna znanja obogatili znanjima i iskustvima iz međunarodnog okruženja!

F.M.

PROF. VLASTA BONAČIĆ-KOUTECKÝ, VODITELJICA JEDINOGR CENTRA IZVRSNOSTI NA SVEUČILIŠTU U SPLITU

Naš uspjeh prepoznat je na svjetskoj razini

Postignuća pokazuju da je unutar Splitskog sveučilišta na Centru izvrsnosti STIM moguće postići znanstvenoistraživačke rezultate na svjetskoj razini unutar internacionalnog umreženja, što dokazuje da mladi istraživači razvoj svog znanstvenog puta mogu ostvariti u Splitu, ističe prof. Bonačić-Koutecký

PIŠE MILA PULJIZ

Prof. Vlastu Bonačić-Koutecký ne treba previše predstavljati, ona je uspješna, poznata i cijenjena profesorica fizikalne i teorijske kemije na Sveučilištu Humboldt u Berlinu, osnivačica je Interdisciplinarnog centra za naprednu znanost i tehnologiju na Sveučilištu u Splitu, a od 2010. godine iznimno uspješno i sa zavidnim rezultatima vodi Centar izvrsnosti STIM, također na Splitskom sveučilištu. Centar STIM povezuje istraživanja s inovacijom i edukacijom kroz tri područja, napredna tehnologija na nanoskali, voda i okoliš te edukacija mladih istraživača. “Kao voditeljica STIM-a ponosna sam na ostvarivanje interdisciplinarnih suradnji između istraživačkih timova unutar fizike, inženjerstva, biologije i kemije, kao i između teorijskog i eksperimentalnog istraživačkog rada kroz koju se ostvaruje dodatna vrijednost unutar STEM područja istraživanja na Sveučilištu u Splitu”, kazala je Bonačić-Koutecký, naglasivši kako je internacionalna suradnja s vodećim znanstvenim timovima u izabranim područjima ono što omogućuje prepoznatljivost STIM-REI istraživačkih rezultata diljem

PAJUN PALUŠIĆ/CROPIX

“

Dizajniranje nove klase nanoklastera sa željenim osobinama, čija se sinteza eksperimentalno uspješno ostvarila, omogućila je primjenu u oslikavanju stanica ‘in vitro’ i ‘in vivo’, za otkrivanje bolesti uzrokovane starenjem

svijeta.

Neke od ključnih tema kojima se STIM-REI projekt bavi su proizvodnja i skladištenje vodikova s primjenama za transport i mobilnost, zdravlje i kvaliteta života, kao i energija i održivi okoliš, a sve navedeno su stavke koje se savršeno uklapaju u strategiju međunarodne suradnje Sveučilišta u Splitu, u sklopu alijanse Europskog sveučilišta mora (SEA-EU). Neki od postignutih istraživačkih rezultata, ali i mnogih domaćih i internacionalnih suradnji su suradnja fizičara i inženjera sa splitskog PMF-a, grupa prof. Ante Bilušića i FESB-a, grupa prof. emeritusa Frane Barbira. Suradnja se zasniva na razvijanju mikro-

grih članaka na vodik koji će se dobivati i iz mikroalgi u svrhu napajanja elektronike male snage, a moguću će primjenu naći u napajanjima aktuatora i senzora tjelesnih usadaka ili postavljenih na mjestima do kojih je teško dovesti napajanje. Važno je spomenuti i suradnju fizičara, biologa i teorijskih kemičara za dizajn novih nanobio materijala za biosenzoriku i njihovu primjenu u medicinskoj dijagnostici “Tu su moja grupa za teorijski dizajn uz eksperimentalnu realizaci-

ju unutar STIM-a, grupe prof. Miroslava Radmana i dr. Katarine Trajković s MedILS-a i uz međunarodnu suradnju s Institutom Lumière Matière, University of Lyon 1, Francuska, grupe prof. Rodolphe Antoine”, objasnila nam je Bonačić-Koutecký. Prof. Bonačić-Koutecký objavila je više od 250 znanstvenih članaka koji su citirani više od 6500 puta, što je svrstava među najuspješnije i najproduktivnije hrvatske znanstvenike. Asada je jedan od njezinih članaka objavljen 2021. godine u visoko

“

Neki od postignutih istraživačkih rezultata ali i mnogih domaćih i internacionalnih suradnji su suradnja fizičara i inženjera sa splitskog PMF-a, grupa prof. Bilušića i FESB-a, grupa prof. emeritusa Barbira

rangiranom časopisu Communications Chemistry izabran kao jedan od najboljih. “Zajednički znanstveni rad pod mojim vodstvom i vodstvom Rodolphe Antoinea, uz važan doprinos mladih istraživača, a pod nazivom ‘Funkcionalizirani nanoklasteri Au15 kao luminiscentne sonde za detekciju karbonilacije proteina’, objavljen 2021. u časopisu Communications Chemistry, izabran je kao Editors’ Highlights collection za 2021. godinu”, kazala je Bonačić-Koutecký. Dizajniranje nove klase nanoklastera sa željenim osobinama, čija se sinteza uspješno eksperimentalno ostvarila, omogućila je primjenu u oslikavanju stanica “in vitro” i “in vivo”, za otkrivanje bolesti uzrokovane starenjem. Ključni doprinos grupe istraživača jest otkriće da je preklapanje između pogrešnog savijanja proteina i oksidativnog oštećenja neophodno za fiksiranje pogrešno savijene strukture. Uspjeh prof. Bonačić-Koutecký samo je jedna u nizu potvrda i priznanja njezinu iznimno uspješnom, plodnom i dugogodišnjem radu, ali i veliko priznanje Sveučilištu u Splitu. Ovim je uspjehom otvorena nova neočekivana dimenzija tradicionalne nano znanosti. “Posebno me raduje da je sve ovo ostvareno i na Sveučilištu u Splitu kroz Centar izvrsnosti STIM. Opisana postignuća pokazuju da je unutar Splitskog sveučilišta na Centru izvrsnosti STIM moguće postići znanstvenoistraživačke rezultate na svjetskoj razini unutar internacionalnog umreženja, što dokazuje da mladi istraživači razvoj svog znanstvenog puta mogu ostvariti u Splitu. STIM-REI nije samo financirani projekt, već je njegova održivost na postignutim ciljevima, kao i znanstvenom razvitku mladih istraživača, od velike važnosti za Splitsko sveučilište, njegovu međunarodnu vidljivost i konkurentnost”, dodala je za kraj Bonačić-Koutecký, kojoj želim još mnoge godine uspješna istraživačkog rada.

JOŠKO ŠUPČIĆ/CROPIX

TIM SPLITSKOG EKONOMSKOG FAKULTETA SUDJELUJE U VRIJEDNOM EU PROJEKTU 'SMARTCULTOUR'

'Želimo razvijati kulturni turizam, a pritom raditi i na blagostanju lokalne zajednice'

Govorimo o kulturnom turizmu koji ima potencijal potaknuti razvoj

SASA BURIC/CROPIX

Cilj splitskog living lab-a je kreiranje okruženja za razvoj kulturnog turizma u destinacijama gdje nije dovoljno razvijen, gdje postoji prilika za unaprjeđenje održivosti u kontekstu ponude i potražnje i gdje koristi od razvoja turizma nisu dovoljno usmjerene na jačanje blagostanja i rezilijentnosti lokalne zajednice

Piše **DOC. ANTE MANDIĆ**

U sklopu Obzor 2020 (HORIZON 2020), programa Europske unije za istraživanje i inovacije, te teme "TRANSFORMATIONS – Innovative approaches to urban and regional development through cultural tourism", financirano je šest znanstvenih projekata s ciljem istraživanja utjecaja kulturnog turizma na razvoj europskih regija i urbanih područja. Jedan od tih projekata je "SmartCulTour (Smart Cultural Tourism as a Driver of Sustainable Development of European Regions)", ukupno financiran s 2.980.000,50 eura pod koordinacijom Katoličkog sveučilišta Leuven iz Belgije, na kojemu je partner i Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu.

Tim EFST-a broji deset članova, uključujući voditeljicu tima prof. dr. sc. Lidiju Petrić s Katedre za turizam i gospodarstvo, izv. prof. dr. sc. Smiljanu Pivčević, doc. dr. sc. Davorku Mikulić, doc. dr. sc. Blanku Šimundić, izv. prof. dr. sc. Vinka Muštru, izv. prof. dr. sc. Blanku Škrabić, izv. prof. dr. sc. Marka Hella, Josipa Grgića, Zvonimira Kuliša, te doc. dr. sc. Antu Mandića.

Aktivnosti tima EFST-a usmjerene su na razvoj skupa pokazatelja koji se mogu koristiti kako bi se efikasno mjerila održivost i rezilijentnost turističkih destinacija gdje je "kultura" sastavni ili poten-

cijalni dio dominantnog turističkog proizvoda. Ključan aspekt cjelokupnog projekta je testiranje kreiranih inovativnih rješenja u stvarnom kontekstu uspostavljenih living labova (LL) u Hrvatskoj (Splitu), Belgiji, Finskoj, Španjolskoj, Italiji te Nizozemskoj.

LL-ovi su relativno novi koncept koji se intenzivnije razvija proteklih desetak godina. Najčešće se poistovjećuju s otvorenim sustavima, fizičkim ili virtualnim, koji su fokusirani na korisnike, utemeljeni na procesu kokreiranja te integraciji znanstvenih istraživanja i inovacija u svakodnevni život i razvoj lokalne zajednice. Kroz LL-ove različite skupine dionika (javni, privatni, sveučilišta, sektorske organizacije, članovi lokalne zajednice, NGO-i) surađuju u procesu razvoja i testiranja novih proizvoda, usluga i inovacija u realnim uvjetima.

LL-ove primarno određuje kontekst i postavljeni ciljevi. U kontekstu SmartCulToura govorimo o kulturnom turizmu koji ima potencijal potaknuti socio-ekonomski razvoj te doprinijeti otpornosti i blagostanju lokalne zajednice. Središnje mjesto u debati o LL-ovima zauzima koncept "otvorenih inovacija", koji podrazumijeva da se jedan dionik ne može osloniti samo na vlastite spoznaje u, primjerice, procesu kreiranja proizvoda već da su mu potrebna i znanja iz okruženja, primjeri-

ce od korisnika usluga. Upravo je ovo svojstveno kreiranju proizvoda u turizmu, gdje mišljenje, odnosno recenzija posjetitelja čini temelj za daljnje unaprjeđenje postojećih i dizajniranje novih doživljaja.

Ključni aspekt uspješnosti LL-ova je uključenost svih koji će imati koristi od aktivnosti koje se poduzimaju.

Analiza stanja i plan aktivnosti

Cilj splitskog LL-a je kreiranje okruženja za razvoj kulturnog turizma u destinacijama gdje nije dovoljno razvijen, gdje postoji prilika za unaprjeđenje održivosti u kontekstu ponude i potražnje i gdje koristi od razvoja turizma nisu dovoljno usmjerene na jačanje blagostanja i rezilijentnosti lokalne zajednice.

Dosadašnje aktivnosti u sklopu splitskog LL-a su bile fokusirane na uspostavu mreže dionika, te identificiranje ključnih prioriteta i potreba u kontekstu razvoja kulturnog turizma. Detaljna analiza stanja, koja je uključivala tradicionalno istraživanje za stolom, fokus grupe, analizu percepcije uspješnih mjera i politika, analizu održivosti i rezilijentnosti kulturnog turizma na području LL-a, a koja se odvijala tijekom prvih šest mjeseci aktualne godine, rezultirala je svojevrsnim planom rada splitskog LL-a. Navedeni dokument je dizajniran u koordinaciji s UNESCO-om, jednim od partnera na projektu,

SASA BURIC/CROPIX

Glavni prioriteti

Na posljednjem sastanku krajem rujna na Ekonomskom fakultetu, usuglasili su se oko dva ključna prioriteta na koja bi se trebale fokusirati aktivnosti u sklopu LL-a, uključujući "kreiranje podloge za održivi razvoja kulturnog turizma", te "razvoj autentičnih i inovativnih doživljaja u segmentu kulturnog turizma". Postigli su konsenzus kako bi se u sklopu navedena dva prioriteta aktivnosti LL-a trebale usmjeriti na "razvoj specifičnih obrazovnih programa za potrebe poslovnih subjekata u segmentu kulturnog turizma", te "jačanje svijesti o kulturnoj baštini, suradnji i partnerstvima". Na radionici početkom prosinca, započet je proces kokreiranja ovih aktivnosti, pri čemu je njihova implementacija očekivana na proljeće. Očekuje se i skoro uspostavljanje SmartCulTour destinacijskog sustava podrške odlučivanju. To je online platforma kao podrška svim dionicima u procesu razvoja inovativnih proizvoda te donošenja odluka vezano za upravljanje razvojem kulturnog turizma na području LL-a.

U sklopu LL-a i Katedre za turizam i gospodarstvo pri EFST-u, u sklopu Svjetskog dana turizma organiziran je i panel na temu "Turizam i uključivi razvoj". Organizirane su bile i trodnevne, besplatne, online radionice na temu jačanja vještina u turizmu, te panel posvećen potencijalima tržišne valorizacije nematerijalne kulturne baštine na području LL-a, kao uvod u višednevnu radionicu usmjerenu na inventarizaciju nematerijalne baštine koju organiziramo u suradnji s UNESCO-om.

te sadrži prikaz svih aktivnosti i alata koji će se koristiti u iduće dvije godine.

Pozivam sve dionike na području splitskog SmartCulTour LL-a koji su zainteresirani za razvoj kulturnog turizma da poprate aktivnosti u sklopu LL-a, o kojima redovno izvještavamo putem medija, na web-stranici i društvenim mrežama Ekonomskog fakulteta i Sveučilišta, te da se uključe u sve ono što im je zanimljivo i gdje smatraju da svojim aktivnostima mogu doprinijeti ostvarenju zajedničke vizije. U konačnici, uspjeh cijelog koncepta primarno je determiniran voljom, željom i uključenosti dionika.

Nikola Raguž-Lučić i Robert Maretić

NIKOLA VILIĆ/CROPIX

Piše

MILA PULJIZ

Robert Maretić, Nikola Raguž-Lučić i Danijela Musulin spadaju među najbolje i najuspješnije studente Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Splitu. Robert je na drugoj godini integriranog filozofsko-teološkog studija, paralelno studira i fiziku na Prirodoslovno matematičkom fakultetu, a dobitnik je i dekanove nagrade. Nikola je trenutno na trećoj godini KBF-a kao bogoslov Riječke nadbiskupije te je također dobitnik dekanove nagrade. Zanimljivo je što je Nikola 2012. diplomirao na Medicinskom fakultetu u Osijeku te je jedno vrijeme radio kao asistent na Katedri za farmakologiju.

- Godine 2018. obranio sam doktorsku disertaciju iz područja farmakologije, a nakon toga sam krenuo putem svećeničkog poziva - kazao je Nikola. Danijela je apsolvirala KBF-a na integriranom filozofsko-teološkom studiju.

- Najstarija sam od petero djece, nešto više od godinu dana sam u braku i voditeljica sam Hrvatskoga nadzemlja, projekta mladih koji djeluje u suradnji s Uredom za pastoral mladih Splitsko-makarske nadbiskupije - podijelila je s nama Danijela, ujedno i dobitnica posebne rektorove nagrade za uspješno izvođenje projekta "Hrvatsko nadzemlje".

Zadovoljni izborom

A kako su se naši sugovornici odlučili za studiranje na KBF-u i jesu li zadovoljni svojim odabirom?

- Treba imati na umu da je jedan od ciljeva KBF-a obrazovanje svećeničkih kandidata.

“

Nisam mogao zamisliti da bih studirao teologiju i da bi me išta moglo odvojiti od bavljenja medicinom, ali dogodilo se čudo nad kojim se divim i dandanas, objašnjava Nikola

Upravo u tom kontekstu sam se opredijelio za KBF, tj. kao bogoslov - kazao nam je Robert. Danijela nam je rekla da je splotom okolnosti došla na KBF, nakon završene 1. gimnazije podbacila je na eseju iz hrvatskog i tako završila na filozofiji i njemačkom u Zadru.

- Tokom studiranja na Filozofskom u Zadru zaljubila sam se u način studiranja filozofije, ali mi je njoj kao znanosti falila otvorenost Bogu. Za Božić sam se vratila kući u Split s odlukom da godinu dana radim kako bi zaradila za prvu godinu na novom fakultetu jer sam sada sa sigurnošću znala što želim - studirati teologiju - podijelila je s nama Danijela.

Nakon uspješne karijere u medicini, Nikola se odlučio za studij teologije, nešto što prije nije mogao ni zamisliti.

- Medicina je predivna znanost i mogu reći da je meni na neki način bila idol. Nisam mogao zamisliti da bih studirao teologiju i da bi me išta moglo odvojiti od bavljenja medicini,

Danijela Musulin:
Na KBF sam došla
isključivo Božjom
providnošću
NIKOLA VILIĆ/CROPIX

“

KBF je prekrasno mjesto za studij, opet bih ga upisala nakon proživljenih pet godina u klupama. Teologija kao znanost nudi široke mogućnosti, kaže Danijela

DANIJELA MUSULIN, ROBERT MARETIĆ I NIKOLA RAGUŽ-LUČIĆ NAJBOLJI SU STUDENTI KATOLIČKOG BOGOSLOVNOG FAKULTETA SVEUČILIŠTA U SPLITU

DOBAR TEOLOG

znači biti čovjek molitve, čovjek koji promišlja o Bogu i duhovnom iskustvu

Molitveno iskustvo i teologija, odnosno promišljanje o Bogu, međusobno se nadopunjuju i produbljuju. Dobar teolog ponizno stojeći pred misterijem Boga i čovjeka traži odgovore na postavljena pitanja, poručuje Robert

nom, ali dogodilo se čudo nad kojim se divim i dandanas. Naime, od djetinjstva sam slabovidan, imam 15% zdravog vida i taj križ u mom životu je bio put prema Bogu. Sve više sam uočavao Božju prisutnost u svom životu kroz Njegovu pomoć u savladavanju prepreka na životnom putu, nakon čega sam odlučio pokušati uzvratiti mu ljubav - objasnio je Nikola.

S obzirom na izvrsne rezultate koje naši sugovornici ostvaruju tokom studiranja, upitali smo ih kako uspijevaju uskladiti sve obveze.

- Nastojim svakoj komponenti života dati ono što joj pripada. Pri tome imam na umu da među tim komponentama postoji određeni poredak važnosti, tj. neke komponente su više, a neke manje važne (fakultet sigurno nije najvažnija komponenta). Međutim, ono što smatram jako važnim jest: dati sve od sebe - kazao je Robert.

KBF svojim studentima također omogućava i obavljanje prakse, a kazali su nam da je nedavno uvedena i praksa koja se veže uz pastoralni rad Crkve na kojoj studenti imaju priliku sudjelovati u radu Caritasa Splitsko-makarske nadbiskupije, u staračkom domu, u bolnici te župama.

- Odrađujemo hospitacije u školama i vrtićima, budući da se velika većina nas laika zapošljava u školama. Smatram da treba uvoditi što više prakse kako bi studenti već za vrijeme svoga studiranja osjetili kako je teorija koju uče itekako važna i kako im ona nudi čvrsti temelj za njihov sutrašnji angažman u Crkvi i društvu - kazala je Danijela. Robert nam je također opisao svoja iskustva s praksom.

- Upravo sam prošle aka-

demske godine sudjelovao na dvomjesečnoj stručnoj praksi u Italiji koja se bavila proučavanjem povijesti, kulture i jezika moliskih Hrvata - dodao je Robert.

Nove spoznaje

A što bi naši studenti poručili mladim ljudima koji žele ići njihovim stopama?

- Poručila bih im da ne dvojite i da dođu, da se upišu. KBF je prekrasno mjesto za studij. Da sada vraćam vrijeme u 2017. godinu, opet bih ga upisala nakon proživljenih 5 godina u klupama KBF-a. Teologija kao znanost nudi uistinu široke mogućnosti. Ovdje će sebi otvoriti brojne nove spoznaje, proširiti vokabular, steći brojna znanja i kompetencije te upoznati predivne ljude. Bit će teško, treba se oznojiti, ali se svaka kap znoja na kraju isplati - kazala je Danijela, a sličnog je mišljenja i Robert, koji je s nama podijelio što po njegovu mišljenju znači biti dobar teolog...

- Biti dobar teolog znači biti čovjek molitve, čovjek koji promišlja o Bogu i duhovnom iskustvu. Molitveno iskustvo i teologija, odnosno promišljanje o Bogu, međusobno se nadopunjuju i produbljuju. Dobar teolog ponizno stojeći pred misterijem Boga i čovjeka traži odgovore na postavljena pitanja. Teologija mi pomaže učvrstiti i produbiti vjeru i, kao što sveti Pavao kaže, pomaže mi obrazložiti nadu koju imam u Bogu. Zato bih svakome tko osjeća poziv služenja kao teolog ili svećenik poručio neka bude hrabar i odvažan jer Bog ne poziva sposobne, nego osposobljava pozvane - zaključio je za kraj.

VELIKO PRIZNANJE ZA STRUČNJAKE GRAĐEVINSKOG FAKULTETA U ZAGREBU

Hrvatsko znanje ispitivalo sigurnost tunela u Nizozemskoj

Za potrebe provođenja radova kontrole kvalitete injektiranja tunelske obloge, tim znanstvenika u sastavu prof. dr. sc. Meho Saša Kovačević, izv. prof. dr. sc. Mario Bačić, doc. dr. sc. Lovorka Librić te Marijan Car angažiran je od konzorcija izvođača COMOL5, čiji je vodeći partner tvrtka VINCI Construction

PIŠE:
BRANKO NAD

Uzimajući u obzir građevinarstvo kao primijenjenu znanost, sprega znanosti i gospodarstva je ključna za razvoj građevinskog sektora. Pri tome novo razvijene metode ili tehnologije imaju svoju pravu vrijednost ukoliko ih prihvati i prepozna gospodarstvo. U takvom odnosu, gospodarstvo nije samo krajnji korisnik novo stečenih znanja proizašlih iz znanstvenih istraživanja, već u istima jednako tako aktivno sudjeluju, naročito kroz razmjenu ideja i isticanje potreba realnog sektora, pružajući na taj način veliku potporu akademskoj zajednici.

Znanstvenici sa Zavoda za geotehniku Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu već dugi niz godina aktivno sudjeluju u nizu znanstveno – istraživačkih projekata financiranih od Europske unije, gdje su razvili suradnju ne samo s renomiranim europskim znanstvenim institucijama, već i s brojnim predstavnicima industrije i malog i srednjeg po-

duzetništva te s upraviteljima infrastrukturom. Svakako vrijedi izdvojiti tri projekta iz programa Obzor 2020, vrijednosti 8,5 milijuna eura, pod nazivima DestinationRAIL (Decision Support Tool for Rail Infrastructure Managers), GoSAFE RAIL (Global Safety Management Framework for RAIL Operations) te SAFE-10-T (Safety of Transport Infrastructure on the TENT Network) koji su usmjereni na ocjenu trenutnog stanja postojeće prometne infrastrukture, uključivo donji i gornji ustroj željeznica, tunele, mostove i nasipe, kao i na razvoj alata za previđanje ponašanja infrastrukture i optimalnih mjera kojima bi se produljio životni vijek infrastrukture. Osim toga, u posljednje dvije godine, Zavod za geotehniku kao koordinator provodi dva projekta, vrijednosti 1,2 milijuna eura, iz programa Mehanizma civilne zaštite Europske unije pod nazivom oVERFLOW (Vulnerability assessment of embankments and bridges exposed to flooding hazards) te projekt nedavno odobren za financiranje pod nazivom CROSScade (Cross-border

cascading risk management for critical infrastructure in Sava river Basin).

Nerazorna ispitivanja

Navedeni projekti, u kojima je koordinator predstojnik Zavoda za geotehniku prof. Meho Saša Kovačević, bave se dominantno poplavnim rizicima i ocjenom ranjivosti nasipa za obranu od poplava i mostova na sve izraženije klimatske promjene.

Kroz istraživačke projekte, tim znanstvenika sa Zavoda za geotehniku razvija metode kojima se na nerazoran način ispituje stanje infrastrukturnih objekata te se identificiraju eventualno prisutne anomalije u njima. Pri tome koristimo široki raspon geofizičkih metoda uključivo seizmičke, geoelektrične i elektromagnetne metode. Također, primjenom alata umjetne inteligencije i metoda strojnog učenja, u projektima razvijamo i metode predikcije odgovora građevne infrastrukture na različita djelovanja, govori za Universitas profesor Kovačević.

Objašnjava kako jedan od najznačajnijih benefita razvoja navedenih metoda i alata leži u mogućnosti njihove izravne primjene u praksi, na stvarnim infrastrukturnim objektima. Primjerice, metodologiju ispitivanja razvijenu u projektu DestinationRAIL uspješno su primijenili za ocjenu stanja preko 200 km željezničkih pruga u Hrvatskoj, što je omogućilo njihovu klasifikaciju s obzirom na stanje. Kombinaciju seizmičkih i geoelektričnih metoda, razvijenih u sklopu projekta oVERFLOW, uspješno su pak primijenili na nasipu za obranu od poplava Oostmolendijk u Nizozemskoj.

Objavlivanjem rezultata istraživanja u nizu renomiranih znanstvenih časopisa i na konferencijama, navedene metode su diseminirane, što ih je učinilo vidljivima i ciljanoj publici koja nije izravno sudjelovala u navedenim projektima, uključivo znanstvenike i praktičare u domeni transportne infrastrukture i podzemnog inženjstva, jasan je profesor Kovačević.

Najrecentniji primjer implementacije tehnologije ocjene stanja infrastrukturnih objekata, razvijene kroz znanstveno –

Lokacija Corbulotunnela na karti Nizozemske

“

Na temelju objavljenih radova znanstvenika Zavoda za geotehniku, izvođač je stekao uvid u mogućnosti MASW metode te je stoga ista ocijenjena kao optimalna za kontrolu kvalitete izvedbe radova u slučaju Corbulotunnela

istraživački projekt, je angažman stručnjaka Zavoda za geotehniku na ispitivanju stanja novog tunela “Corbulotunnel” u Nizozemskoj, koji se izvodi složenom Tunnel Boring Machine (TBM) tehnologijom. Radi izrazito visokih kapitalnih troškova, ova tehnologija izvedbe tunela ima isplativost jedino kada se izvode dugački tuneli većih

promjera, u složenim inženjersko – geološkim uvjetima u tlu.

Za potrebe provođenja radova kontrole kvalitete injektiranja tunelske obloge, tim znanstvenika u sastavu prof. dr. sc. Meho Saša Kovačević, izv. prof. dr. sc. Mario Bačić, doc. dr. sc. Lovorka Librić te Marijan Car, angažiran je od strane konzorcija izvođača COMOL5, čiji je vodeći partner tvrtka VINCI Construction.

VINCI je najveća europska građevinska tvrtka, koja u svom portfelju ima preko 30 000 projekata na godišnjoj razini. Ovaj konzorcij trenutno izvodi radove na izgradnji autoceste Rijnland Route koja povezuje gradove Katwijk i Leiden, a koja predstavlja odgovor na trenutni nedostatak kvalitetne prometne povezanosti istočnog i zapadnog dijela ove regije te čijom će se izgradnjom potaknuti daljnji ekonomski razvoj iste.

Doc. Librić navodi kako je došlo do suradnje između izvođača i stručnjaka Zavoda za geotehniku:

- Prilikom izvedbe radova na “Corbulotunnel”-u duljine 2240 m i promjera 10 m, kao najizazovnijem građevinskom zahvatu nove autoceste, došlo

je do prekomjernih deformacija tunelske obloge na izlaznom dijelu tunela što je zahtijevalo implementaciju pažljivo odabranih radova injektiranja tla iza obloge. Kako bi se detektirale zone oslabljenja iza tunelske obloge, ali i kako bi se potvrdila učinkovitost naknadnih radova sanacije, kontaktirani smo od strane izvođača za provedbu nerazornih ispitivanja geofizičkom metodom. Pri tome je izvođač je do nas došao na jednostavan način, nakon što je pročitao naše objavljene radove. Ovo nije prvi put da smo na temelju objavljenih radova angažirani za provedbu ispitivanja van granica Hrvatske, jer smoranije nerazorna snimanja obavljali i u Irskoj i Sloveniji.

Trodimenzijski model

Ispitivanja su provedena u dva navrata, prije radova injektiranja (listopad 2020) i nakon radova injektiranja (kolovoz 2021), i to primjenom geofizičke metode Multikanalne Analize Površinskih Valova (MASW) kako bi se usporedbom krutosti tla prije injektiranja s onom nakon injektiranja mogao odrediti stupanj poboljšanja tla iza tunelske obloge. Metodologija

Generiranje umjetnog udara na betonskoj oblozi

GFZG

Mario Bačić, Lovorka Librić, Meho Saša Kovačević i Marijan Car

GFZG

GFZG

ispitivanja je ranije razvijena u znanstveno – istraživačkom projektu SAFE-10-T, gdje su u okviru projektnih aktivnosti provedena slična ispitivanja na tunelima Heinenoord i Kil-tunnel u Nizozemskoj.

Na temelju objavljenih radova znanstvenika Zavoda za geotehniku, izvođač je stekao uvid u mogućnosti MASW metode te je stoga ista ocijenjena kao optimalna za kontrolu kvalitete izvedbe radova u slučaju Corbulotunnel-a.

Izv. prof. Mario Bačić pobliže objašnjava provedena ispitivanja:

- MASW ispitivanja su vršena duž 14 uzdužnih profila postavljenih ravnomjerno po

obodu tunela. Prije samog ispitivanja smo postavili vertikalne senzore, tzv. geofone, na unaprijed definiranim razmacima. Nakon toga smo na betonskoj oblozi generirali seizmički umjetni val koji prolazi kroz oblogu i tlo iza obloge, dok su geofoni registrirali vrijeme prolaska vala.

Nakon terenskog prikupljanja podataka, navodi naš sugovornik, slijedi kabinetski dio obrade i interpretacije rezultata. U fazi obrade se Fourierovom analizom primljeni signal transformira iz vremenske u frekventnu domenu i na transformiranom signalu provodi se daljnja tzv. spektralna analiza.

- Kako je MASW metoda

razvijena je radi određivanja krutosti raznih materijala u području vrlo malih deformacija, te promjene tih krutosti s dubinom, navedena ispitivanja su omogućila usporedbu krutosti tla iza obloge prije i nakon radova injektiranja, a samim time i evaluaciju kvalitete radova injektiranja, rekao nam je Bačić.

Razvojem složenog trodimenzionalnog modela temeljnog tla, stručnjaci Zavoda za geotehniku su omogućili izravan uvid u stanje tla, čime su dali značajan doprinos u izvedbi ovog složenog građevinskog zahvata. Radi specifičnosti zahvata, prije ispitivanja su provedene određene prilagodbe

mjerne opreme, dok su kroz kabinetski rad razvijeni posebni algoritmi koji su omogućili kvalitetniju obradu i interpretaciju rezultata.

Sprega akademske zajednice i industrije

Ključ uspjeha primjene metode je i u kontinuiranoj komunikaciji s izvođačem radova, kako prije provedbe ispitivanja tako i u fazi analize i interpretacije rezultata, a sve kako bi se postigli traženi ciljevi ispitivanja. Pri tome su za sama ispitivanja od koristi bili i rezultati dodatnih mjerenja konvergencije (pomaka) tunelske obloge nastale kao rezultat izvedbe tunela u tlu nepovoljnih karakteristika.

Marijan Car, član znanstvenog tima Zavoda za geotehniku, inače po struci geodet koji je trenutno doktorand na Geodetskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, objašnjava o kakvim je mjerenjima riječ:

- Prije našeg dolaska na lokaciju ispitivanja, na uvid su nam dana i mjerenja tunelske obloge 3D laserskim skenerom koja su omogućila identifikaciju zona kod kojih je došlo do prekomjernih deformacija, a sve kako bismo mogli adekvatno pozicionirati naša geofizička ispitivanja. Iz gustog oblaka točaka, nastalog kao rezultat 3D snimanja tunela, mogli su se izvući karakteristični presjeci s deformacijama tunelske obloge koji su nam bili od koristi i u fazi interpretacije rezultata.

Navedene aktivnosti Zavoda za geotehniku pokazatelj snažne sprege akademske zajednice i industrije koja kao krajnji korisnik ima višestruku korist od novo stečenih znanja proizašlih iz znanstvenih istraživanja. Pri tome je kvalitetna diseminacija rezultata istraživanja ključ za daljnji razvoj metoda, ali i za stimulaciju njihove primjene u svakodnevnoj inženjerskoj praksi. Nove tehnologije također pomažu gospodarstvu u ubrzanju pojedinih postupaka izvedbe kao i radova kontrole izvedenih radova, čime se podiže kvaliteta projektnog rješenja.

Stjepan Lakušić, dekan Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu:

Znanstvenoistraživački projekti našeg fakulteta usmjereni su prema inovacijama i novim tehnologijama te su zasnovani na suradnji s gospodarstvom. Kvaliteta i inovativnost koja je postignuta prepoznata je na mnogim razinama, što se potvrđuje domaćim i međunarodnim nagradama za znanstvene i stručne projekte te za inovacije i nove tehnologije.

BRANKO NAD

Inovacije razvijene na našem fakultetu u proteklih nekoliko godina sve više imaju zahtjeva za transferom tehnologije na zahtjevna svjetska tržišta.

Upravo su geofizička ispitivanja koja je provodio Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu na tunelu “Corbulo” u Nizozemskoj, najbolji primjer primjene inovativne tehnologije razvijene na fakultetu u sklopu znanstveno-istraživačkih projekata iz područja geotehnike. Znanstveni projekti u okviru kojih se razvijaju nove tehnologije i koje se prije usvajanja u svakodnevnoj inženjerskoj praksi i verificiraju kroz veliki broj ispitivanja, najbolji su pokazatelj na koji način akademska zajednica pomaže gospodarstvu kako bi bilo konkurentnije.

Mišljenja sam da je akademska zajednica svojom kontinuiranom upornošću uspješna gospodarstvu u Hrvatskoj skrenuti pozornost da su inovacije i nove tehnologije motori svakog gospodarstva, što razvijene zemlje već dugu niz godina primjenjuju. S obzirom na to da sektor građevinarstva u Hrvatskoj zauzima cca 8% BDP, onda je važno istaknuti da su s novim tehnologijama i proizvodima hrvatske tvrtke snažnije i otpornije na tržištu i sve više hrvatskih tvrtki ponovno ima svoje nastupe na inozemnim tržištima.

Uspješni rezultati koje postižu djelatnici fakulteta najbolji su način promidžbe kvalitete fakulteta i to njegovih nastavnih programa koji su međunarodno akreditirani, znanstvenih istraživanja te zahtjevnih stručnih projekata. Studenti koji upisuju i završavaju naš fakultet sigurni su da neće imati problema sa zaposlenjem te da će im stečena diploma na Građevinskom fakultetu u Zagrebu biti najbolja referenca prilikom zaposlenja.

Danas se Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu razvio u središnju hrvatsku visokoobrazovnu instituciju koja okuplja najveći dio znanstvenog i istraživačkog potencijala u području građevinarstva. S obzirom na kapital koji Građevinski fakultet u Zagrebu posjeduje (znanje, kvalitetne nastavnike, znanstvenike i stručnjake) te sustavnim radom i unapređenjem znanstvene infrastrukture i dalje će biti stožerna snaga koja može odgovoriti na svaki izazov koji se pojavi u području građevinarstva. Na ovaj način ispunjavamo našu misiju - biti prepoznatljiva znanstvena institucija iz područja građevinarstva i kao takva i dalje biti među izvrsnima u Europi i svijetu.

Prof. Kenneth Gavin, Tehničko sveučilište Delft (TU Delft), Nizozemska:

Sa znanstvenicima Zavoda za geotehniku Građevinskog fakulteta u Zagrebu surađujem već dugu niz godina na brojnim znanstveno – istraživačkim projektima. Svakako bih istaknuo njihov izniman doprinos europskim projektima u području razvoja nerazornih geofizičkih ispitivanja, koji za cilj imaju ocjenu stanja postojeće građevinske infrastrukture te implementaciju istih u metodologije procjene preostalog životnog vijeka infrastrukturnih objekata. Pri tome je značajan naglasak na metodama i tehnologijama koje su izravno primjenjive u praktičnom građevinarstvu. Corbulotunnel, na kojem su kolege s Građevinskog fakulteta provodile ispitivanja, je jedan od izazovnijih zahvata na trasi nove autoceste u Nizozemskoj, uzimajući u obzir kompleksnost tehnologije izvedbe i uvjeta u tlu u kojem se tunel izvodi. Dobiveni rezultati ispitivanja su bili važni za donošenje odluke o daljnjim fazama izvođenja radova u tunelu te kao takvi predstavljaju izravnu korist kako za izvođača tako i za investitora.

PROF. ANA MARUŠIĆ, PROČELNICA NA KATEDRI ISTRAŽIVANJA U BIOMEDICINI I ZDRAVSTVU SPLITSKOGA MEDICINSKOG FAKULTETA, U VRHU JE SVJETSKE ZNANSTVENE ELITE

Medicina je moj život, a svaki dan na poslu mi je najljepši dan

Tri su osobe 'poravnale' put mojoj znanstvenoj karijeri. To su moji roditelji i moj suprug Matko. Uvijek me je zanimala znanost i mislila sam studirati biologiju, ali poslušala sam mamu i upisala medicinu - kazala nam je žena koja je živi dokaz da se vrhunska znanost može stvarati u Splitu

PİSE DIANA BARBARIĆ
SNIMIO SAŠA BURIC/CROPIX

Prof. Ana Marušić, profesorica anatomije i pročelnica na katedri Istraživanja u biomedicini i zdravstvu splitskoga Medicinskog fakulteta, ovih je dana popunila veliki niz svojih profesionalnih priznanja - dobila je počasni doktorat Sveučilišta u Brestu. Riječ je o francuskom sveučilištu koje sa splitskim dijeli partnerstvo u SEA-EU Alijansi. U okviru projekta SEA-EU radi u odboru za kvalitetu i etiku, kao i na različitim aktivnostima razvoja programa za studente. Sa Sveučilišta u Brestu lani su je zvali da sudjeluje u njihovu Danu znanosti, pa im je održala predavanje o odgovornoj znanosti. Kako je odgovorna znanost jedna od temeljnih pretpostavki europskog znanstvenog programa Horizon Europe, vjerojatno je Sveučilište u Brestu tim počasnim doktoratom htjelo naglasiti važnost te teme za sve znanstvenike.

A nama je to bio povod za razgovor s ovom znanstvenicom, koja je, svim zaslugama usprkos, prilično samozatajna kad je u pitanju njezina promocija. Ana Marušić, k tome, već godinama uređuje znanstvene časopise, jedna je od najcitiranijih hrvatskih znanstvenika... i supruga je prof. dr. Matka Marušića, daleko medijski prisutnijeg znanstvenika, koji, istina, ne propušta priliku pohvaliti svoju suprugu. Ovu rođenu Mostarku najprije smo upitali kako je moguće, pored dvoje djece i supruga vrhunskog znanstvenika, ostvariti tako zavidnu znanstvenu karijeru. - Tri su osobe "poravnale" put mojoj znanstvenoj karijeri. To su moji roditelji i moj suprug Matko. Kad nam se rodio sin Stjepan, moji su se roditelji preselili u Zagreb, gdje smo živjeli u istoj kući. Njihova je pomoć bila golema, svakodnevna i vrlo kvalitetna. Moja je mama kuhala i brinula se za djeću, naročito za domaće zadaće i toplo odijevanje, a otac je obavljao kupnju i djecu vodio u vrtić i jutarnju šetnju, i s njima po stoti put gledao iste crtiće. Kad bismo Matko i ja došli kući poslije posla i ručka, koji nas je čekao, djecu je preuzimao moj suprug. Vodio ih je u šetnje, na igrališta i na šport, a pritom ih

je stalno učio. Ja sam djecu preuzimala sve ostalo vrijeme i s njima lijegala na spavanje. Ta podjela posla mi je omogućila i putovanja koja su povezana sa znanstvenim radom, jer moj suprug ne voli putovanja i kuhanje, ali s bakom je i bez mene organizacijska shema bila učinkovita. Na kraju je Matko pisao humoreske o svojoj punici i puncu, ali oni se nisu uzrujavali. Nekoj rodbini koja je moju mamu ispitivala o sadržaju njegove knjige "Škola plivanja", ona je rekla: "On vam je iz Splita, znate. Ništa pod milim bogom po kući ne radi, samo sjedi za kompjutorom i piše. Sve laže." Često smo dolazili u Split Matkovim roditeljima, a oni su nam uvijek bili jednako dobri kao moji. Matko tvrdi da je tu bila bolja hrana, a ja prigovaram da se premalo marilo za domaće zadaće.

Završili ste Medicinski fakultet u Zagrebu. Zašto baš medicina? I što vas je usmjerilo prema znanosti?

- Uvijek me je zanimala znanost i mislila sam studirati biologiju, ali mi je mama mudro rekla: "Studiraj medicinu, gdje ćeš se zaposliti s biologijom, bolja ti je medicina." Poslušala sam je i nikad nisam zažalila, medicina je moj život. Neradim s pacijentima, ali vjerujem da je moj posao jednako važan jer učim buduće liječnike ne samo gradi ljudskog tijela nego i gradi znanja koje imamo u medicini. To se znanje jako brzo mijenja - svakih pet godina pola onoga što znamo u medicini je već zastarjelo, pa je važno naučiti kako sam učiti cijeli život i znati kritički procijeniti nova znanja koja dolaze.

Znanstvenu karijeru započela sam kao istraživač u temelj-

nim medicinskim znanostima, istražujući na mišjim modelima kako kost i koštana srž surađuju u zdravlju i bolesti. Kad smo suprug i ja na početku Domovinskog rata radili u časopisu Croatian Medical Journal (CMJ), a osnovao ga je moj suprug kao svoj hrvatski san, otvorilo nam se i novo područje istraživanja. Kao urednici časopisa koji su odgovorni za vjerodostojnost informacija u njemu, znanstveno smo pristupili području medicine utemeljene na dokazima i odgovornom istraživanju, posebice otvorenosti i pouzdanosti podataka iz kliničkih ispitivanja. Danas je to moje glavno područje istraživanja i drago mi je da sam opet bliže praktičnoj medicini.

Karijeru ste započeli na Medicinskom fakultetu u Zagrebu, a sad ste evo već godinama u Splitu. Kako je došlo do tog transfera?

- Ja sam splitska nevjesta. Matko i ja smo dugo godina radili na Medicinskom fakultetu u Zagrebu, gdje smo posebice bili ponosni na CMJ - časopis koji smo pokrenuli s početkom rata i koji je poslije odredio naše karijere. Moj se suprug uvijek htio vratiti u Split, posebice zimi, kad su ga zagrebačka magla i studen više poticali da misli na Split, a i meni je u Splitu uvijek bilo jako lijepo. I onda su nam sa splitskoga Medicinskog fakulteta, godine 2008., u vrijeme dekana profesora Stipana Jankovića, ponudili da oboje dođemo u Split i sa sobom dovedemo mlade ljude s kojima smo radili u Zagrebu. Nekad je znanstveniku bilo teško otići iz Zagreba jer je jedino tamo za znanstvenika bila dostupna tehnološka podrška

Prof. dr. Ana Marušić u Centru za medicinu utemeljenu na dokazima, koji djeluje u bolničkoj zgradi na Križinama

Ako hoćete doznati više o tome što mi kao liječnici stvarno znamo o uspješnosti nekog liječenja, otiđite na Cochrane

Medicina utemeljena na dokazima je nešto što snažno promovirate i preko Cochrane. Koliko je to važno, posebice u današnje vrijeme, kad su mnogi "doktorirali" na Googleu?

- Naše znanje o liječenju je složeno i nije ga lako razumjeti. Ima malo postupaka i lijekova koji će izliječiti baš svakoga komu ih damo. Većina intervencija za kronične bolesti ima neku vjerojatnost da je djelotvorna. Da bismo to razumjeli, trebali bismo dobro znati statistiku vjerojatnosti. S druge strane, naš um ne razumije baš dobro što je stvarni uzrok da se osjećamo bolje nakon neke terapije. Često mislimo, ako se osjećamo bolje nakon što smo popili lijek, da je lijek uzrok toga, no taj vremenski slijed ne znači i uzročni slijed. Zato se provjere novih postupaka liječenja moraju provoditi na vrlo složen način, u kliničkim ispitivanjima koje nazivamo "randomizirano, kontrolirano, dvostruko slijepo kliničko ispitivanje". Tu se uz lijek ili postupak koji se testira strogo kontrolira sve drugo što bi moglo utjecati na rezultat istraživanja. Samo tako možemo stvarno, istinito, zaključiti da je upravo taj lijek doveo do poboljšanja ili izlječenja.

Sljedeći stupanj problema je kako uskladiti rezultate različitih istraživanja o istom lijeku. Recimo, pronađete da o jednom lijeku za jednu bolest ima deset randomiziranih kontroliranih kliničkih ispitivanja. Kojem ćemo vjerovati, pogotovo ako imaju različite ili čak i oprečne rezultate? Što znače sva zajedno? Odgovore na ta pitanja daje metoda Cochrane. Cochrane je međunarodna udruga znanstvenika koja se bavi izradom sustavnih pregleda o intervencijama u medicini - istraživači prikupe sve članke o dokazima za jedno pitanje, združe dokaze, procijene njihovu vrijednost i daju nam trenutačno znanje o tom pitanju. Ti su podatci onda podloga za donošenje odluka u kliničkoj praksi. Cochrane posebnu pažnju poklanja približavanju takvog znanja javnosti. Svaki sustavni pregled ima i laički sažetak, koji je napisan jednostavnim jezikom koji mogu razumjeti nestručnjaci. Ima ih mnogo i na hrvatskom jeziku, je jer Hrvatski Cochrane u prevodenju laičkih sažetaka bio najuspješniji među svim ograncima.

Dakle, ako hoćete doznati više o tome što mi kao liječnici stvarno znamo o uspješnosti nekog liječenja, otiđite na <https://www.cochrane.org/hr/evidence>.

ka za istraživanja. Sad to više nije tako, jer su se uvjeti jako poboljšali, posebice pridruživanjem Hrvatske znanstvenoj obitelji Europske unije. Budući da se sada više bavim metaznanosti, odnosno istraživanjem podataka na kojima zasnivamo znanje u medicini, sasvim je svejedno gdje mi je radno mjesto - važno je imati dobre ideje, pristup internetu, dobre suradnike i podršku okoline. Istraživanja kojima se bavim su u središtu interesa znanstvenog okvira Europske komisije pa uvijek imamo financijsku potporu i više europskih projekata, ali i mnogo mladih ljudi koji izrastaju u izvrsne znanstvenike.

Kad sam došla prvi dan na posao u Split, pred mojim budućim uredom dočekao me je pročelnik Katedre za anatomiju, profesor Ivica Grković u odijelu s kravatom - i s prekrasnim buketom cvijeća. Kako tada, tako i danas: sretna sam u Splitu. Prije mi je bio drugi

dom, a sad je i pravi, najdraži dom. S iskustvom života u Zagrebu i svijetu, mogu sa sigurnošću reći da nema boljeg mjesta za život od Splita. Čime se sad bavite na MEFST-u i jeste li i dalje "headhunter" za buduće mlade znanstvenike? Kako ih prepoznajete? Jeste li zadovoljni strukturom studenata MEFST-a i kako komentirate da je među njima sve više žena?

- Tijekom svoje znanstvene karijere promijenila sam područje istraživanja nekoliko puta. Mislim da je to dobro za znanstvenika jer širi znanje, iskustva i poglede i omogućuje mu da istraživački problem rješava s različitim metodološkim i teorijskim postavkama. Danas mi doktorski studenti dolaze s pitanjima od laboratorijskih istraživanja na miševima do metodoloških aspekata izrade sustavnog pregleda. Moja znanstvena karijera u Splitu počela je 2007. godine, kad je tadašnji dekan split-

skoga Medicinskog fakulteta profesor Janković prihvatio moj prijedlog da se pri fakultetu osnuje hrvatski Cochrane ogranak. Ogranak je s vremenom izrastao u ravnopravni centar među malim brojem službenih Cochrane centara u svijetu i Hrvatska je prepoznata kao mjesto znanstvene izvrsnosti u tom području. Sve je to vodilo prema još konkretnijoj suradnji našeg fakulteta i KBC-a Split, pa danas vodim fakultetski Centar za medicinu utemeljenu na dokazima koja je dio Centra za klinička ispitivanja, koji su zajednički osnovali Sveučilište u Splitu, KBC Split i naš fakultet. Prof. Ante Tonkić, dekan, prof. Dragan Ljutić, rektor, i prof. Julije Meštrović, ravnatelj KBC-a, pružaju našem centru punu podršku jer je on dionikove šire strategije razvoja izvrsnosti u medicini. Mladi ljudi su uvijek u središtu našeg rada, a najviše pozornosti dajemo studentima

koji žele biti znanstvenici. Ima jako mnogo izvrsnih studenata i drago mi je kad im možemo pomoći da se razviju u izvrsne znanstvenike.

Što se tiče žena u medicini, njih je od uvijek bilo mnogo. Sjećam se da smo u CMJ-u objavili istraživanje naših studenata o tome da je u hrvatskoj medicini bilo više žena već od nakon Drugog svjetskog rata. Ono što još nemamo jest više žena na upravljačkim položajima i među najvišim sveučilišnim zvanjima. U tom sam pogledu uvjeren optimistična.

Općenito, kako ocjenjujete atmosferu na MEFST-u i Sveučilištu u Splitu? Koliko je ona poticajna za znanstveni razvoj pojedinca i može li se iz Splita “raditi” vrhunska znanost?

– Hvala na pitanju – drago mi je jer se jedno naše istraživanje u okviru projekta ProDeM Hrvatske zaklade za znanost bavi upravo proučavanjem klime za odgovornu znanost. Naši rezultati pokazuju da na različiti-

tim fakultetima, od Medicine, preko FESB-a do Filozofskog fakulteta, postoji slična etička klima – klima određena pravilima i zakonima. Ta se klima smatra pozitivnom etičkom klimom, koja je i logična za javni sustav visokoškolskog obrazovanja. Zanimljivo je da studenti i zaposlenici jednako tako vide etičku klimu na svojim fakultetima. Naravno, uvijek bi se moglo bolje. Meni se Split sviđa kao znanstvena sredina jer je otvoren i kolege se ne boje reći svoje mišljenje i kritiku, što je za znanost puno bolje od javne pristojnosti i zakulisnih igara. A Split je trenutačno možda i najbolje mjesto za znanost u Hrvatskoj, s obzirom na to koliko je njegovih znanstvenika među 1% i 2% najboljih svjetskih znanstvenika. Moj se suprug prijateljima žali da je on samo u 2%, a ja u 1%. Za broj najboljih znanstvenika isto prigovara “da bi trebalo još, malo je za taj grad i te mogućnosti”, ali on je Splitčanin pa njegove

kriterije treba uzeti s dužnim oprezom.

Dobitnica ste brojnih nagrada. Koje vam priznanje najviše znači? Na koji ste rad najponosniji, a koji je imao najveće citiranost? Što vam je sad najveći izazov?

– Lijepo je dobiti nagradu, ali najljepše je uživati u radu i radnoj okolini. Meni je svaki dan na poslu najljepši dan. Sad sam već u godinama kad ne brojim članke i citate jer mi nisu potrebni za službeno napredovanje u karijeri, nego baš uživam u znanstvenom radu. Mislim da mi je najcitiraniji znanstveni članak – sustavni pregled o učincima mentorstva u medicini, objavljen u glasovitom američkom časopisu JAMA. No, kad se gleda koja je moja publikacija najcitiranija, to je zajedničko priopćenje urednika medicinskih časopisa o obveznoj javnoj registraciji kliničkih ispitivanja. Ta je publikacija dovela ne samo do velike promjene u vidljivi-

vosti kliničkih ispitivanja, nego i do zakonskih promjena u njihovoj izvedbi. Odluka urednika najvećih medicinskih časopisa u svijetu – JAMA, Lancet, New England Journal of Medicine, BMJ, Annals of Internal Medicine, donesena je u Hrvatskoj, 2004. godine, kad se i naš časopis, CMJ, pridružio toj skupini urednika (International Committee of Medical Journal Editors). Oni su nas pozvali da im se pridružimo. Mi smo organizirali sastanak u Cavtatu, gdje je i donesena odluka da će časopisi primati samo one članke o kliničkim ispitivanjima o kojima su informacije javno dostupne prije uključivanja prvoga pacijenta u studiju. Tako se osigurava ne samo da izvješća, odnosno članci o kliničkim ispitivanjima, vjerodostojno prikazuju podatke, nego i da pacijenti i njihove obitelji mogu pronaći ispitivanja od kojih i oni mogu imati koristi i prijaviti se. Članstvo u ICMJE-u bio je vrhunac našeg uredničkog rada u CMJ-u jer se time Hrvatska uključila u krug časopisa koji određuju uredničke standarde u svim svjetskom časopisima. A najdraži moj članak mi je onaj koji je pokazao da je učenje anatomije danas još važnije nego u doba kad je anatomija bila jedina medicinska znanost. Objavili smo ga u jednom od dva najutjecajnije medicinske časopisa na svijetu i najstarijem medicinskom časopisu – The Lancet. Proučili smo anatomske koncepte u povijesnoj kolekciji voštanih anatomske preparata u bečkom Josephinum i pokazali da je poznavanje morfologije bilo jednako važno u 17. stoljeću, kad su anatomske majstori izradili preparate, kao i što je i danas, kad imamo slikovne metode prikaza živog ljudskog tijela. Članak nema mnogo citata, ali mi se čini jednim od najvažnijih poruka mog znanstvenog rada: znanje iz anatomije je danas još važnije jer liječnik, a ne stroj, i dalje mora znati pročitati sliku ljudskog tijela i ne smije vidjeti ni previše ni premalo da bi s pacijentom donio najbolju odluku o njegovu zdravlju.

Sada ste glavna urednica časopisa Journal of Global Health, koji izdaje Međunarodno društvo za globalno zdravlje sa sjedištem u Edinburghu, gdje ste također profesorica, no godinama ste uređivali i CMJ, koji slovi za najutjecajniji znanstveni časopis iz Hrvatske. Suradujete li još uvijek s CMJ-om?

– CMJ je bio prekretnica u mojoj znanstvenoj karijeri jer me je uveo u novo istraživačko područje i dao mi prigodu da pridonesem medicini u puno širem smislu od laboratorijskih otkrića. Evo, nedavno, 15. siječnja, proslavili smo Dan međunarodnog priznanja Hrvatske, a malo se zna koji je bio doprinos CMJ-a tom priznanju. CMJ je trebao izdati prvi broj 1992. godine, ali rat je poremetio te planove i donio toliko medicinskih stradanja, da smo već 1991. izdali dodatak, suplement, broju koji još nije bio izišao. U njemu smo prikazali prve posljedice agresije na Hrvatsku, te ga poslali širom svijeta. Bio je i dio službene dokumentacije na Haškom sudu. U CMJ-u smo u studenom 1991. godine prikupili svjedočanstva zaposlenika vukovarske bolnice nakon pada Vukovara i objavili ih na engleskom u knjizi “Medicinska svjedočanstva vukovarske

tragedije”, već 20 dana nakon pada Vukovara, na Dan ljudskih prava, 10. prosinca 1991. Bila su to teška vremena, kojih se sjećamo s ponosom izgrađene slobodne Hrvatske i vrijedne hrvatske znanosti.

CMJ smo razvili do vrhunca, i onda je došlo vrijeme da roditelji trebaju pustiti dijete da odraste. Svjetski uspjeh donio nam je probleme upravom Medicinskog fakulteta u Zagrebu, pa smo i Matko i ja otišli iz CMJ-a. CMJ je i dalje utjecajan časopis u Hrvatskoj, što je nama kao prvim urednicima drago. Za 25. obljetnicu objavili smo u njemu uvodnik pod naslovom “Istražite! Sanjajte! Otkrivajte!”. To ja naša poruka CMJ-u i svim drugim hrvatskim časopisima: ne bojte se izazova, ciljajte visoko i mijenjajte sebe i svijet.

Otkad živimo u pandemiji, znanstvenici su više nego ikad u fokusu javnosti i vidimo kako se od početnog obožavanja njihov ugled “srozao”, kao da im ljudi manje vjeruju. Imate li vi takav dojam i što mislite zbog čega je došlo do toga?

– Pandemija je iznimno stanje za čovječanstvo i pojedinca. Kad znanstvenici procjenjuju neku medicinsku informaciju, posebice kad se radi o liječenju, uvijek se gleda na koristi i štete nekog postupka i odluka se donosi u ravnoteži tih dviju suprotnosti. Kad liječimo rak, znamo da ti lijekovi imaju jako velike štetne posljedice, ali je korist – spašavanje života – toliko velika da pristajemo i na veće rizike. Znanstvenici nastoje biti oprezni u pandemiji, ali u pandemiji je opasnost tako velika i sveobuhvatna da se odluke na razini populacije moraju donijeti odmah. O COVID-19 je objavljeno jako mnogo članaka, ali mnogo ih nema dovoljno visoku kvalitetu primijenjene metodologije da bi bili valjana podloga za neku odluku – kako zahtijeva koncepcija medicine utemeljene na dokazima. Moja istraživačka skupina upravo radi na istraživanju o tome koji su dokazi, od tih brojnih, bili podloga zdravstvenih odluka ustanova kao što su američki i europski centar za kontrolu bolesti i Svjetska zdravstvena organizacija tijekom pandemije COVID-19 i one svinjske gripe iz 2009. godine. Nedostatak pouzdanih informacija, panika i potreba da se odluke donesu brzo pridonijele su, po momu mišljenju, da se pojednostavljuje problem i donose rješenja koja možda nisu dobra za pojedinca. S druge strane, pandemija je bolest populacija, pa tu trebaju svoj doprinos dati epidemiolozi – stručnjaci koji “liječe” populaciju, a ne pojedinca. Mi ćemo kao znanstvenici više znati o pandemiji kad ona prođe, ali to je kasno za vlade i tijela koja su morala i još danas moraju donositi odluke svaki dan.

Je li dovoljno dobro i jasno iskomicirana važnost i benefiti cijepljenja s obzirom na to da vidimo da se ogroman broj ljudi u Hrvatskoj, a naročito u dalmatinskim županijama, nije cijepio?

– Vjerujem da ljudi u dalmatinskim županijama nisu slabije razumjeli poruke i savjete o pandemiji, nego su ih primili drukčije i donijeli svoje odluke, posebice u “omikronsko” doba. Objašnjenje toga ne tražite od mene, nego od pravih Dalmatinaca; ja sam Hercegovka. Moj suprug sigurno o tome ima vrlo jako mišljenje, ali, kao što bi rekla moja pokojna mama – ne treba mu sve vjerovati.

SVEUČILIŠTE U SPLITU Sveučilišni odjel za forenzične znanosti raspisuje NATJEČAJ ZA IZBOR:

1. Jedne osobe (m/ž) u naslovno suradničko zvanje asistenta u znanstvenome području Biomedicina i zdravstvo, znanstvenome polju Kliničke medicinske znanosti, znanstvenoj grani Sudska medicina na Katedri za interdisciplinarnu znanost u forenzici. Cjelovit tekst natječaja sa svim informacijama o uvjetima natječaja i načinu prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Sveučilišnog odjela za forenzične znanosti: <http://forenzika.unist.hr>

Na temelju odluke Fakultetskog vijeća (Klasa: 640-01/21-22/10; Urbroj: 251-55-21-3 od dana 15. rujna 2021. godine) i članka 7. alineje 3. Pravilnika o poslijediplomskom doktorskom studiju pravnih znanosti
**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
PRAVNI FAKULTET**

objavljuje NATJEČAJ

za upis polaznika na poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studij Pravnih znanosti Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Pravnog fakulteta u Zagrebu, <https://www.pravo.unizg.hr/studij/doktorski-pravni>

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
STUDIJ HOTELIJERSTVO
I GASTRONOMIJA**

Na temelju Odluke Vijeća studija Hotelijerstvo i gastronomija od 24. siječnja 2022. godine

objavljuje se NATJEČAJ

**- izbor jednog nastavnika nastavno zvanje predavač u znanstvenom području društvenih znanosti, polje ekonomija, grana trgovina i turizam
- izbor dva suradnika u naslovno suradničko zvanje asistent u znanstvenom području društvenih znanosti, polje ekonomija, grana trgovina i turizam
- za izbor jednog nastavnika u naslovno nastavno zvanje predavač u znanstvenom području društvenih znanosti, polje ekonomija, grana financije
- izbor jednog suradnika u naslovno suradničko zvanje asistent u znanstvenom području biotehničkih znanosti, polje agronomija, grana vinogradarstvo i vinarstvo. Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Sveučilišta u Splitu unist.hr/natjecaji/. Split, 24. siječnja 2022. godine
Klasa: 602-02/22-01/01
Urbroj: 2181-202-2-1/-22-2**

AKTERI I GODINE SE MIJENJAJU; ALI SE IDEJE I SUDBINE UGLAVNOM PREKLAPAJU I ISPREPLIČU

Buđenje uspavanog Proljeća

Nakon svake kiše dolazi sunce, nakon svake zime dolazi proljeće, nakon svake smrti dolazi novi, obnovljeni život. Dobrodošli u Novo proljeće!

DOC. IVAN PERKOV

Nakon duboka, dugotrajna i bunovna sna probudilo se Hrvatsko proljeće. Probudilo se u kišnu i maglovitu, kasnu zagrebačku jesen. Na istom mjestu i na isti dan, čak u isti sat kao prije pedeset godina kada je propupalo. U Studentskom centru u Savskoj ulici 25 održana je 22. i 23. studenoga 2021. znanstveno-kulturna manifestacija „Hrvatsko proljeće i hrvatska država“ Akteri i godine se mijenjaju, ali se ideje i sudbine uglavnom preklapaju i isprepliću. Povijest se ponavlja, slijedi prirodan, klimatološki precizan tijek.

Manifestacija je okupila brojne živuće aktore zbivanja '71., članove obitelji onih koji su nas napustili te niz mladih znanstvenika i istraživača odgojenih na proljećarskim vrijednostima. Najviše veseli velik broj studenata koje je simpozij nadahnuo. Entuzijazam svih onih koji su tom jesenskom skupu svjedočili protokom vremena ne jenjava, naprotiv, svakim se novim danom dodatno rasplamsava. Razlog je tomu vjerojatno činjenica da je situacija u Hrvatskoj pedeset godina nakon Proljeća nanovo

potpuno naelektrizirana, društvo je duboko podijeljeno, a nositelji političke moći milijama su udaljeni od svakodnevnih problema s kojima se suočavaju hrvatski građani.

Rodu o jeziku

Prvi na udaru protuhrvatskih snaga oduvijek su bili ključni nacionalni simboli i institucije. Hrvatski je jezik, kao ključni simbol nacionalne kulture i identiteta, tijekom XX. stoljeća kontinuirano bio na udaru u jugoslavenskoj državnoj zajednici zatiran nje kanjem samostalnosti i namećanjem srpskoga u javnom diskursu, pravosuđu i vojsci. Prvo od 1919. do 1941. i ponovo od 1945. posrbijavanjem, a u međuvremenu od 1941. do 1945. purističkim nasiljem. Maksimalan pritisak počeo je sredinom 50-ih, ali nije ga slomio nego ojačao, a dokaz tomu je *Deklaracija o položaju i nazivu hrvatskog književnog jezika* iz '67. koju je potpisao i „režimski čovjek“ Miroslav Krleža.

Matica hrvatska kao institucija uspjela je opstati, a u pravo se vrijeme na njezinu čelu našao Ljudevit Jonke. U Matičnoj nakladi '71. izlazi kulturna knjiga eseja Hrvatskoga proljeća pod naslovom „Svi smo odgovorni?“. Napisao ju je Petar Šegedin.

Protivnici Hrvatskoga proljeća gnušali su se izgovarati njegovo ime, pa su ga zvali Masovni pokret. Kad su ga početkom prosinca '71. počeli gušiti represijom, glavni urednik Hrvatskoga tjednika Vlado Gotovac u oproštajnom tekstu „Čuvanje nade“ istaknuo je: „Napuštajući »Hrvatski tjednik« mi ne napuštamo nadu koja nas je u njemu okupila. Uvjereni smo da je ona zajednička svima koji budućnost naše zemlje i budućnost svijeta zamišljaju kao doba slobode i pravde, jedino doba koje može osigurati smisao čovjekovih snova, čovjekove povijesti: od prvog do

dira s materijom do posljednjeg pogleda u svjetlost neba. Jer: niti smrt ušutkava sve mrtve, niti šutnja ukida svaku nadu!“ Zato je to razdoblje i taj pokret uvod u nastanak hrvatske države dvadeset godina kasnije. Kao rezultat obračuna s Hrvatskim proljećem, Matice je bila zabranjena, a njezini ogranci raspušteni. Nacija je bila utonula u šutnju. Iz nje se probudila nakon dva desetljeća da dohvati slobodu i samostalnost. Pa je nakon uspješne obrane i pobjede u ratu opet uspavana. Danas se, nakon

još jedne etape poslovične hrvatske šutnje, u Matici pojavio Miro Gavran, hrvatski književnik svjetskoga glasa koji može reći: „Nikad više“.

Ići ćeš, vratiti se nećeš

Politički, milicijski i obavještajni teror '72. prouzročio je najveći egzodus Hrvata nakon '45. Posvemašnja politička i svekolika jednopartijska i jednonacionalna dominacija nad hrvatskim društvom i prostorom u okvirima bivših zajednica, rezultirala je stalnim iseljavanjem iz Hrvatske, a brutalnim gušenjem zaživljavanja slobode i demokracije u proljeće '71. iseljenički je usud nastavljen. Krajem šezdesetih i početkom sedamdesetih godina prošloga stoljeća Hrvatsku je u gastaarhajterskoj eri po procjenama napustilo preko 400 000 osoba. Negativni su tragovi te siline iseljavanja ostali vidljivi u svim demografskim strukturama i procesima i u svim izvangradskim prostorima sve do današnjih dana.

Hrvatsko proljeće i dah hrvatskog idealizma unatoč političkoj represiji i silini iseljavanja ipak su ostavili kasnijim generacijama u Hrvatskoj i iseljeništvu osnovu za sve što će uslijediti početkom devedesetih. Usaden im je nacionalni naboj, težnja za slobodom, zajedništvo i spoznaja o snazi s kojom se Hrvatska može osloboditi dominacije i agresije drugih. Idealizam Hrvatskoga proljeća ostao je utkan u iseljenike, a njihova je povezanost s maticom postala trajna vrijednost s kojom je stvarana samostalna Hrvatska. Imalo je tko u tim posebnim vremenima mislio kako će se usud iseljavanja nastaviti i u slobodi, intenzitetom koji mora zabrinuti svakog razumnog. Rezultati popisa stanovništva ukazuju na to da je slobodna, neovisna i suverena Hrvatska izgubila 400.000 stanovnika u samo tri desetljeća. To je definitivno alarm koji mora pokrenuti snagu Novog proljeća.

Gaudemus igitur

Strajk hrvatskih sveučilištaraca iz '71. skršen je na ulicama hrvatskih gradova, u čelijama zatvora u Petrinjskoj ulici i drugim ozloglašenim tamnicama, u studentskim domovima i menzama, u privatnim sobama hrvatskih studenata. Neki su od njih lišavani slobode jer su u svojim sobama imali žilete što je bio krunski dokaz njihove nasilne naravi koja prijeti ustavnomu poretku. Raspušten je Savez studenata Hrvatske. Studentski list je zabranjen. Napravljena je čistka u medijima, politici i gospodarstvu.

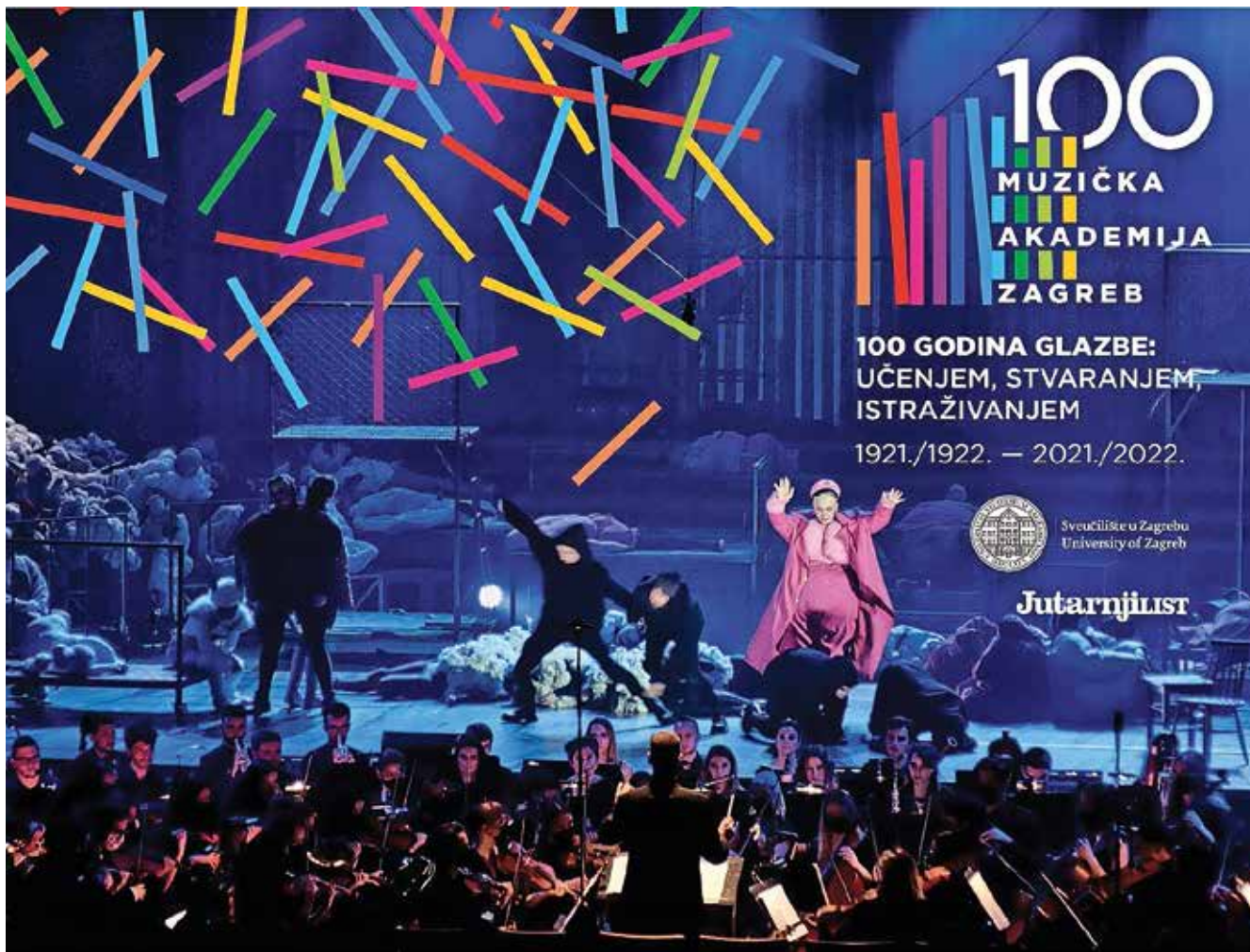
I ovo će se Novo proljeće pokušati ugušiti, ali će digitalne metode biti puno perfidnije. Poništavanje ljudi iz javne sfere odavno je otpočelo na što godinama upozoravaju vodeći svjetski intelektualci svih profila i svjetonazora. Cenzura ovih tjedana i mjeseci dostiže vrhunac, a artikurirana je kroz jeftini novogovor koji ipak neće uspjeti pobijediti ideale i vrijednosti Novoga proljeća. Živa je nada da će ovaj put ipak izostati fizička eliminacija neistomišljenika u ime zabluda i pogrešnih ciljeva.

Na globalnoj i lokalnoj razini kleptokracija je mjesto ustupila kakistokraciji, vladavini najgorih (grčki kakia: zloća, nevaljalost, nesposobnost, čudoredna pokvarenost, sramota, ruglo). No kakistokracija će izgubiti. Pobijedit će demokracija, kakva god ona bila.

Nastavnici i studenti Hrvatskoga sveučilišta, intelektualci i kulturni djelatnici okupljeni u Matici hrvatskoj i drugim stozernim nacionalnim institucijama i neki važni politički akteri osjećaju da je sazrelo vrijeme za promjene.

Čini se da isto osjećaju i brojni građani ove zemlje. Nakon svake kiše dolazi sunce, nakon svake zime dolazi proljeće, nakon svake smrti dolazi novi, obnovljeni život. Dobrodošli u Novo proljeće!

Veliki uspjeh združenog djelovanja umjetničkih sastavnica Sveučilišta u Zagrebu ostvarila je opera Animal Farm

100 GODINA MUZIČKE AKADEMIJE

Stoljeće Muzičke akademije u Zagrebu

Hrvatska glazba zauzima trajno i visoko mjesto na međunarodnoj umjetničkoj sceni, no unatoč tomu umjetničko je područje nedostatno financirano, upozorio je dekan Igor Lešnik

Piše

TATJANA KLARIĆ BENETA

U koncertnoj dvorani Blagoje Berse 12. siječnja svečano je obilježena 100. obljetnica zagrebačke Muzičke akademije.

Počeci djelovanja Akademije uspostavljeni su u 19. stoljeću kroz rad Hrvatskoga glazbenoga zavoda te Kraljevskoga državnoga konzervatorija čiju je organizacijsku strukturu zadržala do 1940. kada je uredbom Banovine Hrvatske dobila status fakulteta. Od 1979. godine Muzička je akademija sastavnica Sveučilišta u Zagrebu.

Na svečanoj sjednici Vijeća Muzičke akademije, zagrebački rektor **Damir Boras** istaknuo je da je Sveučilište ne samo najveća znanstvena i visoko-obrazovna institucija, već i najveća kulturna i umjetnička organizacija u kojoj njene sastavnice neizmerno doprinose upravo tom umjetničkom i kulturnom djelu. Dodao je pritom da je u tome muzika posebno istaknuta jer ljudi trebaju glazbu, ne samo kao umjetnost, nego kao olakšanje duše jer nas glazba vodi onim vrhuncima unutarnjeg razmišljanja koji potiču opće ljudske vrijednosti kojima se diči Sveučilište u Zagrebu.

Naglasio je da je ponosan na stotu obljetnicu Muzičke akademije te dodao da se Sveučilište u Zagrebu mora na-

Dekani Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu

staviti boriti za očuvanje autonomije i bolje financiranje umjetničkih akademija.

MEĐUNARODNA PREPOZNATLJIVOST

Dekan Muzičke akademije **Igor Lešnik** u svome je govoru ukratko predstavio povijest Akademije te kazao da tijekom dvadesetog stoljeća u prvi plan dolazi rad na izmjeni svijesti u svladavanju programa i postizanju većih izvođačkih vještina:

– Rast izlaznih kompetencija izraz je koji je povoljno djelovao na povećanje korpusa djela hrvatskih skladatelja što je potom također dodatno potaklo i povezano znanstveno-istraživačko područje. Dosadašnjih 19 dekana vodilo je Muzičku

akademiju prilagođavajući se okolnostima različitih društvenih i državnih uređenja. Više od devet tisuća dvjesto diplomanata svojim je umjetničkim, pedagoškim i znanstveno-istraživačkim radom dokazalo ispravnost naših temeljnih odrednica. One su se tijekom vremena razvijale i nadopunjivale, počevši od valorizacije darovitih u devetnaestom, preko razvijanja izvrsnosti u dvadesetom do povećanja prepoznatljivosti kao dodane vrijednosti s početka 20. stoljeća. Muzička akademija Sveučilišta u Zagrebu nastavlja biti na vrhu glazbeno-obrazovne piramide u Hrvatskoj, upozorio je dekan.

Lešnik je istaknuo da je jubilej Muzičke akademije važan ne samo za glazbeni, već

i za pedagoški život Hrvatske jer je Akademija u svom radu dala mnogo međunarodno istaknutih profesora i studenata, poput Berse, Stančića, Humla, Papandopula, Maleca, Kelemena, Kuljerića, Horvata, Dešpalja i brojnih drugih. Rekao je da iako umjetnost ne poznaje ekvivalent sustavu praćenja citiranja u znanosti ili pozicioniranja na nekoj od sveučilišnih rangirnih ljestvica, ali postoje pokazatelji vrijednosti prema kojima Hrvatska glazba zauzima trajno i visoko mjesto na međunarodnoj umjetničkoj sceni.

Muzička je akademija u protekloj koncertnoj sezoni i akademskoj godini, zbog pandemije sve izvođačke cikluse i projekte realizirala i prenosila izravno u realnom vremenu na YouTube-kanalu Muzičke akademije te su koncertna događanja u akademskoj godini 2020./2021. u više od 60 sati streaminga kao 41 koncertni program imala impresivnih više od 46 tisuća pregleda na mreži.

NEDOSTATNO FINANCIRANJE

Veliki uspjeh doživio je i najnoviji primjer zajedničkog rada združenog umjetničkog područja Sveučilišta na projektu ANIMAL FARM, projekt kakvog profesionalne kuće ne mogu realizirati ni za šest puta veći iznos.

– Nigdje u Europi na vrhuncu četvrtoga pandemijskog vala niste mogli kupiti ulaznicu za glazbeno-scenski spektakl takvog opsega u izvedbi nekoliko umjetničkih akademija – rekao je Lešnik te pojasnio da pojedino umjetničko djelo možemo protumačiti na različite načine, ali udruživanje visokoškolskih umjetničkih snaga koje daje toliko dodanih univerzalnih vrijednosti, sama je po sebi vrhunski pozitivna poruka i dobitak.

– Umjetničke sastavnice Sveučilišta u Zagrebu s ponosom mogu bilo gdje u svijetu pokazati snagu visokoškolskog umjetničkog obrazovanja u Hrvatskoj koje, već debelo u drugom stoljeću svoga službenoga postojanja, ostaje u sigurnim rukama nove generacije – dodao je Lešnik i upozorio kako je stvarnost Muzičke akademije uvjetovana vanjskim čimbenicima:

– Temeljno financiranje nam je nedostatno, a bez značajnijeg povećanja ulaganja u umjetničko područje umanjit će se efekti naših napora u ponudi novih studijskih programa te proširivanja naše međunarodne umreženosti. U središtu pažnje moraju i nadalje ostati naši studenti pri čemu nema alternative prioritetima održivosti, izvrsnosti te operativno učinkovitoj organizaciji njihovog visokoškolskog umjetničkog obrazovanja.

Naglasio je da umjetničkom području Sveučilišta u Zagrebu na godišnjoj razini nedostaje između 12 i 14 milijuna kuna za materijalne troškove, dok je redoviti godišnji manjak za materijalne troškove i održavanje Muzičke akademije oko tri milijuna kuna godišnje što se dijelom pokriva interventnim sredstvima Sveučilišta.

– Mi ne možemo naprosto upisati toliko studenata da bi njihov zbroj školarina pokrio naše materijalne troškove. Pojedinačni mentorski rad u glavnim umjetničkim predmetima struke osnova je poučavanja glazbe još od njenog izuma. Zamislite da istodobno izvodim

nastavu s dvadeset bubnjara – to bi bilo zvučno zagađivanje prostora – pojasnio je dekan te dodao da iako svojom djelatnosti mogu doprinijeti gospodarskom sektoru, primjerice sklapanjem glazbe za reklame, profit od takvih izvora ne može biti preduvjet priznavanja potrebe postojanja umjetničkog obrazovanja.

– Ako bi ekonomska isplativost postala preduvjet održivosti našeg područja, morali bismo izbaciti ono umjetničko iz svog naziva. Naš doprinos kulturnom identitetu nacije nije iskaziv u postocima isplativosti pa da bi nas radi toga gospodarstvo smatralo privlačnim područjem za rentabilno investiranje. Visokoškolsko umjetničko obrazovanje traži posebnu državnu skrb jer ne može opstati kroz povezanost na profitabilnim projektima s gospodarstvom ali trenutno nemamo sustavno rješenje za alokaciju dvanaestak milijuna kuna koje godišnje nedostaju umjetničkom području – poručio je Lešnik objasnivši da sadašnji način raspodjele sredstava Ministarstva znanosti i obrazovanja ne omogućuje transfer dovoljno novca u umjetničkom području, koje problem djelomično ublažava intervencijama iz fonda u koji uplaćuju sve sastavnice Sveučilišta.

Upozorio je na disperziju visokoškolskog obrazovanja u sredinama u kojima ono nije prije postojalo, a osim što za to ne postoje uvjeti, nema niti potreba za usitnjavanjem jer su kod pokretanja takvih obrazovnih projekata kriteriji izvrsnosti prečesto upitni, što nanosi štetu poslu kojim se bave, dodatno opterećujući proračun te ugrožavajući održivost već postojećih umjetničkih akademija.

– Mi čuvamo i stvaramo glazbenu baštinu te obrazujemo one koji će hrvatsku umjetničku baštinu nastaviti stvarati. Pravo na uživanje u kulturnoj baštini jest jedno od temeljnih ljudskih prava, a održivo upravljanje njome itekako podrazumijeva sudjelovanje umjetničkog područja, bez obzira da li je riječ o Humboldtovoj, McKinseyvoj ili nekoj novijoj viziji Sveučilišta – istaknuo je Lešnik te otkrio da u novom rektorskom mandatu priželjkuje upravu Sveučilišta koja će „(i dalje) voditi računa o “malim” fakultetima čiji problemi nisu istovjetni onima velikih sastavnica; koji u želji za promjenom neće činiti ono što zamjera svojim prethodnicima; koji će i dalje financijski pomagati akademijama jer one po svojoj prirodi ne mogu opstati na dohodovnoj osnovi projekata s gospodarstvom; koji će se zalagati za dostatno financiranje naših materijalnih troškova te cjelovitost isplate sredstava za vanjsku suradnju; koji će prihvaćati specifičnosti umjetničkog područja i njegovih kadrovskih potreba; koji će prakticirati istinsku ravnopravnost svih područja Sveučilišta; koji će jasno i pravodobno komunicirati; te koji će realno valorizirati rad dojučerašnjih čelnika i partnera s kojima su mnogi od nas dobro surađivali“.

Svečana sjednica nastavljena je dodjelom nagrada i priznanja studentima i djelatnicima te kratkim nastupima nagrađenih studenata.

Tijekom cijele akademske godine obljetnica Muzičke akademije bit će proslavljena mnogim programima, koncertima, manifestacijama i konferencijama.

“

Više od devet tisuća i dvjesto diplomanata svojim je umjetničkim, pedagoškim i znanstveno-istraživačkim radom dokazalo ispravnost temeljnih odrednica

SVEUČILIŠTE U SPLITU

FAKULTET GRAĐEVINARSTVA, ARHITEKTURE I GEODEZIJE
**poništava dio
JAVNOG NATJEČAJA**

- 1. za izbor jednog suradnika u suradničko zvanje asistent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Geodezija na određeno vrijeme (do povratka privremeno nenazočne asistentice sa roditeljnog dopusta) u punom radnom vremenu na Katedri za geodeziju i geoinformatiku.
- 2. za izbor jednog suradnika u suradničko zvanje asistent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Arhitektura i urbanizam na određeno vrijeme (do povratka privremeno nenazočne asistentice sa neplaćenog dopusta) u punom radnom vremenu na Katedri za arhitektonsko projektiranje.

SVEUČILIŠTE U SPLITU

FAKULTET GRAĐEVINARSTVA, ARHITEKTURE I GEODEZIJE
**raspisuje
JAVNI NATJEČAJ**

- 1. za izbor jednog suradnika na radno mjesto poslijedoktoranda u punom radnom vremenu na određeno vrijeme na projektu Hrvatske zaklade za znanost HRZZ-UIP-2020-02-6693 "Metodologija za procjenu parametara u problemima propagacije pukotina nastalih pod utjecajem ekstremnih mehaničkih opterećenja" na ZIU LC za istraživanja u području numeričkog modeliranja.
 - 2. za izbor jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste - stručnog suradnika u sustavu znanosti i visokog obrazovanja na određeno vrijeme (do povratka djelatnice s roditeljnog dopusta) u punom radnom vremenu na Katedri za geodeziju i geoinformatiku.
 - 3. za izbor jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste - stručnog suradnika u sustavu znanosti i visokog obrazovanja na određeno vrijeme (do povratka djelatnice s neplaćenog dopusta) u punom radnom vremenu na Katedri za arhitektonsko projektiranje.
 - 4. za izbor jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste - stručnog suradnika u sustavu znanosti i visokog obrazovanja na određeno vrijeme (do povratka djelatnice s roditeljnog dopusta) u punom radnom vremenu na Katedri za metalne i drvene konstrukcije.
 - 5. za izbor jednog suradnika u naslovno suradničko zvanje asistent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Arhitektura i urbanizam na Katedri za zgradarstvo (vanjska suradnja).
 - 6. za izbor jednog suradnika u naslovno suradničko zvanje asistent za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Građevinarstvo na Katedri za hidromehaniku i hidrauliku (vanjska suradnja).
 - 7. za izbor jednog nastavnika na radno mjesto I. vrste u umjetničko-nastavnom zvanju izvanredni profesor za područje Umjetnosti, umjetničko polje Likovne umjetnosti na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu na Katedri za arhitektonsko projektiranje.
 - 8. za izbor jednog suradnika u naslovno nastavno zvanje predavač za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Arhitektura i urbanizam na Katedri za zgradarstvo (vanjska suradnja – kolegij Elementi zgrada 2-stručni studij građevinarstva).
 - 9. za izbor jednog suradnika u naslovno nastavno zvanje viši predavač za znanstveno područje Tehničke znanosti, znanstveno polje Arhitektura i urbanizam na Katedri za zgradarstvo (vanjska suradnja – kolegij Projektiranje zgrada).
- Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Fakulteta građevinarstva, arhitekture i geodezije u Splitu: www.gradst.unist.hr

Na temelju odluke Fakultetskog vijeća Klasa: 112-01/21-01/0054 Ur. broj: 2181/206-03-03-22-0005 od 21. siječnja 2022. godine; Klasa: 112-01/21-01/0052 Ur. broj: 2181/206-03-03-22-0005 od 21. siječnja 2022. godine; Klasa: 112-01/21-01/0051 Ur. broj: 2181/206-03-03-22-0005 od 21. siječnja 2022. godine; Klasa: 112-01/21-01/0053 Ur. broj: 2181/206-03-03-22-0005 od 21. siječnja 2022. godine i Klasa: 112-01/21-01/0055 Ur. broj: 2181/206-03-03-22-0003 od 21.

siječnja 2022. godine.

**SVEUČILIŠTE U SPLITU, FAKULTET ELEKTROTEHNIKE,
STROJARSTVA I BRODOGRADNJE,
RASPIŠUJE NATJEČAJ
za izbor**

- 1. jednog nastavnika u znanstveno - nastavno zvanje redovitog profesora u trajnom zvanju za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje elektrotehnika i odgovarajuće radno mjesto;
 - 2. jednog nastavnika u znanstveno - nastavno zvanje redovitog profesora za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje računarstvo i odgovarajuće radno mjesto;
 - 3. jednog nastavnika u znanstveno - nastavno zvanje izvanrednog profesora za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje elektrotehnika i odgovarajuće radno mjesto na Katedri za elektromotorne pogone i industrijsku automatizaciju;
 - 4. jednog nastavnika u znanstveno - nastavno zvanje izvanrednog profesora za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje elektrotehnika i odgovarajuće radno mjesto na Katedri za automatiku i sustave;
 - 5. jednog stručnog suradnika u sustavu znanosti i visokog obrazovanja za znanstveno područje tehničkih znanosti na određeno vrijeme.
- Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu, www.fesb.unist.hr.

AKTIVNOSTI I EDUKACIJE ZA STUDENTE

Oglasna ploča SEA-EU projekata

Piše: **IVANA JADRIĆ**

U sklopu SEA-EU alijanse u kojoj Sveučilište u Splitu sudjeluje s još pet europskih sveučilišta, javlja se niz aktivnosti i kratkih edukacija na koje se zainteresirani studenti i osoblje mogu prijaviti. Neke od njih su sljedeće:

Upis u kratki program *Gene cloning - designing of an experiment in silico* otvoren za sve studente preddiplomske razine studija

Kratki online program održava se od 28. do 30. 3. 2022 te 4. i 5. 4. 2022., u vremenu od 9 do 13 sati, na Sveučilištu u Gdan-sku. Pozvani su da se prijave svi studenti iz SEA-EU alijanse (sa Sveučilišta u Splitu, Cadizu, Brestu, Kielu i s Malte).

Radi se o online tečaju prvenstveno namijenjenom studentima preddiplomskog studija, čijim završetkom studenti stječu 2 ECTS boda. Tečaj će studentima dati osnovna znanja vezana uz genetski inženjering i dizajn kloniranja gena. Rok prijave je 25. veljače 2022.

Poziv na sudjelovanje u programu *Artificial Intelligence in Humanities* koji će se održati u travnju na Sveučilištu u Brestu otvoren je za sve studente (svi troškovi puta i života su pokriveni preko SEA-EU projekta)

Ovaj događaj ima za cilj ujediniti studente sličnih interesa na Sveučilištu u Brestu u razdoblju od 4. do 8. travnja 2022. godine. Sveučilište u Splitu financirat će odlazak triju studenata (putovanje, smještaj i troškovi života).

Sustainable Development Forum (SDF Forum) u lipnju na Sveučilištu u Cadizu

Otvorene su prijave za *SDG forum (Including SDGs in teaching)* na kojem će se prezentirati primjeri dobre prakse uključivanja ciljeva održivog razvoja u nastavu. Forum će se održati 8. i 9. lipnja 2022. godine u kombinaciji fizičkog i online događaja, gdje će nastavnici s raznih SEA-EU sveučilišta mijenjati svoja iskustva i pozitivne primjere dobre prakse.

SEA-EU besplatni online jezični tečajevi

U sklopu SEA-EU alijanse i dalje se nude online besplatni jezični tečajevi početnih razina engleskog, njemačkog, francuskog, poljskog i španjolskog jezika.

Community-engaged University: Poziv za sudjelovanje na konferenciji o temi Društveno-korisnog učenja

Sveučilište u Splitu, u suradnji s ostalim partnerima SEA-EU alijanse, organizira međunarodnu stručnu konferenciju na temu *Društveno korisnog učenja*, koja će se održati **20. svibnja 2022. godine**. Kako navodi voditeljica Centra za društveno korisno učenje u SEA-EU alijansi i voditeljica programskog odbora konferencije, **prof. Ivana Bilić**, cilj konferencije naziva *Community-engaged University* je okupiti kreatore politika, nastavnike, istraživače, studente i praktičare, koji provode razne društveno korisne aktivnosti kako bi podigli razinu atraktivnosti ovog modernog pedagoškog alata.

Poziv za sudjelovanje upućen je svim osobama koje su voljne podijeliti svoja iskustva ili razmišljanja. Sudjelovati mogu kroz postere, članke, izvješća iz prakse, radove za raspravu, priče, materijale za tečajeve itd. (nema ograničenja). Sudjelovanje na konferenciji je besplatno.

Nakon konferencije, svi prezentirani radovi i ostali materijali bit će objavljeni u online zborniku skupa.

Važni datumi:
10. ožujka 2022.
– Prijava sažetka
31. ožujka 2022.
– Odobrenje sažetka
1. svibnja 2022.
– Prijava cijelog rada
20. svibnja 2022.
– Konferencija

Za sve dodatne informacije o programima i načinima prijave kontaktirajte SEA-EU ured na seaeu@unist.hr.

KAKO NAPRAVITI ISTRAŽIVANJE, KAKO PRIKUPITI I OBRADITI PODATKE, A KAKO IH PREZENTIRATI

Znanja koja trebaju svim studentima sada su dostupna i nadohvat ruke

S totinu godina rada i ljubavi utkale su generacije studenata i djelatnika Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u razvoj veterinarske profesije, tijelu zdravlja životinja i ljudi te izgradnju hrvatskog društva u cjelini, kroz promicanje izvrsnosti na nacionalnoj i međunarodnoj razini. O tome najbolje svjedoče brojni visoki uzvanici iz Hrvatske i inozemstva, koji su se 13. studenoga okupili u Kristalnoj dvorani hotela "Westin", kako bi uveličali svečanu proslavu jubilarne obljetnice osnutka Veterinarskog fakulteta.

Ova se slavljenička institucija ubraja među pet najstarijih sastavnica Sveučilišta, a svoj je dan obilježila točno stoljeće nakon što je na tadašnjoj Visokoj veterinarskoj školi, koja je pet godina kasnije preimenovana u Veterinarski fakultet, održano povijesno prvo predavanje - iz anatomije, profesora Jaroslava Sakara.

Danas pak govorimo o jednoj veterinarskoj visokoobrazovnoj ustanovi u Republici Hrvatskoj koja u kontinuitetu stvara nove doktore veterinarske medicine te instituciji priznate kvalitete, u mnogočemu vodećoj u ovom dijelu Europe, što se dokazuje i studijem na engleskom jeziku.

Stogodišnjica osnutka Veterinarskog fakulteta, među brojnim je uzvanicima okupi-

la i predstavnike Sveučilišta u Zagrebu, predvođene rektorom prof. dr. sc. Damirom Borasom i prorektorima, zamjenicu gradonačelnika Grada Zagreba, dr. sc. Jelenu Pavičić Vukičević, predstavnike državnih tijela i lokalnih tijela samouprave, predstavnike diplomatskog zbora, akademike, dekane i profesore ostalih sastavnica Sveučilišta u Zagrebu, rektore i dekane veterinarskih visokoobrazovnih ustanova, predstavnike raznih institucija s kojima Fakultet surađuje, bivše i sadašnje zaposlenike te studente.

"Naša je radost tim veća što ovu obljetnicu slavimo u trenutku kada obilježavamo tri stotine pedesetu godišnjicu osnutka Sveučilišta u Zagrebu, kolijevke hrvatskog visokog obrazovanja, znanosti i kulture, čija smo ponosna sastavnica.

Ovo nije samo priča o nastanku stožerne ustanove ve-

terinarskog visokoškolskog obrazovanja, nego i podsjećanje na razvojni put, nastojanja i rezultate brojnih generacija nastavnika i studenata koji odmićanjem vremena potvrđuju opravdanost ulaganja u izvrsnost, kako bismo mi danas imali instituciju kojoj možemo služiti i unapređivati je. Dužni smo ih se sjetiti s osobitim poštovanjem, zahvaliti na svemu što su učinili i ponositi se s njima", u svojem je obraćanju okupljenima, između ostalog, istaknuo dekan prof. dr. sc. Nenad Turk.

Povodom stote obljetnice Fakulteta, dodijeljene su plakete, povelje, priznanja i zahvalnice profesorima najzaslužnijima za njegov razvoj i promicanje njegova ugleda: akademikima Josipu Madiću, Željku Cvetniću i Draženu Matiću, profesorima koji su obnašali dužnost prorektora - Petru Kraljeviću, Ljiljani Pinter te trenutnom prorektor, Miljenku Šimpragi, kao i dekanima Fakulteta - profesorima Zvonimiru Vinovrškom, Zdenku Bidinu, Ljiljani Pinter, Velimiru Sušiću te Tomislavu Dobraniću. Prof. dr. sc. Kristijan Ramadan, nekadašnji student Veterinarskog fakulteta, nagrađen je plaketom za iznimno znanstveno postignuće alumna kao prvi Hrvat

izabran u znanstveno-nastavno zvanje redovitoga profesora na prestižnom Sveučilištu u Oxfordu.

Uz različite organizacije i institucije kojima su dodijeljene povelje za dugogodišnju suradnju, veterinarska sveučilišta u Beču, Budimpešti, Brnu i Lavovu dobila su zahvalnice i medalje sjećanja za doprinos u osnivanju Veterinarskoga fakulteta u Zagrebu, dok su veterinarski i srodni fakulteti iz Beograda, Sarajeva, Ljubljane, Skopja, Novoga Sada, Košica, Pomone (SAD), Bile Tserkve (Ukrajina), Tirane i Prištine nagrađeni za uspješnu međunarodnu suradnju.

"Najvažnije je da je Veterinarski fakultet opstao i zadržao kontinuitet djelovanja čak i u najtežim vremenima te da je sve to vrijeme napredovao i bio lučonoša veterinarske struke do svoje današnje pozicije. Biti nastavnikom ili studentom na Veterinarskom je fakultetu u svakom razdoblju bilo čast i privilegija, a tako je i danas.

Putujući kroz vrijeme, sjedne smo strane otkinuli povijesnu baštinu zaboravu, ali istodobno i gledali u budućnost - u iskušenja i zadaće koje nam novo vrijeme donosi", zaključio je Turk, pozivajući da ljudskost i zajedništvo i dalje budu vrline koje će Veterinarski fakultet voditi stazama uspjeha u njegovu idućem stoljeću.

IVANA JADRIĆ

NA FORENZICI
ODRŽANA
KONFERENCIJA
'MEHANIZMI
PREPOZNAVANJA
NASILJA U OBITELJI I
DRUŠTVENO-PRAVNI
ODGOVORI'

COVID I 'LOCKDOWN' bili su okidači za veliki porast kaznenih djela nasilja u obitelji

I dok je (samo)izolacija, možda, mnoge od nas zaštitila, puno je onih koje je ubila. Oni koji su je preživjeli borili su se protiv virusa, a oni koji nisu, protiv svojih nasilnika... Splitsko-dalmatinska županija u Skloništu ima samo 12 mjesta za žrtve nasilja, što je nedostatno

Piše: **MILA PULJIZ**

U povodu obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama i desete obljetnice rada Skloništa za žene i djecu žrtve nasilja u obitelji Caritas Split-sko-makarske nadbiskupije, na Kampusu je održana znanstveno-stručna konferencija "Mehanizmi prepoznavanja nasilja u obitelji i društveno-pravni odgovori". Konferenciju je organizirao Sveučilišni odjel za forenzične znanosti u suradnji sa Skloništem.

U vrijeme pandemije COVID-19 više nego ikada ranije dom je sinonim sigurnosti, intimnosti, topline, brige, njeznosti i ljubavi spram svijeta iza ta četiri zida, kojeg doživljavamo riskantnim, nesigurnim i opasnim za naš život i zdravlje. To možda vrijedi za većinu ljudi, ali ne i za sve. Mnogi su tijekom zadnjih 20-ak mjeseci prvi put osjetili što znači provesti nekoliko dana u izolaciji. Nažalost, ima onih koji u njoj provedu čitavi život. I dok je (samo)izolacija, možda, mnoge od nas zaštitila, puno je onih koje je ubila. Oni koji su je preživjeli borili su se protiv virusa, a oni koji nisu, protiv svojih nasilnika.

Istraživanje provedeno u svrhu izrade diplomskog rada Kristine Alduk, mag. forens., pod mentorstvom doc. Ane Jeličić na Forenzici, pokazalo je kako je zaštitna mjera "lockdowna" znatno utjecala na porast nasilja u obitelji.

Zabrinjavajuće brojke o porastu kaznenih djela nasilja u obitelji na području Policijske uprave splitsko-dalmatinske potakle su doc. Anu Jeličić sa Sveučilišnog odjela za forenzične znanosti i Ivnu Grubišić, voditeljicu Skloništa za djecu i odrasle žrtve na-

silja u obitelji Caritas Split-sko-makarske nadbiskupije, na organizaciju znanstveno-stručne konferencije, što su učinile uz podršku izv. prof. Damira Piplice, pročelnika Forenzike, i Denisa Maslova, ravnatelja Caritas Split-sko-makarske nadbiskupije. Simpozij je koncipiran u dva dijela. U prvom dijelu se ukazalo na mehanizme prepoznavanja i prevencije nasilja u obitelji, a u drugom su se analizirali društveno-pravni odgovori, odnosno načini pružanja skrbi žrtvama u okrilju različitih ustanova u našoj županiji.

Organizirane su i dvodnevne radionice namijenjene studentima Forenzike, predstavljena je knjiga "Ne zlostavljaj da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji" doc. Šimuna Bilokapića te je prikazan kratki dokumentarni film svjedočanstva žrtve nasilja u obitelji.

Docentice Ana Jeličić i Kristina Alduk istaknule su kako su COVID i "lockdown" bili okidači za porast kaznenih djela nasilja u obitelji, da je njihovo suzbijanje nužna senzibilizacija javnosti te edukacija i provođenje preventivnih mjera. Poražavajuća je, naime, statistika prema kojoj je broj kaznenih djela nasilja u obitelji u 2020. godini porastao za više od 45 posto na području PU splitsko-dalmatinske u odnosu na 2019. godinu.

Vrste nasilja u obitelji

Prof. Šimun Anđelinović je govorio o fizičkom i spolnom nasilju, odnosno o vještačenju tjelesnih ozljeda, o razlikama između težih i lakših tjelesnih ozljeda i o ključnoj ulazi sudskih vještaka. Psihoterapeutkinja Maja Jakšić, voditeljica Centra za edukaciju i savjetovanje Hippocampus, održala je predavanje o

Denis Maslov
JAKOV PRKIĆ/CROPIX

Ivna Grubišić
JAKOV PRKIĆ/CROPIX

Senzibilizacija javnosti

Konferencijom se pokušalo kroz projekt međuresorne suradnje ukazati na mehanizme prepoznavanja i društveno-pravne mjere senzibiliziranja javnosti na problem nasilja, odnosno suzbijanja ove pošasti u društvu.

Samo kontinuiranim, interdisciplinarnim pristupom nasilju u obitelji moći će se prepoznati rizični čimbenici za pojavu istog, kreirati preventivne mjere koje će biti djelotvornije od postojećih, ali i postaviti novi zakonodavni okvir.

Zato je i organizirana ova konferencija, koju su popratili brojni predstavnici medija te su tako novinarskim angažmanom doprinijeli senzibiliziranju i informiranju javnosti i učinili prvi korak u svim daljnjim nastojanjima i suradničkim aktivnostima.

emocionalnom i psihičkom zlostavljanju. Jedan od često zapostavljenih oblika nasilja je financijsko zlostavljanje, a o njemu je govorila dr. Nevena Aljinović, istaknuvši da postoje različiti aspekti u odnosu na spolnu i dobnu osjetljivost. Tina Peraica, prof. soc. ped., zaposlenica KB-a Dubrava u Zagrebu, na Klinici za psihijatriju, prezentirala je rezultate istraživanja vezane uz rodne razlike među žrtvama nasilja u obitelji, te je progovorila i o muškarcima žrtvama nasilja u obitelji. U brojnim slučajevima obiteljskog nasilja upravo su djeca žrtve bijesa svojih roditelja i staratelja, i svih onih o kojima ovisi i u koje imaju najviše povjerenja. Na ovu najranjiviju skupinu društva osvrnula se doc. Nina Mišić Radanović koja je prisutne upoznala s kaznenopravnim aspektima zaštite djece od nasilja u obitelji.

Oblici skrbi za žrtve nasilja u obitelji

Doc. Šimun Bilokapić, predavač iz franjevačkih redova, privukao je pozornost govoreći o reakciji Katoličke crkve na nasilje u obitelji. Ovaj problem ne zaobilazi svećenike jer oni kroz svoju pastoralnu djelatnost susreću i žrtve i počinitelje nasilja u obitelji. Osvrnuo se na reakciju Crkve po tom pitanju te pozvao na društveno-odgovorno ponašanje i suradnju.

Ivna Grubišić je govorila je o gorućem problemu Skloništa s obzirom da je ono jedino na području splitske županije, sa samo 12 mjesta smještajnog kapaciteta. Naglasila je da zbog toga tek svaka treća žena žrtva nasilja koja zatraži pomoć uspije i dobiti smještaj u prostorijama Skloništa.

Ivana Žižić, mag. act. soc., i Ivanka Buliga, mag. act.

soc., ukazale su na potencijale socijalnih radnika u okviru zdravstvene skrbi kako se problem ne bi samo sanirao već kako bi se razvili mehanizmi preveniranja, prepoznavanja i suzbijanja u okrilju suradnje i međuinstitucionalne pomoći. Zrinka Perić, mag. act. soc., dotaknula se podrške žrtvama nasilja u obitelji u sustavu Centra za socijalnu skrb u Splitu. Naglasila je neophodnost i nužnost međuresorne suradnje, pogotovo između Centra i odgojno-obrazovnih institucija. Policijska službenica, mr. sc. Sandra Kovačić prikazala je kako u praksi izgleda suočavanje s nasiljem u obitelji, upoznavši prisutne s protokolom postupanja policijskih službenika u slučajevima nasilja u obitelji.

Radionice za studente

Tijekom konferencije održavale su se radionice za studente preddiplomskog studija forenzike. Voditeljice Tina Peraica, prof. soc. ped., Marta Grbić, mag. psych., Jelena Tutavac, mag. soc. pol., Ana Banovac, mag. forens., i Marina Kužumilović, mag. forens., kroz edukativne radionice na temu "Kako pristupiti žrtvi nasilja u obitelji? Komunikacijske vještine" te "Obiteljsko nasilje – osobna perspektiva: Žrtve koje su rekly dosta!", upoznale su studente s problematikom nasilja u obitelji i naučile ih vještinama prepoznavanja, komuniciranja i ophođenja sa žrtvama nasilja u obitelji.

IVAN ŽIŽIĆ, RAVNATELJ STUDENTSKOG CENTRA SVEUČILIŠTA U SPLITU

Studentski standard u Splitu kontinuirano raste

Uz usluge smještaja i prehrane koje su sve bolje, studenti Sveučilišta u Splitu uistinu mogu uživati i u izvanakademske aktivnostima Studentskog centra, kojim uspješno upravlja ravnatelj Ivan Žižić

PIŠE

MILA PULJIZ

Gotovo pa da nema tjedna kada neka priča o aktivnostima Studentskog centra u Splitu ne završi u lokalnim medijima, a često takve priče preuzmu i nacionalni predznak. Svečane večere u restoranu "Kampus" organiziraju se za Valentinovo, Dan žena, početak akademske godine i za Božić. Omiljeni cafe-bar "Tinel" je "odjenuo" novo ruho, a studenti Studentskog doma "Bruno Bušić" od večera mogu besplatno vježbati u novoj teretani. Predan je projekt restorana na Sveučilišnom odjelu za stručne studije za dobivanje građevinske dozvole, izrađen je idejni projekt restorana FESB-a s 300 sjedećih mjesta te projekt solarne elektrane snage 100 kW na krovu doma na Kampusu.

Ovo su samo neke od aktivnosti i infrastrukturnih projekata Studentskog centra u zadnje dvije godine. Zanimljivost je što na čelu Studentskog centra sjedi ravnatelj Ivan Žižić s diplomom magistra matematike i informatike, koji se brine o poboljšanju studentskog standarda. Odlučili smo doznati kako vidi protekle dvije godine mandata i koji su planovi za dalje.

Vidimo da je Studentski centar u Splitu iznimno aktivan u podizanju studentskog standarda, ali aktivno se uključio i u pomaganje najugroženijima nakon razornog potresa u Petrinji.

– U vrijeme početka pandemije brojne su menze bile zatvorene pošto nije bilo nastave. U tom trenutku prvog i najvećeg lockdowna, dio studenata je ostao u studentskom domu za Uskrs jer nam je svima bilo ograničeno kretanje, a kako restoran nije radio, zajedno s nekolicinom studenata skuhaoh sam obroke za studente koji su ostali u domu. U tom trenutku smo, također, kuhinju na Spinutu ustupili na korištenje Katoličkoj udruzi Lovret koja dostavlja obroke za 110 socijalno ugro-

ženih obitelji u Splitu. Tih smo dana udružili snage sa Splitskim sveučilišnim sportskim savezom (UniSport ST) i pripremali pakete s hranom koje smo s našim studentima dostavili na adrese svih onih kojima je potrebna pomoć. Pakete smo odnijeli i našim zdravstvenim djelatnicima. Potres se dogodio u vrijeme epidemije, a resursi se nisu koristili, logično je bilo upotrijebiti ih za one koji ih trebaju, stanovnike Petrinje i okolice. Studentima iz potresom pogođenih područja omogućen je rad u Studentskom centru ovog ljeta uz besplatan smještaj i prehranu.

Kako sve stižete?

– Ključ je u napornom radu, dobroj organizaciji i ljudima kojima ste okruženi. Omogućavati uslugu prehrane za 22.000 studenata i briga za 1200 studenata u domu u vrijeme epidemije, pravi su izazov za naše djelovanje zadnje dvije godine, ali zadovoljni smo kako smo organizirali i odradili taj posao, i, što je najvažnije, sačuvali zdravlje svih studenata i zaposlenika. Ako volite svoj posao i vidite da to što radite čini nekomu dobro i da ima smisla, onda vam ništa nije teško. Naš je cilj konstantno podizanje studentskog standarda i dok se jasno vidi napredak, znači da smo na dobrom putu.

Kao ravnatelj SC-a, stalno nešto uređujete, poboljšavate, činite studentski život i standard boljim. Kako biste ocijenili standard studenata Sveučilišta u Splitu?

– Studenti danas imaju mogućnost reagirati u bilo kojem trenutku na nešto što ih smeta u našem okruženju putem raznih aplikacija koje su im dostupne. Pomoću novih tehnologija koje koristimo i mi i oni, njihovu reakciju vidimo u realnom vremenu i možemo brzo djelovati. Da bi kvaliteta naših reakcija i usluga koje nudimo kontinuirano rasla, našim zaposlenicima nudimo dodatne edukacije koje provode vanjski suradnici.

Uz to, izvrsne su i reakcije na sve druge aktivnosti. Kad

im organiziramo spomenute svečane večere, sudjeluje oko 300 studenata, a večeru plate iksicom. Za 6,40 kuna po osobi imaju mogućnost probati mnoga zanimljiva jela. Kako bismo dodatno podigli kvalitetu prehrane i uvidjeli što bi studenti htjeli jesti, uveli smo nagradnu igru *Ocijeni spizu i nagrada je blizu*, u kojoj mogu sudjelovati svi studenti koji jedu u menzi ocjenjujući hranu. U zadnje dvije godine smo u naše restorane i kantine uveli više od 40 novih proizvoda koji se nisu do sada pripremali.

Infrastruktura se troši i zahtijeva stalna ulaganja. Sve kvarove i probleme koje za teknu u svojim studentskim sobama, u menzama te ostalim prostorima Studentskog centra, studenti mogu prijaviti putem aplikacije za prijavu kvarova. Na taj način brzo i po prioritetima rješavamo nastale probleme. Investirali smo više od 4 milijuna kuna u protekloj godini u poboljšanje studentskog standarda. Kupili smo 40 bicikala i 20 električnih romobila koji će biti dostupni stanarima doma besplatno. Organizirat ćemo i razne ture po Splitu i našoj županiji.

Koje biste projekte pose-

no istaknuli, a koje ste do sada u potpunosti realizirali?

– Istaknuo bih završetak obnove Studentskog doma "Bruno Bušić" koja je trajala sedam godina. Osim obnove doma predviđene projektom, Studentski centar je opremio teretanu koju studenti mogu besplatno koristiti i uređuju se prostori za druženje unutar i oko doma. Značajan projekt iz mog mandata je klimatizacija doma na Kampusu, o kojem se pričalo od otvaranja doma 2012. godine. Projektiranje, ugradnja klimatizacije i nadzor koštali su gotovo tri milijuna kuna, a realizacija je trajala godinu dana. Osim toga, na Kampusu su obnovljeni košarkaški tereni s najmodernijom gumiranom akrilnom podlogom, a također se oprema teretana.

Mnogo je još važnih projekata koji će se uskoro do kraja realizirati, ali istaknuo bih također važnost našeg povezivanja i suradnju sa studentima, koji mogu u svakom trenutku putem naših aplikacija poslati poruku bilo da se radi o smještaju, prehrani ili nekom drugom segmentu. Na taj način cijelo vrijeme osluškujemo njihove potrebe i pri-

lađavamo prema tome naše objekte i usluge. Mislim da u tom slučaju obostrano zadovoljstvo ne može izostati i to je ono što mene osobno raduje.

Vrlo ste okrenuti novim tehnologijama i digitalnim rješenjima.

– To mi je kao informatičaru struka. Vrijeme je studentima vrlo dragocjeno i zato se trudimo olakšati njihovo svakodnevno funkcioniranje. Napravili smo *web-aplikaciju oglasnik stanova* na kojoj najmođavci besplatno mogu oglasiti svoj stan studentskoj populaciji u Splitu. Na taj način želimo pomoći svim studentima koji nisu ostvarili pravo na smještaj u domu da sigurnim putem pronađu adekvatan smještaj, te se putem aplikacije povežu i sa studentima koji traže cimer. Ranije je spomenuta i *aplikacija za praćenje kvarova* te naši zaposlenici zaduženi za pojedini segment odmah imaju informaciju o kvaru kojeg je prijavio student, ujedno imaju mogućnost pratiti status kvara, je li rješavanje u tijeku ili je kvar otklonjen. *Okreninaljeto.com* je aplikacija koja privlači mlade ljude u Split na ljetovanje po studentskim cijena-

ma. Posljednja aplikacija koju smo napravili i preko koje studenti, koji su ostvarili pravo na dom, mogu klikom rezervirati željenu sobu te odabrati cimera, a prvenstvo odabira imaju oni koji su po kriteriju izvrsnosti bili na najvišem mjestu rang-liste.

U planu je i novi studentski dom, recite nam nešto o tome.

– Riječ je o krucijalnom projektu za naše sveučilište i grad. Mjesta u domu nedostaje, potražnja je velika i broj studenata stalno raste. Prošle se godine na 1200 mjesta javilo 2100 studenata. Trenutno smo u fazi izrade glavnog projekta. Projekt predviđa 700 kreveta raspoređenih u jednokrevetne, dvokrevetne i trokrevetne sobe. Za svaku sobu je predviđena kupaonica i balkon. Dom će imati veliku teretanu, prostor s raznim sadržajima od 400 metara četvornih za druženje, prostor za studentske zabave, učionice, dva velika dnevna boravka, restoran s više od 500 sjedećih mjesta, slastičarnicu i cafe-bar.

Što je u planu za budućnost?

– U idućem razdoblju ćemo se fokusirati na izgradnju restorana na Sveučilišnom odjelu za stručne studije i izgradnju novog restorana na FESB-u u prizemlju fakulteta. Planiramo energetske obnoviti hostel "Spinut," klimatizirati sve sobe i renovirati sanitarne čvorove. Planiramo dovršiti projekt izgradnje solarne elektrane na krovu Studentskog doma dr. Franje Tuđmana. Pored cafe-bara "Tinel" ćemo izgraditi novi ured student servisa. Postojeći domovi imaju manjak prostora za druženje unutar doma, pa stoga planiramo prenamijeniti pojedine prostore za tu svrhu. Naravno, ima i jedna nova aplikacija u najavi, a ona će omogućiti brzo povezivanje studenata i poslodavca. To su nam planovi za sada, a imamo još mnogo novih projekata koje ćemo prezentirati kad za njih dođe vrijeme.

Studentski centar Split u svojim splitskim hostelima nudi povoljan ljetni aranžman za studente i mlade

NACIONALNI STRATEŠKI PROJEKT 'HRVATSKI ZNANSTVENI I OBRAZOVNI OBLAK'

Moderni podatkovni centri Srca

Radovi na opremanju, uređenju i mrežnom povezivanju podatkovnih centara HR-ZOO-a u Zagrebu, Osijeku, Splitu i Rijeci privode se kraju

PIŠE
TATJANA KLARIĆ BENETA

U okviru provedbe nacionalnog strateškog projekta Hrvatski znanstveni i obrazovni oblak (HR-ZOO) radovi uređenja i opremanja podatkovnih centara/sjedišta HR-ZOO-a završili su na lokacijama Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Splitu (HR-ZOO ST), Sveučilišnog kampusa "Osijek" Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku (HR-ZOO OS), Sveučilišnog kampusa "Trsat" Sveučilišta u Rijeci (HR-ZOO RI) i Znanstveno-učilišnog kampusa "Borongaj" Sveučilišta u Zagrebu (HR-ZOO ZG2).

- Adaptacijom i rekonstrukcijom postojećih prostora u sjedištima u Osijeku, Rijeci i Splitu te ugradnjom tehničkih sustava postignuta je prenamjena u moderne podatkovne centre spremne za smještaj naprednih računalnih i spremišnih resursa, dok je na Znanstveno-učilišnom kampusu „Borongaj“ izgrađen potpuno novi podatkovni centar koji je ujedno i najveći u mreži podatkovnih centara HR-ZOO-a. Ovi centri, uz postojeći centar na lokaciji Srca (HR-ZOO ZG1) u kojem su radovi još u tijeku, kada budu međusobno mrežno pove-

zani činit će temeljni element nacionalne e-infrastrukture HR-ZOO nužne za modernu i multidisciplinarnu znanost, vrhunska istraživanja i obrazovni sustav Republike Hrvatske-istaknuo je Ivan Marić, ravnatelj Srca i voditelj projekta HR-ZOO.

Neprekinutost usluga uz visoku energetska učinkovitost

Da bi se korisnicima usluga iz kataloga HR-ZOO-a osigurala njihova neprekinutost, svi tehnički sustavi izvedeni su u redundanciji, čime se osigurava neprekinutost njihova rada. Pored toga svi su podatkovni centri dizajnirani i izvedeni tako da se osigurava optimizirana potrošnja električne energije čime se ostvaruju pozitivni učinci u obliku smanjenog negativnog utjecaja na okoliš i smanjenja troškova održavanja. Tako su prostori računalnih hala podijeljeni u "toplo-hladne zone" tako da je fizički odvojen prostor s toplim zrakom koji serveri ispuštaju od ostalog prostora, a „free cooling“ sustav hlađenja koristi vanjski zrak tijekom zimskih razdoblja za hlađenje rashladnog medija, zbog čega ne mora raditi rashladni agregat.

Sustavi napajanja električnom energijom, koji su među najkritičnijima, izvedeni su s težnjom postizanja sustava ot-

pornog na greške u radu (engl. fault tolerant), s maksimalnom servisibilnošću te mogućnošću testiranja pojedinih podsustava bez potrebe za prekidom u radu podatkovnog centra. Sustavi fizičke i tehničke zaštite pružaju dodatnu sigurnost podatkovnih centara, a centralni sustav nadzora i upravljanja infrastrukturom mogućnost online uvida u trenutno stanje pojedinih tehničkih sustava u svim podatkovnim centrima te brzu reakciju u slučaju kvara

Dostupnost podataka 24/7 365 dana u godini

Navedeni tehnički sustavi, koji su sastavni dio svakog podatkovnog centra, osiguravaju ispunjenje njihove svrhe – a ta je da se podaci sigurno čuvaju i da su korisnicima dostupni u bilo kojem trenutku 24 sata dnevno 365 dana u godini bez obzira na utjecaj vanjskih čimbenika poput nestanka električne energije u širem području ili drugih nepogoda.

Podatkovni centar HR-ZOO ZG2

Najveći od podatkovnih centara HR-ZOO-a jest podatkovni centar HR-ZOO ZG2 koji se nalazi u sklopu Znanstveno-učilišnog kampusa "Borongaj" u Zagrebu. Prostire se na 1317 m², raspolaže snagom od 1,1 MW s mogućnošću povećanja za 600 kW. Kao pričuveni izvor

Podatkovni centar na Znanstveno-učilišnom kampusu "Borongaj"

Rashladni sustavi i sustav za gašenje požara u podatkovnom centru u Splitu

napajanja električnom energijom ugrađeno je agregatsko postrojenje snage 1.250 kVA i uređaj besprekidnog napajanja snage 750 kVA. Računalna hala ima prostorni kapacitet za smještaj više od 60 IKT ormara u kojima su instalirane „pametne energetske letve“ koje služe za napajanje IKT opreme i preko kojih se može lokalno i daljinski mjeriti potrošnja opreme po ormaru. U ovom podatkovnom centru uspostavljen je nadzorni operativni centar i opremljeni su radni prostori za smještaj zaposlenika Srca, timova stručnjaka koji će brinuti o radu naprednih IKT resursa i usluga HR-ZOO-a, ali i o radu svih podatkovnih centara HR-ZOO-a, odnosno tehničkih sustava na ostalim lokacijama.

Podatkovni centri u Osijeku, Rijeci i Splitu

Podatkovni centri u Osijeku, Rijeci i Splitu nalaze se u postojećim objektima, što ograničava njihove kapacitete. Iako manji veličinom, oni raspolažu svim neophodnim tehničkim sustavima. Ukupno je instalirano trideset IKT ormara, u svakom centru po 10 ormara, a još su u planu deset ormara u Osijeku i Splitu. Centri imaju projektiranu snagu od 125 kW. Kao pričuveni izvor napajanja električnom energijom u svakom je centru ugrađeno agregatsko postrojenje snage 220 kVA i uređaj besprekidnog napajanja snage 120 kVA.

Podatkovni centar u zgradi Srca HR-ZOO ZG1

- Posljednja od lokacija na kojoj se trenutno izvode radovi uređenja i opremanja sjedišta HR-ZOO-a jest lokacija sjedišta Srca u Zagrebu, koja predstavlja "komunikacijsko" i "uslužno" digitalno srce sustava zna-

nosti i visokog obrazovanja, ali i interneta u Republici Hrvatskoj. Upravo zbog toga je neprekinutost u isporukama usluga koje Srce pruža akademskoj i znanstvenoj zajednici bila važan uvjet u organizaciji terminskog plana svih aktivnosti projekta HR-ZOO, a izvođenje radova na zgradi Srca u tom smislu zahtijeva posebnu pažnju - objašnjava ravnatelj Marić.

Radovi u Srcu su prema planu započeli nakon puštanja u rad podatkovnog centra HR-ZOO ZG2 na Znanstveno-učilišnom kampusu "Borongaj", nakon što je krajem listopada 2021. godine iz računalne hale Srca u podatkovni centar HR-ZOO ZG2 preseljena računalna, spremišna i mrežna oprema usluge naprednog računanja: klaster Isabella i HTC Cloud.

Nakon završetka radova, podatkovni centar HR-ZOO ZG1 prostirat će se na 359 m² i raspolagat će snagom 359 kVA. Centar ima dva agregatska postrojenja snage 400 kW, i dva uređaja besprekidnog napajanja snage 400 kVA. U Centru će moći biti smješteno ukupno 62 IKT ormara za računalnu opremu.

Mrežna povezanost podatkovnih centara HR-ZOO-a

U tijeku su i radovi na izgradnji mrežne komponente projekta HR-ZOO, koji su u prvoj fazi koja se odvijala tijekom prosinca 2021. godine uključivali izgradnju međugradskih i gradskih prijenosnih kapaciteta za povezivanje podatkovnih centara HR-ZOO-a. Mrežna komponenta je zamišljena tako da se osigura izgradnja distribuiranog i redundantnog oblaka računalnih i spremišnih resursa i nadogradnja

okosnice mreže CARNET kako bi korisnicima omogućili brži i sigurniji pristup uslugama HR-ZOO-a.

Širokopojasna mrežna infrastruktura sastoji se od dva sloja: fizičkog/transportnog sloja, kojim se uspostavljaju fizičke veze između lokacija sjedišta, i logičkog/servisnog sloja mrežne povezanosti, kojim se uspostavljaju mrežne usluge za potrebe korisnika HR-ZOO-a.

U sklopu projekta HR-ZOO ovu aktivnost provodi CARNET. U prvoj fazi uspostavljeni su elektronički komunikacijski kapaciteti (EKK) od 100 Gbit/s, tj. WAN (engl. Wide Area Network) na međugradskim relacijama povezujući sjedišta HR-ZOO-a u Osijeku, Rijeci i Splitu sa sjedištem HR-ZOO-a na Znanstveno-učilišnom kampusu "Borongaj" u Zagrebu te elektroničke komunikacijske veze (EKV) po principu „dark fiber“, tj. MAN (engl. Metropolitan Area Network) veze unutar Zagreba i Osijeka osiguravajući optičku povezanost sjedišta HR-ZOO na Znanstveno-učilišnom kampusu "Borongaj" u Zagrebu prema čvorištu Instituta "Ruder Bošković" u Zagrebu te sjedišta HR-ZOO-a u Osijeku prema čvorištu mreže CARNET u Osijeku.

Druga faza uspostave mrežne komponente koja uključuje realizaciju elektroničkih komunikacijskih kapaciteta i elektroničkih komunikacijskih veza prema sjedištu HR-ZOO-a u zgradi Sveučilišnog računskog centra Srca bit će realizirana po završetku radova u zgradi Srca, u ožujku 2022. godine, čime će biti osigurana puna funkcionalnost mrežne infrastrukture HR-ZOO-a.

PROF. NENAD KUZMANIĆ S KEMIJSKO-TEHNOLOŠKOG FAKULTETA
O POČETKU INDUSTRIJALIZACIJE SPLITSKOG BAZENA

Na Zapadnoj obali radila je prva tvornica portland cementa ‘Gilardi&Bettiza’

Bogata povijest Splita oduvijek me intrigirala i privlačila, a baveći se poviješću kemijske industrije u našem okružju, na neki način sam spojio svoju osnovnu struku, kemijsku tehnologiju i predivan hobi – kaže prof. Kuzmanić

PIŠU DOC. **MAŠA BULJAC**,
PROF. **LADISLAV VRSALOVIĆ**

Kemijsko-tehnološki fakultet bio je među prvim sastavnicama Sveučilišta u Splitu koje su pokrenule Alumni aktivnosti. U predblagdansko vrijeme, unatoč svim epidemiološkim ograničenjima, organiziran je i novi susret generacija tog fakulteta. Iznimno je lijepo bilo vidjeti sadašnje studente u druženju s prvom generacijom studenata koji su Kemijsko-tehnološki fakultet upisali davne 1960. godine. Nakon pozdravne riječi i prigodne čestitke predsjednice Udruge bivših studenata i prijatelja Kemijsko-tehnološkog fakulteta u Splitu doc. dr. sc. **Maše Buljac**, nazočnima se obratio i dekan KTF-a, prof. dr. sc. **Matko Erceg**, koji je ukazao na važnost i potrebu njegovanja Alumni udruge. Druženje se nastavilo interesantnim predavanjem vezanim uz povijest splitske kemijske industrije, a koje je održao redoviti profesor Kemijsko-tehnološkog fakulteta **Nenad Kuzmanić**. Tom prigodom popričali smo nakratko s prof. Kuzmanićem.

Jedan ste od osnivača i prvi predsjednik Alumni udruge Kemijsko-tehnološkog fakulteta u Splitu. Međutim, na današnjem susretu bili ste u ulozi predavača. Kako ste se osjećali u toj, nešto drugačijoj ulozi?

- Raduje me što je Udruga i dalje veoma aktivna. Nerealno je očekivati istu razinu entuzijazma kakvu smo imali u prvim godinama rada Udruge, ali je činjenica da Udruga, zahvaljujući svojoj upravi, kao i podršci Fakulteta, kontinuirano djeluje više od 12 godina. Lijepo je da je postala mjesto susreta kolega i prijatelja različitih generacija koje ujedinjuje

“Amnezija je zahvatila sve pore našeg života i rada. Zaboravljamo mnogo toga što nikako ne bismo smjeli zaboraviti. Stoga bavljenje poviješću kemijske industrije shvaćam kao moj osobni, skroman doprinos borbi protiv amnezije

struka. Međutim, svi zajedno moramo uporno raditi na intenziviranju osjećaja pripadnosti matičnom fakultetu, posebno kod mlađih kolega, jer to je osnovni preduvjet da Alumni ostvari svoju svrhu. Organizirati predavanja i sastanke Udruge je jedna vrsta odgovornosti i uzbuđenja, ali biti predavač je nešto sasvim drugo. Shvaćam ulogu predavača kao iznimnu čast i privilegij, pa je i odgovornost mnogo veća.

Neobična povijest

U posljednje vrijeme objavili ste više radova vezanih uz povijest kemijske industrije na splitskom području. Što vas je ponukalo da se usmjerite na ovo područje?

- Bogata i neobična povijest Splita oduvijek me intrigirala i privlačila. Vjerojatno zato što se radi o mom rodnom gradu, o gradu mojih predaka za koji sam emotivno, rekao bih čak i pretjerano vezan. Baveći se poviješću kemijske industrije u našem okružju, na neki način sam spojio svoju osnovnu

struku, kemijsku tehnologiju i predivan hobi. Neugodno sam se iznenadio kada sam shvatio da studenti kojima predajem nemaju gotovo nikakvih saznanja o jednom “Jugovinilu”, tvornici u Dugom Ratu, “Jugoplastici”... Ne znaju čak ni da su postojali. Predavanje sam započeo neobičnim citatom Johna Guarea, koji je rekao da živimo u svijetu u kojem je amnezija poželjno stanje. I doista, amnezija je zahvatila sve pore našeg života i rada. Zaboravljamo mnogo toga što nikako ne bismo smjeli zaboraviti. Stoga ovo bavljenje poviješću kemijske industrije shvaćam kao moj osobni, skroman doprinos toj borbi protiv opće amnezije.

Članovima Alumnija prezentirali ste vrlo interesantnu kroniku o prvoj dalmatinskoj tvornici portland cementa “Gilardi & Bettiza”, koja se nalazila na zapadnoj obali splitske luke. Zašto ste za temu predavanja odabrali upravo tu tvornicu?

- Specifična važnost tvornice “Gilardi & Bettiza” je ta što s njom započinje, ali doslovno započinje, industrijalizacija splitskog bazena. Također je vrijedna spomena i činjenica da ona označava početak gotovo 160 godina kontinuirane proizvodnje cementa na ovom našem području. Podignuta je 1865., kada su Split i Dalmacija bili sastavni dio austrijskog carstva, o kojem, na žalost, službeni Beč nije vodio pretjerano računa. U Splitu se u to vrijeme, kako je to jednom prilikom rekao Grga Novak, više životarilo nego živjelo. Tvornica “Gilardi & Bettiza” je od jednog primitivnog postrojenja s vremenom izrasla u “pravu” tvornicu, čiji su cement i cementni proizvodi bili traženi nesamo u tadašnjoj Monarhiji, već i šire. U najproduktivnijoj fazi u njoj je radilo čak 70 rad-

Prof. Nenad Kuzmanić i predsjednica Alumni udruge KTF-a, doc. Maša Buljac

nika, što je omogućavalo prehranjivanje 200-300 naših sugrađana.

Za svoje su proizvode bili nagrađivani na izložbama u Trstu, Milanu, Madridu, a kvaliteta njihova portland cementa uspoređivala se tada s engleskim, koji je imao primat na europskom tržištu. Te činjenice, koje sam doista površno poznavao, nagnale su me da se detaljnije uhvatim u koštac s tom tvornicom. A onda kada započnete “kopati”, jednostavno se više ne možete zaustaviti.

Intrigantna tema

Prisutni članovi Udruge s velikim su interesom popratili cijelo predavanje.

- Moram priznati da je i mene ugodno iznenadio interes kojim su članovi pratili izlaganje. Tema je bila neobična i intrigantna. Zadovoljan sam što sam mlađu generaciju upoznao s jednim malim segmentom povijesti našega grada u kojem participira i naša struka, a starijima da sam otkrio neke interesantne momente o kojima se u literaturi mogu naći površne i vrlo često pogrešne informacije.

Lokacija tvornice “Gilardi & Bettiza” u splitskoj luci u najmanju je ruku bila vrlo neobična, da ne kažemo neprihvatljiva.

- Locirati tvornicu na toj lokaciji, s današnjega gledišta, jasno da je apsolutno neprihvatljivo. Međutim, ta tvornica je nastala prije gotovo 160 godina, kada je Split imao samo desetak tisuća stanovnika. U to vrijeme zapadna obala luke bila je neurbanizirani, opskurni dio

Splita koji su stari Splićani, prvenstveno zbog blizine novog gradskog groblja na Sustipanu, izbjegavali. Međutim, ako bismo i danas analizirali kriterije bitne za lociranje jednog takvog postrojenja, bilo bi tu dosta elemenata s pozitivnim predznakom. Prije svega blizina, odnosno dostupnost iznimno kvalitetne sirovine (lapora, tupine) s Marjana, more i morski transport s druge strane, blizina urbanog naselja, što je osiguravalo određenu infrastrukturu. Dakle, bilo je tu logičnih elemenata za odabir te lokacije. Međutim, definitivno se nije planirao tako intenzivan razvoj tvornice i, što je mnogo važnije, intenzivan razvoj grada, koji je u vrijeme posljednje faze rada tvornice imao tri puta više stanovnika u odnosu na početak cijele ove priče. Tako se ubrzo došlo do situacije “uzajamno-gušenja” - tvornica je počela gušiti grad, ali i on nju. Uslijedio je logičan kraj priče - prestanak rada i rušenje same tvornice.

Kada je tvornica “Gilardi & Bettiza” prestala s radom?

- I Gilardi i Bettiza bili su nakloni političkoj opciji koja se zalagala za autonomiju Dalmacije u sklopu Austro-Ugarske Monarhije. Međutim, nakon Prvog svjetskog rata, kada je uslijedio raspad Monarhije, Split postaje sastavnim dijelom Kraljevine SHS u kojemu je, zbog tadašnjih političkih zbivanja, prisutno izrazito antitalijansko ozračje. U tom istom razdoblju, cijene cementa počele su drastično padati na svjetskom tržištu, imamo veliku lokalnu konkurenciju u solinsko-kaštelanskom

“Turizam moramo njegovati i razvijati, ali imati na umu i da je izuzetno osjetljiva “biljka”. Društvo koje ne potiče proizvodnju je društvo bez jasne vizije napretka

bazenu, gradske vlasti zabranjuju eksploataciju tupine iz marjanske kave...

Sve te okolnosti apsolutno nisu išle na ruku vlasnicima i oni 1929. odlučuju prodati tvornicu splitskoj obitelji Ferić. S novom vlasničkom strukturom tvornica nastavlja raditi još samo četiri godine. Službeno prestaje s radom 1. siječnja 1933. godine. Iako je proizvodnja cementa na toj lokaciji prestala, nastavljena je u pogonu cementnih proizvođača koji je bio sastavni dio tvornice. Na istoj lokaciji se nastavlja

Susret generacija na Kemijsko-tehnološkom fakultetu Sveučilišta u Splitu

‘Neugodno sam se iznenadio kada sam shvatio da studenti, kojima predajem, nemaju gotovo nikakvih saznanja o jednom ‘Jugovinilu’, tvornici u Dugom Ratu, ‘Jugoplastici’...’

vila i poslije Drugog svjetskog rata, ali tada u državnom vlasništvu i pod imenom “Voljak” i “Jadranka”, sve do konačnog gašenja 1978.

Tragova nema

Naveli ste da su tragovi tvornice i danas vidljivi kako u Splitu, tako i diljem Dalmacije?

- Da, upravo tako. Tragova postrojenja više nema. U marjanskoj kavi smjestilo se elitno stambeno naselje, takozvane kaskade, a na lokaciji tvornice 1963. niknuo je prvi splitski hotel A kategorije - hotel “Marjan”. Međutim, dekorativni cementni elementi izrađeni u toj tvornici mogu se još uvijek uočiti na pročeljima predivnih splitskih vila, zgrada, škola, u dvorištima užeg splitskog središta, ali i u drugim dalmatinskim gradovima.

Rekli bismo da trenutačna klima u našem društvu nije baš blagonaklona kemijskoj industriji. Interesira nas vaše mišljenje o tome?

- Trenutačna klima nije pogodna ne samo za kemijsku, već općenito za industrijsku proizvodnju. Međutim, kada

se već govori o povijesnom razvoju kemijske industrije, onda se on neizostavno mora staviti u kontekst vremena u kojem je ta industrija nastajala. Svako vrijeme definitivno nosi svoje. Njezino nastajanje nedjeljivo je od društvenih i političkih prilika. Danas, kada je stupanj tehnoloških spoznaja i informiranosti o štetnosti i opravdanom korištenju određenih materijala i energije na neusporedivo višoj razini, jasno da su nam mnoge stvari koje su urađene i prije samo nekih 40-ak godina neprihvatljive.

Ali nastanak tih industrija donosio je društvenoj zajednici brojne benefite, kojih se sada olako odričemo ili ih negiramo. Da bi se društvo razvijalo, proizvodnja, ali ona racionalna, čiji temeljni principi nalaze uporište u osnovnim postavkama održivog razvoja, neophodna je. Turizam moramo njegovati i razvijati, ali imati na umu i da je izuzetno osjetljiva “biljka”, što su najbolje potvrdila ova nesretna COVID vremena. Društvo koje ne potiče proizvodnju je društvo bez jasne vizije svog napretka.

Profesore Kuzmaniću, zahvaljujemo vam na ovom ugodnom razgovoru.

- Dopustite da i ja na kraju još jednom zahvalim Alumniju Kemijsko-tehnološkog fakulteta u Splitu što me pozvao da održim ovo predavanje. Bila mi je osobita čast i neopisiv užitek. Želim Alumniju da i dalje uspješno nastavi sa svojim aktivnostima koje su velika dragocjenost za matični Fakultet, ali i Sveučilište u cjelini.

“Specifična važnost tvornice “Gilardi & Bettiza” je ta što s njom započinje industrijalizacija splitskog bazena i gotovo 160 godina kontinuirane proizvodnje cementa na ovom području

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET

Zagreb, Horvátovac 102a
Fakultetsko vijeće Prirodoslovno-matematičkog fakulteta na temelju članka 73. i 80. Statuta Fakulteta raspisuje

NATJEČAJ
za izbor

- 1. u znanstveno-nastavno zvanje i radno mjesto redovitog profesora - 1. izbor iz interdisciplinarnih područja znanosti, polje geografija, grana društvena geografija, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu, u Zavodu za socijalnu geografiju pri Geografskom odsjeku PMF-a - 1 izvršitelj.
Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta iz natječaja dostavljaju se isključivo putem mrežne poveznice: <https://posao.pmf.hr/opening-login?openingUUID=39dc9780-5383-46d7-a4c9-6439fb6c04da>
- 2. u suradničko zvanje i na razvojno radno mjesto poslijedoktoranda iz područja prirodnih znanosti, polje fizika, grana fizika kondenzirane tvari (teorijska), na određeno vrijeme u trajanju od 4 godine, u punom radnom vremenu, u Zavodu za teorijsku fiziku kondenzirane tvari pri Fizičkom odsjeku PMF-a - 1 izvršitelj
Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta iz natječaja dostavljaju se isključivo putem mrežne poveznice: <https://posao.pmf.hr/opening-login?openingUUID=868476cd-b4d4-4d2c-915d-233686831940>
- 3. u suradničko zvanje asistenta (naslovno zvanje) iz područja prirodnih znanosti, polje kemija, grana biokemija i medicinska kemija, na određeno vrijeme u trajanju od 3 godine, bez zasnivanja radnog odnosa, u Zavodu za biokemiju pri Kemijskom odsjeku PMF-a - 3 izvršitelja.
Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta iz natječaja dostavljaju se isključivo putem mrežne poveznice: <https://posao.pmf.hr/opening-login?openingUUID=5c2d7958-8c5d-4166-93da-26f3b5a97f6e>
Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta www.pmf.unizg.hr/natjecaji.
Rok za podnošenje prijava na sve točke natječaja je 30 dana, po objavljivanju natječaja u “Narodnim novinama”. Rezultati natječajnog postupka objavit će se na službenoj internetskoj stranici PMF-a: www.pmf.unizg.hr (Natječaji).

SVEUČILIŠTE U SPLITU
SVEUČILIŠNI ODJEL
ZA STUDIJE MORA

raspisuje
NATJEČAJ

- 1. za izbor jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje izvanrednog profesora, u znanstvenom području biotehničkih znanosti, polje prehrambena tehnologija te odgovarajuće radno mjesto na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu.
- 2. za izbor jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje izvanrednog profesora, u znanstvenom području biotehničkih znanosti, polje poljoprivreda (agronomija) te odgovarajuće radno mjesto na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu.
- 3. za izbor jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje docenta, u znanstvenom području prirodnih znanosti, polje interdisciplinarnih prirodnih znanosti te odgovarajuće radno mjesto na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu. Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Sveučilišnog odjela za studije mora Sveučilišta u Splitu, <http://more.unist.hr/>.

KLASA: 112-01/19-01/0087
URBROJ: 2181-207-07-02-22-0001
Split, 19. siječnja 2022. godine
SVEUČILIŠTE U SPLITU
PRAVNI FAKULTET

Objavljuje
NATJEČAJ
za izbor

- 1. Jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto izvanrednog profesora/-ice, u znanstvenom području: društvene znanosti, znanstveno polje: pravo, znanstvena grana: trgovačko pravo i pravo društava, za nastavne predmete Trgovačko pravo i Pravo društava, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu.
- 2. Jednog nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto izvanrednog profesora/-ice, u znanstvenom području: društvene znanosti, znanstveno polje: pravo, znanstvena grana: kazneno pravo, kazneno procesno pravo, kriminologija i viktimologija, za nastavni predmet Kazneno procesno pravo, na neodređeno vrijeme, u punom radnom vremenu.
Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Pravnog fakulteta u Splitu, <https://www.pravst.unist.hr/dokumentacija/#1541628244506-7c2924f3-17bf>

Ekonomski fakultet
Sveučilište u Splitu

PRIJAVI SE!

Upisi na edukaciju
“OSNOVE PRIMJENE ANALITIČKIH TEHNIKA
PRILIKOM DONOŠENJA INVESTICIJSKIH ODLUKA”

Prijave su otvorene do 21. veljače 2022. godine

Cijena* edukacije je 1.750,00 HRK

*Za prijave do 09. veljače 2022. godine odobravamo 20% popusta!

Nastava će se održati od 28. veljače - 05. ožujka 2022. godine

Ekonomski fakultet u Splitu, Cvite Fiskovića 5, 21 000 Split
Tel.: (021) 430 651, E: cjelozivotno@efst.hr, W: www.efst.unist.hr

Ekonomski fakultet
Sveučilište u Splitu

PRIJAVI SE!

Upisi na edukaciju
“IZVEDENI FINANCIJSKI INSTRUMENTI:
EVIDENCIJA I PRIMJENA U HRVATSKOJ
POSLOVNOJ PRAKSI”

Prijave su otvorene do 25. veljače 2022. godine

Cijena* edukacije je 1.500,00 HRK

*Pravo na 10% popusta ostvaruju pravne osobe koje na program upisuju od 5 - 10 polaznika.
*Pravo na 15% popusta ostvaruju pravne osobe koje na program upisuju više od 10 polaznika.

Nastava će se održati od 10. i 11. ožujka 2022. godine

Ekonomski fakultet u Splitu, Cvite Fiskovića 5, 21 000 Split
Tel.: (021) 430 651, E: cjelozivotno@efst.hr, W: www.efst.unist.hr

SVEUČILIŠTE U SPLITU,
Podružnica
Sveučilišni odjel zdravstvenih studija
RASPISUJE

**NATJEČAJ
za izbor**

- dva izvršitelja u nastavno zvanje i na radno mjesto višeg predavača u znanstvenom području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana sestrinstvo na Kate-dri za sestrinstvo,
- jednog izvršitelja u nastavno zvanje i na radno mjesto višeg predavača u znanstvenom području humanističkih znanosti, polje filologija, grana anglistika na Katedri za društveno-hu-manističke znanosti,
- jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste, u znanstveno-nastavno zvanje i radno mjesto docenta, u području biome-dicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana psihijatrija, na neodređeno vrijeme, 25% radni odnos
- jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste u znanstveno-na-stavno zvanje i radno mjesto docent, u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana sestrin-stvo, na neodređeno vrijeme, 100% radni odnos
- tri izvršitelja na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavno zvanje i radno mjesto docenta, u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana ginecolo-gija i opstetricija, na neodređeno vrijeme, 25% radni odnos
- tri izvršitelja na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavno zvanje i radno mjesto docenta, u području biomedicine i zdravstva, polje javno zdravstvo i zdravstvena zaštita, grana javno zdravstvo, na neodređeno vrijeme, 25% radni odnos
- jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavno zvanje i radno mjesto docenta, u području biome-dicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana infektologija, na neodređeno vrijeme, 25% radni odnos
- dva izvršitelja na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastav-no zvanje i radno mjesto docenta, u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana medicin-ska mikrobiologija, na neodređeno vrijeme, 25% radni odnos
- jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavno zvanje i radno mjesto docenta, u području biome-dicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana kirurgija, na neodređeno vrijeme, 25% radni odnos
- jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste u znanstveno-na-stavno zvanje i radno mjesto izvanredni profesor, u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana radiologija, na neodređeno vrijeme, 25% radni odnos
- jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavno zvanje i radno mjesto redoviti profesor I. izbor, u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana ginekologija i opstetricija, na neodređeno vri-jeme, 25% radni odnos
- jednog izvršitelja na radno mjesto I. vrste u znanstveno-na-stavno zvanje i radno mjesto izvanredni profesor, u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana ginekologija i opstetricija, na neodređeno vrijeme, 25% radni odnos
- jednog izvršitelja u suradničko zvanje i na radno mjesto asistenta, u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, na određeno vrijeme, 100% radni odnos na Katedri za Sestrinstvo
- jednog izvršitelja u suradničko zvanje i na radno mjesto asistenta, u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, na određeno vrijeme, 100% radni odnos na Katedri za Primaljstvo
- jednog izvršitelja u suradničko zvanje i na radno mjesto asistenta, u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, na određeno vrijeme, 100% radni odnos na Katedri za Radiološku tehnologiju
- jednog izvršitelja u suradničko zvanje i na radno mjesto asistenta, u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, na određeno vrijeme, 100% radni odnos na Katedri za Fizioterapiju
- jednog izvršitelja u suradničko zvanje i na radno mjesto asistenta, u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, na određeno vrijeme, 100% radni odnos na Katedri za Medicinsko-laboratorijsku dijagnostiku

Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Sveučilišnog odjela zdravstvenih studija Sveučilišta u Splitu, <http://ozs.unist.hr>
PROČELNIK
Prof. dr. sc. Stipan Janković
KLASA: 112-01/21-01/06
URBOJ: 2181-228-103/1-22-31
Split, 31. siječnja 2022. godine

Na temelju Odluke Fakultetskog vijeća od 18. siječnja 2022. godine,

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET STROJARSTVA I BRODOGRADNJE**

objavljuje

**NATJEČAJ
za izbor**

1. Jednog suradnika u suradničkom zvanju i radnom mjestu poslijedoktoranda, za područje tehničkih znanosti, znan-stveno polje strojarstvo, u Zavodu za motore i transportna sredstva na Katedri za tračnička i lebdeća pružna vozila. Poništava se točka 16. natječaja objavljenog u javnim glasi-lima dana 18. lipnja 2021. godine, i raspisuje se novi natječaj za radno mjesto:

2. Jednog suradnika u suradničkom zvanju i radnom mje-stu poslijedoktoranda na HRZZ projektu „Adaptivno i pre-diktivno upravljanje utičnim hibridnim električnim vozilima ACHIEVE“ za područje tehničkih znanosti, znanstveno polje strojarstvo, elektrotehnika, računarstvo ili tehnologija pro-meta i transporta, ili za područje prirodnih znanosti, znan-stveno polje matematika ili fizika, u Zavodu za robotiku i automatizaciju proizvodnih sustava na Katedri za strojarsku automatiku, na određeno vrijeme do kraja trajanja projekta (predvidivo do 14. listopada 2022. godine). Poništava se točka 6. natječaja objavljenog u javnim glasili-ma dana 25. rujna 2020. godine, i raspisuje se novi natječaj za radno mjesto:

3. Jednog suradnika u suradničkom zvanju i radnom mjestu poslijedoktoranda na HRZZ projektu „Napredne metode za projektiranje profitabilnog, energetski efikasnog i okolišno prihvatljivog brodograđevnog proizvodnog procesa“, za područje tehničkih znanosti, znanstveno polje brodograd-nja, u Zavodu za brodogradnju i pomorsku tehniku na Ka-tedri za gradnju plovniha objekata, na određeno vrijeme do kraja trajanja projekta. Poništava se točka 4. natječaja objavljenog u javnim glasi-lima dana 19. studenoga 2021. godine, i raspisuje se novi natječaj za radno mjesto:

1. Jednog suradnika u suradničkom zvanju i radnom mjestu poslijedoktoranda na HRZZ projektu „Afektivna multimodalna interakcija temeljena na konstruiranoj robot-skoj spoznaji - AMICORC“, za područje tehničkih znanosti, znanstveno polje strojarstvo, računalstvo ili elektrotehnika, u Zavodu za robotiku i automatizaciju proizvodnih sustava na Katedri za projektiranje izradbenih i montažnih sustava, na određeno vrijeme od dvije godine.

2. Jednog suradnika u suradničkom zvanju i radnom mje-stu asistenta, za područje tehničkih znanosti, znanstveno polje strojarstvo, u Zavodu za mehaniku fluida na Katedri za računalnu mehaniku fluida.

Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Fakulteta strojarstva i brodogradnje u Zagrebu, www.fsb.unizg.hr.

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET
Zagreb, Horvatovac 102a
Fakultetsko vijeće Prirodoslovno-matematičkog fakulteta
na temelju članka 72. i 78. Statuta Fakulteta raspisuje**

**NATJEČAJ
za izbor**

1. za izbor u stručno zvanje i radno mjesto stručni suradnik u susta-vu znanosti i visokom obrazovanju iz područja prirodnih znanosti, polje kemija, na određeno vrijeme, u punom radnom vremenu u Zavodu za organsku kemiju pri Kemijskom odsjeku PMF-a - 1 izvr-šitelj
2. u nastavno zvanje predavač (naslovno zvanje) iz područja tehnič-kih znanosti, polje računarstvo, bez zasnivanja radnog odnosa, pri Fizičkom odsjeku PMF-a -1 izvršitelj.
Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Prirodoslovno-matematičkog fakul-teta www.pmf.unizg.hr/natjecaji.

Rok za podnošenje prijava na sve točke natječaja je 30 dana, po objavljivanju natječaja u “Narodnim novinama”. Ponude s dokazima o ispunjavanju uvjeta iz natječaja dostavljaju se na adresu: Prirodoslovno-matematički fakultet, Dekanat (Kadrovska služba), Zagreb, Horvatovac 102a
Pristupnici su dužni u prijavi na natječaj navesti točnu točku natječa-ja na koju se prijavljuju.
Rezultati natječajnog postupka objavit će se na službenoj internet-skoj stranici PMF-a: www.pmf.unizg.hr (Natječaji).

**UMJETNIČKA AKADEMIJA U SPLITU
objavljuje
NATJEČAJ (m/ž)
za izbor u zvanje i na radno mjesto**

1. VIŠI PREDAVAČ u području humanističkih znanosti, polje povijest um-jetnosti, grana povijest i teorija likovnih umjetnosti, arhitekture, urbaniz-ma i vizualnih komunikacija na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
2. REDOVITI PROFESOR u umjetničkom području, polje likovne umjetno-sti, grana grafika na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
3. IZVANREDNI PROFESOR u interdisciplinarnom području znanosti, polje obrazovne znanosti (pedagoške discipline) na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
4. REDOVITI PROFESOR u umjetničkom području, polje glazbena umjet-nost, grana reprodukcija glazbe (dirigiranje) na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
5. VIŠI UMJETNIČKI SURADNIK u umjetničkom području, polje glazbena umjetnost, grana reprodukcija glazbe (sviranje) na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
6. REDOVITI PROFESOR u umjetničkom području, polje glazbena umjet-nost, grana reprodukcija glazbe (sviranje), predmet Gitara na neodređe-no vrijeme u punom radnom vremenu.
7. REDOVITI PROFESOR u umjetničkom području, polje glazbena umjet-nost, grana reprodukcija glazbe (sviranje), predmet Klarinet na neodređe-no vrijeme u punom radnom vremenu.
8. IZVANREDNI PROFESOR u umjetničkom području, polje glazbena umjetnost, grana reprodukcija glazbe (sviranje), predmet Saksofon na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
9. REDOVITI PROFESOR u umjetničkom području, polje glazbena umjet-nost, grana reprodukcija glazbe (sviranje), predmet Viola na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
10. IZVANREDNI PROFESOR u umjetničkom području, polje glazbena umjetnost, grana reprodukcija glazbe (sviranje), predmet Violina na neo-dređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
11. IZVANREDNI PROFESOR u umjetničkom području, polje likovne umjetnosti, grana konzervacija – restauracija na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
12. IZVANREDNI PROFESOR u umjetničkom području, polje dizajn, grana dizajn vizualnih komunikacija na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
13. IZVANREDNI PROFESOR u umjetničkom području, polje dizajn, grana dizajn vizualnih komunikacija na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
14. IZVANREDNI PROFESOR u umjetničkom području, polje dizajn, grana dizajn vizualnih komunikacija na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
15. REDOVITI PROFESOR u umjetničkom području, polje likovne um-jetnosti, grana kiparstvo na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
16. VIŠI UMJETNIČKI SURADNIK u umjetničkom području, polje glazbena umjetnost, grana reprodukcija glazbe (sviranje) na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
17. DOCENT u umjetničkom području, polje likovne umjetnosti, grana slikarstvo na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
18. REDOVITI PROFESOR u umjetničkom području, polje dizajn, grana dizajn vizualnih komunikacija na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
19. REDOVITI PROFESOR u umjetničkom području, polje dizajn, grana dizajn vizualnih komunikacija na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
20. IZVANREDNI PROFESOR u umjetničkom području, polje dizajn, grana dizajn vizualnih komunikacija na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
21. REDOVITI PROFESOR u umjetničkom području, polje likovne umjet-nosti, grana konzervacija – restauracija na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
22. IZVANREDNI PROFESOR u umjetničkom području, polje dizajn, grana dizajn interakcija na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
23. IZVANREDNI PROFESOR u umjetničkom području, polje likovne umjetnosti, grana slikarstvo na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
24. IZVANREDNI PROFESOR u području humanističkih znanosti, polje po-vijest umjetnosti, grana povijest i teorija likovnih umjetnosti, arhitekture, urbanizma i vizualnih komunikacija na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
25. IZVANREDNI PROFESOR u umjetničkom području, polje filmska umjetnost, grane filmska fotografija i snimanje (filmsko i elektroničko) na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
26. IZVANREDNI PROFESOR u umjetničkom području, polje likovne umjetnosti, grana animirani film i novi mediji na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
27. REDOVITI PROFESOR u umjetničkom području, polje likovne umjet-nosti, grana animirani film i novi mediji na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.
28. REDOVITI PROFESOR u umjetničkom području, polje likovne um-jetnosti, grana kiparstvo na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu.

Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave nalaze se na služ-benim stranicama Umjetničke akademije u Splitu, na poveznici <http://www.umas.unist.hr/oglasna-ploca/zaposlenja/natjecaj-za-izbor-u-zvanja-i-radna-mjesta/>

KNJIŽEVNA PREPORUKA

Bit će ovo izuzetna godina za čitanje, za početak uživajte u 'Noćnom tigru'!

Piše **KATARINA MALJKOVIĆ**

Jedva da smo se okrenuli, a prvi mjesec godine već je pri kraju. Osobno živim za taj specifičan osjećaj koji dobiješ pred kraj godine; onaj gdje si kažeš "promijenit ću svoj cijeli život i početak nove godine je idealna prilika za to!" – prolazan je i nerealističan, ali zabavan i sladak, i uvijek mu pokleknem. No, jedna od odluka koju svake godine donesem i, srećom, nemam problema pridržavati je se, jest da čitam više.

Uvijek sve više. A knjiga, hvala Bogu, ima napretek. Iskreno mislim da u svijetu nema boljeg osjećaja nego ući u knjižnicu i izgubiti vrijeme tražeći one savršene knjige za sljedeće čitanje, i kada iz nje izadeš možda i s više no što ti je dopušteno – kada to drage tete za pulom dopuste, naravno. Očekivanja za 2022. godinu su visoka, no ako je suditi već samo po siječnju, bit će ovo jedna izuzetna godina za čitanje, i jedva čekam s vama podijeliti nova djela koja obožavam.

"Noćni tigar" **Yangsze Choo** knjiga je koja mi je prvo upala u oči nedugo nakon njenog izdanja, jer ju je **Reese Witherspoon** odabrala za svoj književni klub. No, kako se to obično desi, uvijek postoji neka druga knjiga koja mi zaokupi vrijeme i pažnju, pa je "Noćni tigar" trebala malo pričekati da dođe na red. Na sreću, nedavno sam je našla u svojoj obližnjoj knjižnici, i jednom kada sam utonula u nju, jednostavno je nisam mogla pustiti iz ruku – čak i pod cijenu spavanja ili učenja za kolokvij (studenti, ovo NE preporučujem – rokovi su pred nama, donosite pametne odluke od mene!).

Besteler New York Timesa

Yangsze Choo autorica je bestseler New York Timesa iz četvrtog naraštaja Malezijaca kineskog porijekla. Diplomirala je na Harvardu te je neko vrijeme radila kao poslovna savjetnica, a pisala bi tijekom ono malo slo-

bodno vremena što je imala. Kada se udala i rodila djetu, odlučila je postati kućanicom, te je tom odlukom i pisanje zauzelo veću ulogu u njenom životu. Njen književni prvijenac *Ghost Bride* objavljen je 2013. godine, te je povijesna fantazija smještena u kolonijalnu Malaju iz 1890-ih i bavi se kineskim svijetom mrtvih. Knjiga je čak i pretvorena i u originalnu Netflixovu seriju.

Svoju drugu knjigu "Noćni tigar" objavljuje 2019. godine. Radnja je smje-

školoavanje te radi dva posla: kao krojačka naučnica i kao instruktorka plesa, trudeći se otplatiti majčin kockarski dug. Prst koji nedostaje povezuje ove likove kao prst sudbine; pronade se, pa se izgubi, zakopa i otkopa, prelazeći iz ruke u ruku.

Konfucijanski kvintet

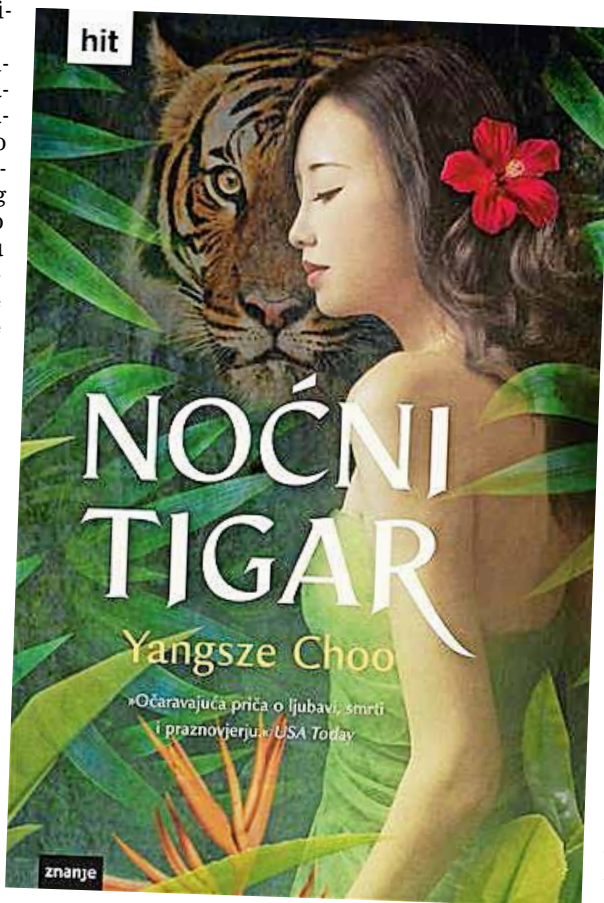
Svaki od naših glavnih likova nazvan je po jednoj od pet konfucijanskih vrli- na – mudrost, dobrohotnost i red – a dok traže prst također traže i vezani su ne samo

jedan s drugim, već i s preostalim dvjema vrlinama: integritetom i pravdom. Upravo ta potraga vodi ih do boljeg razumijevanja sebe i svog odnosa prema drugima – pogotovo s ostalim članovima konfucijanskog kvinteta.

Yangsze Choo na izvrstan način balansira prikazivanje svijeta živih i mrtvih, onog realnog i nadnaravnog. Radnja od početka do kraja bruji mitologijom, vjervanijima i bićima za koje nismo sigurni postoje li ili ne, kao što su to ljudi koji mogu poprimiti obličje tigra, a možda su vezani za niz smrti koje se događaju oko naših junaka.

Također, prikazuje nam različitosti u društvenim slojevima Malaje, upoznavajući nas s kućanstvom doktora Actona, kao i s obitelji Ji Lin, i ostalim sporednim likovima. Choo nalazi idealnu mješavinu fantastičnog romana, misterije i romanse, time tvo- reći knjigu koja je puna pitanja i tenzija te ju ne može prestat čitati, već samo okrećete stranice, čitajući još i nadajući se da će vam se na sljedećoj stranici misteriji razotkriti – i vjerujte mi, nećete biti razočarani.

Knjigu *Noćni tigar* Yangsze Choo možete pronaći u našim knjižarama u izdanju nakladnika Znanje – ili pak kao i ja, u vašoj obližnjoj knjižnici – te vas potičem da uronite u ovo magičnu priču smještenu u Britansku Malaju (tako izvrsno opisanu da ćete se osjećati kao da ste stvarno proputovali kroz vrijeme i prostor) koja će vas sigurno držati na rubu stolice od napetosti.

DNEVNIK JEDNE STUDENTICE (12)

Šta planiramo radit kad završimo faks? Pa to šta smo završili.

Piše **LUCIJA GRGIĆ**

Tko se nije skrio magarac je bio.

A isto vridi i za one koji nisu prebolili koronu na papiru. Kolaps zdravstvenog sustava. Štaš. Zamislite samo šta bi to bilo da nan se nije odselilo toliko ljudi. Rim ima oko 2,8 milijuna stanovnika, Berlin 3,6 milijuna, Madrid 6,8 milijuna, a London čak 9 milijuna.

A kod nas? Ostalo nan je 3,8 milijuna stanovnika u lipoj našoj. Još malo pa će nas proglasit gradom. Ostali su samo najhrabriji i oni koji nemaju di. Da nije bilo korone vjerojatno bi imali još manje stanovnika. I ja bih bila otišla, ali spletom korone ostala san tu. Garant nisan jedina.

Al ja san jedna od onih koja bi se tila i vratit. Malo bi vidila šta ima po svitu pa došla nazad. I dalje živin u uvjerenju da je ovo najlipša zemlja na svitu, a uz to iman toliku sriću da živin u najlipšen gradu najlipše zemlje. Moran naglasit da nisan puno putovala tako da znan i sama da mi ovo baš ne drži vodu. Vjerojatno bih se instant zaljubila u prvu državu u kojoj birokracija funkcionira kako triba. Ili u kojoj je zdravstveni sustav organiziran kako triba. Ili u kojoj ne triba veza za dobit posa. Ili u kojoj pravosuđe radi svoj posa pa se među ostalin seksualno zlostavljanje zapravo kažnjava. Kod nas je malo drugačije jer živimo u zemlji rodaka.

Za sad se držin ovoga jer "vidi kako je lipo" i "ma ko to more platit". Al može se platit. To je vrlo očito sudeći prema popisu stanovništva. Svaki treći stanovnik nan je penzić. A ne bi ni penzića bilo da imaju dovoljno para da odsele. Njih držimo ka taoce jer su nan zadnja slamka spasa za broj stanovnika, da nas stvarno ne proglase gradom. Jer tako je to u zemlji rodaka.

Svako malo nas pitaju na faksu šta planiramo radit kad završimo.

- Pa to šta smo završili.

Zemlja rodaka

U većini zemalja to je normalan odgovor na ovako glupo pitanje, al kod nas nije normalan odgovor, a pitanje definitivno nije glupo.

Ne ne, kod nas ne ide to tako. Znaju i profe i mi koji smo profe yet to become. Koliko god mi volili to šta studiramo, mala je vjerojatnost da ćemo to zapravo radit. Jer kome ćemo mi predavat? Natalitet pada, a godine staža za penziju se povećavaju. Ko će od naših slika radit nalje za WhatsApp? Iako do tad će se vjerojatno radit cili hologrami, možda i VR igrice. Nešto na šemu Tekkena- izabereš stage ovisno o predmetu, npr. matematika i onda choose your fighter pa gledaš koje skillove ima koji profa.

Prof Pero Perić ima skill rješavanja dvojnih razlomaka bez da falije neki minus, prof Maja Majić ima skill računanja svih korijena napamet, prof Ana Anić ima skill poznavanja svih formula iz trigonometrije, itd. You get the point. Al sve se nekako bojin da ćemo mi mladi ako ostanemo ovamo ostat dostavljači i konobari. Ostat i ostat. Od sezone do sezone. Tu i tamo nađe se neko ko radi u dućanu ili na recepciji. Prvo ostat nan je na izbor, al drugo ostat čini mi se da i nije. Jer tako je to u zemlji rodaka.

A sve više ljudi bira otić. Još malo pa ćemo postat narod bez države. Svi ćemo priselit u Irsku i Njemačku i tu i tamo se sitit odakle smo došli pa eventualno malo ljetovat u lipoj našoj. Plaćat ćemo srancima koji su kupovali vikendice i apartmane da dodemo malo kod nas i divimo se našin prirodnim lipotama, ako ih išta ostane. Jer tako je to u zemlji rodaka.

U slučaju da nemate rodaka, imate putovnicu. I to je nešto. Ut sementem feceris ita metes.

Zagreb

Novi redoviti profesori hrvatskih sveučilišta

Željko Ban
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području tehničkih znanosti, polje elektrotehnika

Mato Baotić
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području tehničkih znanosti, polje temeljne tehničke znanosti

Renata Barić Rafaj
znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno, biomedicina i zdravstvo, polje veterinarska med., grana temeljne i pretkliničke veterinarske znanosti

Vladimir Bedeković
znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana otorinolaringologija

Tonči Carić
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području tehničkih znanosti, polje tehnologija prometa i transport

Ružica Razum
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području humanističkih znanosti, polje teologija

Siniša Slijepčević
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području prirodnih znanosti, polje matematika, grana matematička analiza

Jurica Šimurina
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području društvenih znanosti, polje ekonomija, grana opća ekonomija

Vladimir Trkulja
znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području biomedicine i zdravstva, polje temeljne medicinske znanosti, grana farmakologija

Dražen Vnuk
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području biomedicine i zdravstva, polje veterinarska medicina, grana veterinarske kliničke znanosti

Radovan Vrhovac
znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana interna medicina

Osijek

Mato Ilijić
izabran je u umjetničko-nastavno zvanje redovitog profesora u umjetničkom području, polje filmska umjetnost, grana montaža

Lada Kaštelan
izabrana je u umjetničko-nastavno zvanje redovite profesorice u umjetničkom području, polje kazališna umjetnost, grana dramsko pismo

Jan Šnajder
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području tehničkih znanosti, polje računarstvo

Andrija Vidović
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području tehničkih znanosti, polje tehnologija prometa i transport

Valentina Gulin Zrnić
izabrana je u naslovno znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području humanističkih znanosti, polje etnologija i antropologija, grana etnologija

Jurislav Babić
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području biotehničkih znanosti, polje prehrambena tehnologija

Mirta Rastija
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području biotehničkih znanosti, polje poljoprivreda

Emina Berbić Kolar
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – prvi izbor u području humanističkih znanosti, polje filologija

Anita Blagojević
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – prvi izbor u području društvenih znanosti, polje pravo

Vladimir Frelih
izabran je u umjetničko-nastavno zvanje redovitog profesora – prvi izbor u umjetničkom području, polje likovne umjetnosti

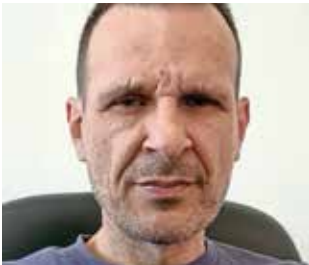

Mirna Habuda-Stanić
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – prvi izbor u području biotehničkih znanosti, polje prehrambena tehnologija

Ružica Kolar Super
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – prvi izbor u području prirodnih znanosti, polje matematika

Split

Zoran Blažević
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području tehničkih znanosti, polje elektrotehnika

Marija Tonkić
znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana medicinska mikrobiologija

Nataša Zenić Sekulić
znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području društvenih znanosti, polje kineziologija, grana kineziologija sporta

Stipo Čelar
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području tehničkih znanosti, polje računarstvo

Ivana Goić Barišić
znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana medicinska mikrobiologija

Mario Jadrić
znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora, društvene znanosti, polje informacijske i komunikacijske znanosti, grana informacijski sustavi i informatologija

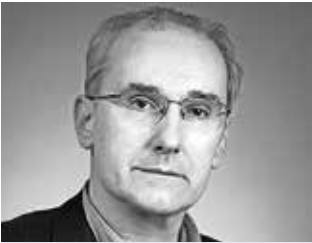
Željko Kaštelan
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti, grana urologija

Gordana Kuterovac Jagodić
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području društvenih znanosti, polje psihologija, grana razvojna psihologija

Matko Milin
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području prirodnih znanosti, polje fizika, grana nuklearna fizika (eksperimentalna)

Feđa Vukić
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u interdisciplinarnom području znanosti, polje kognitivna znanost (humanističko)

Dubravka Botica
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području humanističkih znanosti, polje povijest umjetnosti

Ivo Galić
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u području tehničkih znanosti, polje rudarstvo, nafta i geološko inženjerstvo, grana rudarstvo

Mirela Kopjar
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – trajno u području biotehničkih znanosti, polje prehrambena tehnologija

Enrih Merdić
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području prirodnih znanosti, polje biologija

Borislav Miličević
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – trajno u području biotehničkih znanosti, polje prehrambena tehnologija

Goran Krstajić
izabran je u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – prvi izbor u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti

Mihaela Ribičić Penava
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice – prvi izbor u području prirodnih znanosti, polje matematika

Ivo Matić
izabran je u naslovno znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora – prvi izbor u području biomedicine i zdravstva, polje kliničke medicinske znanosti

Magdalena Nigoević
izabrana je u znanstveno-nastavno zvanje redovite profesorice u području humanističkih znanosti, polje filologija, grana romanistika

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ELEKTROTEHNIKE I RAČUNARSTVA
ZAGREB, UNSKA 3

**RASPISUJE
NATJEČAJ
ZA IZBOR U ZVANJA I
NA RADNA MJESTA:**

1. Nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju izvanredni profesor – 2 izvršitelja na neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom,
 2. Suradnika u suradničkom zvanju poslijedoktorand – 2 izvršitelja na određeno vrijeme s punim radnim vremenom,
 3. Suradnika u suradničkom zvanju asistent – 1 izvršitelj na određeno vrijeme s punim radnim vremenom.
- Rok za prijavu je 30 dana od dana objave natječaja. Uvjeti rada i ostali detalji natječaja za pojedinačna radna mjesta nalaze se na stranici www.fer.hr

SVEUČILIŠTE U SPLITU
KINEZIOLOŠKI
FAKULTET
SPLIT
TESLINA 6.

**Raspisuje
NATJEČAJ
za izbor (M/Ž)**

nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto I vrste izvanredni profesor za znanstveno područje Društvenih znanosti, polje Kineziologija, grane Kineziološka antropologija, Sistematska kineziologija i Kineziologija sporta za obavljanje poslova na grupi predmeta Rukometa na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu (jedan izvršitelj) Svi detalji Natječaja dostupni su na internet stranici <https://web.kifst.unist.hr/fakultet/javni-natjecaji/>

SVEUČILIŠTE
U ZAGREBU
RUDARSKO
-GEOLOŠKO
-NAFTNI FAKULTET,
ZAGREB,
PIEROTTIJEVA 6

**NATJEČAJ
za izbor:**

Jednog izvršitelja/icu na radno mjesto I. vrste u nastavnom zvanju – viši predavač, u znanstvenom području Prirodne znanosti, polje: Matematika, u Zavodu za matematiku, informatiku i nacrtu geometriju RGN fakulteta, na neodređeno vrijeme s punim radnim vremenom. Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su na službenoj internetskoj stranici Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta www.rgn.unizg.hr

SVEUČILIŠTE U SPLITU

Sveučilišni odjel za stručne studije

Klasa: 112-01/22-01/05

Urbroj: 2181-193-111-22-2

Na temelju odluke Stručnog vijeća donijete na 5. sjednici održanoj 17. siječnja 2022. godine, Sveučilišni odjel za stručne studije Sveučilišta u Splitu raspisuje

NATJEČAJ

I za izbore u zvanja

1. jednog nastavnika u nastavno zvanje profesor visoke škole i na odgovarajuće radno mjesto, u znanstvenom području društvenih znanosti, za polje ekonomija, za granu opća ekonomija, na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu;
 2. jednog nastavnika u nastavno zvanje profesor visoke škole i na odgovarajuće radno mjesto, u znanstvenom području društvenih znanosti, za polje ekonomija, za granu računovodstvo, na neodređeno vrijeme u punom radnom vremenu;
 3. jednog nastavnika u naslovno nastavno zvanje predavač, u znanstvenom području tehničkih znanosti, za polje elektrotehnika, za granu elektronika.
- Sve informacije o uvjetima natječaja i načinima prijave na natječaj objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Sveučilišnog odjela za stručne studije u Splitu, www.oss.unist.hr

KLASA: 112-01/21-01/15

URBROJ: 251-378-04-22-3

Zagreb, 18. siječnja 2022.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU,

Učiteljski fakultet, Savska cesta 77, Zagreb,

RASPISUJE NATJEČAJ

za izbor u:

1. umjetničko-nastavno zvanje i na radno mjesto I. vrste u umjetničko-nastavnom zvanju – redoviti profesor-prvi izbor, u umjetničkom području, polje: likovne umjetnosti, grana: slikarstvo, na neodređeno vrijeme, s punim radnim vremenom – 1 izvršitelj (m/ž)
 2. znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavnom zvanju – redoviti profesor-trajno zvanje, u znanstvenom području društvenih znanosti, znanstveno polje: psihologija, grana: ostale primijenjene psihologije, na neodređeno vrijeme, s punim radnim vremenom - 1 izvršitelj (m/ž)
 3. znanstveno-nastavno zvanje i na radno mjesto I. vrste u znanstveno-nastavnom zvanju – redoviti profesor-prvi izbor, u znanstvenom području društvenih znanosti, znanstveno polje: psihologija, grana: razvojna psihologija, na neodređeno vrijeme, s punim radnim vremenom - 1 izvršitelj (m/ž)
 4. nastavno zvanje i na radno mjesto I. vrste u nastavnom zvanju – umjetnički savjetnik, u umjetničkom području, umjetničko polje: glazbena umjetnost, na neodređeno vrijeme, s punim radnim vremenom - 1 izvršitelj (m/ž).
- Sve informacije o uvjetima natječaja objavljene su i nalaze se na službenoj internetskoj stranici Učiteljskog fakulteta <https://www.ufzg.unizg.hr/uciteljski-fakultet-sveucilista-u-zagreb/natjecaji/> Prijave s dokazima o ispunjavanju uvjeta dostavljaju se u roku od 30 dana od objave natječaja na navedenu adresu, s naznakom: »Za natječaj-Kadrovska služba«. Zakašnjele prijave i prijave bez dokaza o traženim uvjetima neće se razmatrati. Pristupnici će biti obaviješteni o rezultatima izbora.

**Pratite nas i
na društvenim
mrežama
@universitas_st**

universitas

impressum ♦ **universitas** ♦ hrvatske sveučilišne novine

♦ **redakcija** ♦ Branko Nađ ♦ Tatjana Klarić Beneta

Petar Šarić ♦ Gordana Alfirević

♦ **nakladnički savjet** ♦ prof. Ante Čović, predsjednik

♦ prof. Goran Kardum ♦ prof. Zoran Curić ♦ prof. Mislav Grgić

♦ Red. prof. Kažimir Hraste

♦ prof. Mirjana Matijević Sokol ♦ prof. Vesna Barić-Punda

♦ **fotografije** ♦ Cropix

♦ **glavna urednica** ♦ Mila Puljiz ♦

zamjenik glavne urednice ♦ Petar Bilobrk

♦ **nakladnici** ♦ Sveučilište u Splitu i Sveučilište u Zagrebu

♦ **za nakladnike** ♦ prof. Dragan Ljutić i prof. Damir Boras, rektori

♦ **adresa redakcije** ♦ Ruđera Boškovića 31, 21000 Split

♦ telefon 021 558 255

♦ universitas@unist.hr ♦ www.unist.hr/ostalo/sveucilisni-list-universitas;

www.unizg.hr/novosti-i-press/universitas

Restoran Kampus jedan od rijetkih u Splitu koji na visokoj razini može primiti do 400 uzvanika
FOTO IVICA MATIĆ

DOBROTVORNA VEČERA U RESTORANU KAMPUS

Prikupljeno više od 400.000 kuna za obnovu stana štionicima 'Maestrala'

Uz pomoć donacija temeljito ćemo srediti stan u Marulićevoj ulici, zahvalna sam svima koji su se uključili. Zadovoljstvo je na večeri ugostiti 350 ljudi koji vole i cijene našu djecu, ističe Jelena Burazin, ravnateljica Dječjeg doma 'Maestral'

Ivo Amulić i Zorica Kondža

Doris Dragović

Petar Grašo

PIŠE **MATEJ SUNARA**

Nakon uspješne organizacije svečanih večera za Valentinovo, Dan žena i početak akademske godine, Studentski centar u Splitu organizirao je jednu takvu večer i za Božić. U restoranu se tražilo mjesto više i sva su mjesta bila rezervirana već dva sata od početka prijave za večer. Na 300 predviđenih mjesta se javilo čak 600 studenata. Studenti su večer platili ikicom, a za 6,40 kn po osobi imali su štošta za kušati na švedskom stolu: dalmatinska paštica s njokima, file bijele ribe u umaku od bijelog vina sa zelenom purom, šareni mini burgeri, zelena tjestenina s tunjevinom, pulled pork u umaku i zapečeni tortelini s 4 vrste sira. Božićnom ugodaju doprinijelo je i uređenje restorana. Stolovi su bili decentno ukrašeni s pri-

godnim svijećnjacima na sredini stola, rasvjeta je stvorila ambijent kućne topline, restoran odnedavno krasi i raskošno božićno drveće, a više od 200 metara lampica se smjestilo poviše plesnog podija. -Krasno je sve ukrašeno, hrana je predivna i mislim da se kao studenti u Splitu možemo ponositi ovim događajem, govori nam Martina Nevistić, studentica sestrinstva na Sveučilišnom odjelu Zdravstvenih studija. Nakon obilne večere, na švedskom stolu su posluženi kolači, a potom su se studenti uputili na plesni podij na kojem je za atmosferu bio zadužen tročlani studentski bend. "Lijepo je što su nam iz Studentskog centra upriličili ovakvu večer u pogotovo u vrijeme epidemije koronavirusa. Malo je ovakvih događaja za studente pa nam je stvarno lijepo večeras", govori nam Luka Svaguša, student FESB-a.

Oko ponoći su studenti radosnih lica počeli napuštati restoran. Ljepota je Božića u prisutnosti, a ne u darovima. U vremenu u kojem trenutno živimo prisutnost cijenimo više nego prije. Većeg dara od zajedništva trenutno nema na tržištu. Studentski centar zahvaljuje svim studentima na odazivu i svima želi sretan i blagoslovljen Božić i mnogo uspjeha u privatnom i akademskom životu u novoj 2022.

“

Za vrijeme večere održana je i licitacija za dres Marka Livaja koja je dosegla nevjerojatnih 25.000 kuna

SPLITSKI KAMPUS

Caffe bar Tinel u novom ruhu

PIŠE **MATEJ SUNARA**

Od 2015. godine caffe bar Tinel na splitskom Kampusu opravdava ime koje nosi (tinel – dnevni boravak). Dnevni je boravak mjesto odmora. Njegova je svrha da se ljudi u njemu osjećaju ugodno i da u toj ugodnosti zaborave na svakodnevne brige.

Tinel tu zadaću već sedam godina herojski odrađuje i studenti na Kampusu uistinu mogu biti sretni što ga imaju za dnevni boravak. Ali vrhunjska usluga zaslužuje i primje-

reno održavanje. Za vrijeme novogodišnjih praznika Tinel je bio zatvoren jer studenata nije bilo pa se ta pauza iskoristila za zamjenu inventara, bojenje prostora i dodatno ukrašavanje prostora detaljima.

Od ove godine ispijanje kave biti još udobnije, a pub kvizovi, koncerti i ostale aktivnosti kojima je Tinel domaćin zasjati će u novom ruhu. Nadamo se da će se epidemiološka situacija što prije popraviti pa da aktivnosti što prije krenu. Tinel je spreman, ugodan i udoban.

Tinel

FOTO JAKOV MATIĆ

